Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 15 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 516

Poznań, piątek dnia 11 listopada 1932

Rok XXVII

Poznań, 10 listopada.

Po 14 latach

Od lat prowadzona kampanja przeciwko granicom, ustalonym zwłaszcza na wschodzie Europy, osiągnęła już ten ujemny skutek, że stępiła wrażliwość opinji nietylko międzynarodowej, ale również polskiej. Tem się może tłomaczyć niezrozumiałe zjawisko obojętności, jaką wykazuje obecnie prasa polska wobec nowego ataku, wymierzonego w granice naszego państwa. Należy na atak ten zwrócić szczególną uwagę z okazji czternastej rocznicy zwycięstwa i święta naszej państwowości.

Chodzi tym razem nietyle o akcję niemiecką, co angielską, a przez to groźniejszą dla naszych interesów. Od pewnego czasu najpoważniejsze pisma angielskie, z „Timesami" na czele, poruszają nieustannie sprawę granic i wskazują na konieczność nowego ich uregulowania.

Kampanja ta znalazła pretekst do swoich wystąpień w ostatnim projekcie rozbrojeniowym Francji. Rząd francuski — mówią pisma angielskie — sam zainicjował rewizję traktatu wersalskiego, bo zgadza się obecnie na zupełną zmianę, względnie nawet przekreślenie tych przepisów traktatu, które odnoszą się do zbrojeń Rzeszy. Tem samem upadła zasada nietykalności traktatu pokojowego, a skoro tak, można już z całą swobodą przystąpić do dalszych rewizyj i to w dziedzinie terytorjalnej.

Pisze tak „News Chronicle", dowodząc, że nowe uregulowanie sprawy korytarza „będzie najlepszym sposobem zapewnienia sukcesu konferencji rozbrojeniowej", gdyż Francja jeżeli domaga się bezpieczeństwa, to tylko z myślą o Polsce. Należy więc uspokoić stosunki polsko - niemieckie, a konferencja rozbrojeniowa zakończy się powodzeniem.

O tem, jak ma nastąpić to uspokojenie, pisze największy organ angielski „The Times":

„Jeśli chodzi o terytorjalne postanowienia traktatów pokojowych, to przyznaje się tu, że popełniono szereg nieuniknionych zresztą błędów, którym będzie można ewentualnie zaradzić odpowiedniemi środkami. Anglja jednak jest absolutnie przeciwna wszelkiej zmianie granic siłą, zważywszy, że każda inicjatywa, powzięta pod tym względem przez państwo odosobnione, mogłaby uczynić więcej zła, niż dobrego. Uważa się tutaj, że ta strona zagadnienia niemieckiego winna być zbadana na drodze wspólnego porozumienia między Anglją, Francją, Stanami Zjednoczonemi i Włochami".

A więc „Timesy" odmawiają coprawda Niemcom praw do dokonywania siłą zmian terytorjalnych, nie radzą Rzeszy występować w tej dziedzinie z odosobnioną inicjatywą, ale uważają, że sprawa całą winna być zainicjowana i zbadana na konferencji czterech wielkich mocarstw, a zatem z wykluczeniem Ligi Narodów i art. 19 paktu Ligi, niewygodnego w praktyce dla rewizjonistów.

Pomysły prasy angielskiej są zbyt wyraźne, aby można przypuszczać, że nie są inspirowane. To też paryski „Temps", wskazując na nie, pisze:

„W części prasy brytyjskiej daje się zauważyć obecnie ze szczególną wyrazistością prąd na rzecz rewizji traktatów, a zwłaszcza wschodnich granic Rzeszy".

Prąd ten do tego stopnia wzbiera na sile, że p. Benesz, minister spraw zagranicznych Czechosłowacji, przemawiając przed paru dniami przed komisjami spraw zagranicznych w Pradze na temat projektu rozbrojeniowego Francji, wskazał z naciskiem na warunki bezpieczeństwa, jakiemi projekt ten jest uzupełniony i które stanowią całość z ustępstwami rozbrojeniowemi. Jednym z takich warunków jest rozciągnięcie zasad traktatu w Locarno na wszystkie kontynentalne państwa europejskie, czyli ogólne zagwarantowanie granic europejskich, tak jak się to stało z granicami nadreńskiemi.

„Trzeba — mówił p. Benesz — by kontynentalny pakt europejski nadał temu zobowiązaniu (o nieuciekaniu się do wojny) przynajmniej tyle rzeczywistej żywotności, jaką posiada pakt, zawarty w Locarno. Gdyby zawarcie takiego paktu okazało się niemożliwe, to oznaczałoby poprostu, że istnieją państwa, które chcą zachować sobie możność uciekania się do wojny dla zmiany obecnego statutu europejskiego, lub że groźbą wojny chcą wymusić na niektórych państwach zgodę na dokonanie rewizji w obecnym stanie rzeczy".

Jak widzieliśmy poprzednio, szantaż, o którym mówił p. Benesz, zaczyna znowu działać. Jeżeli nie uda się konferencja rozbrojeniowa ,jeżeli nie uda się światowa konferencja gospodarcza, jeżeli Europie grozi wojna — to winne będą temu obecne granice polskie, tak jak dawniej winne były odszkodowania. Oto rozumowanie, które zaczyna pojawiać się w prasie angielskiej.

W każdym razie opinja światowa jest już poruszona nową dyskusją na temat granic. Tylko u nas cicho i spokojnie pod tym względem. Zmienił się jedynie minister spraw zagranicznych i sesja sejmowa została odroczona. Czy nie miał słuszności Klub Narodowy, gdy po odroczeniu sesji sejmowej wydał komunikat, w którym powiadał m. in.: „W związku ze zmianą w kierownictwie naszej polityki zagranicznej, gdy zabiegi nad rewizją całości granic Polski nabierają większego rozpędu, było konieczne podkreślić najmocniej zasadniczą linję naszej polityki zagranicznej, opartej na sojuszach, gwarntujących nienaruszalność traktatu."

Krwawe walki na ulicach Genewy

Podagitowany tłum atakuje policję i usiłuje rozbroić żołnierzy — Wojsko otwiera ogień z karabinów maszynowych — 10 zabitych i 65 rannych — Socjaliści i komuniści otwarcie nawołują do rewolucji — Zmobilizowanie większej ilości wojska — Zaburzenia w Lozannie

Genewa, 10. 11. (Tel wł.) Zwykle bardzo spokojna siedziba Ligi Narodów Genewa, była ubiegłej nocy terenem krwawych zaburzeń, których ofiarą — według dotychczasowych wiadomości — padło 10 zabitych i 65 rannych.

W godzinach wieczornych miejscowa grupa demokratyczno - konserwatywna, t. zw. Union - Nationale odbywała swe zwykłe publiczne zebranie. Już w czasie tego zebrania, przed salą gromadziły się liczne grupy socjalistyczne i komunistyczne, urządzając wrogie dla obradujących manifestacje. Dla informacji zaznaczyć należy, że pomiędzy miejscowymi socjalistami i komunistami istnieje bardzo nieznaczna różnica.

Policja zarządziła zwykłe środki ostrożności, które już wkrótce jednak okazały się niewystarczające, wobec czego zażądano pomocy wojska. Nadciągające oddziały tłum powitał wrogiemi okrzykami i obelgami. Demonstranci usiłowali rozbroić żołnierzy, rzucając im pieprzem w oczy. Kilku przytem poraniono, a jeden z oficerów uderzony laską w głowę padł nieprzytomny na bruk. Z wszystkich stron pod adresem policji posypały się okrzyki: bandyci, mordercy

Położenie było coraz bardziej niepokojące, to też policja zażądała pomocy dalszych dwóch kompanij wojska, a gdy mimo wszystko władze nie mogły opanować sytuacji, sprowadzono karabiny maszynowe, otwierając ogień. Wówczas wybuchła ogromna panika, a na bruku padli zabici i ranni.

Mimo to demonstranci w przyległych ulicach w dalszym ciągu atakowali wojsko i policję. Przywódcę socjalistów Nicole wzięto na ramiona, a ten otwarcie w przemówieniu wzywał do rewolucji. Oświadczył on m. i., że rewolucja w Genewie jest w chwili obecnej koniecznością, a masy robotnicze muszą obsadzić ulice, stawiając policji i wojsku czynny opór.

Po socjaliście przemawiał przywódca komunistów Lebet, podkreślając, że dziś nic nie dzieli komunistów i socjalistów, że muszą się oni jeszcze ściślej połączyć aby przeprowadzic rewolucję. Sowiety obchodzą dziś piętnastolecie swego istnienia i wszyscy Szwajcarzy łączą się z niemi w tej uroczystości.

Licznych zabitych i rannych poprzenoszono do pobliskich kawiarń i restauracyj, gdzie poukładano ich p. i na stołach bilardowych. Władze zorganizowały natychmiast służbę sanitarną, przewożąc ciężko rannych do szpitala kantonowego. Grupy demonstrantów przy śpiewie międzynarodówki przeciągały do rana po ulicach miasta

Rząd kantonalny jeszcze w nocy zebrał się, aby rozpatrzeć wytworzoną sytuację. Postanowiono zmobilizować cały garnizon i nie dopuścić do dalszych rozruchów.

Również i w Lozannie doszło do demonstracyj komunistyczno - socjalistycznych. Kilkudziesięciu komunistów aresztowano. Władze są przekonane, że wczorajsze ataki na policję i wojsko poprzednio przygotowano, gdyż wielu z aresztowanych posiadało broń.

Genewa, 10. 11. (Tel wł.). Dziś około południa aresztowano przywódcę socjalistów Leona Nicole. Wydane zostały również nakazy aresztowania przywódców komunistów Lebela i panią Tronchet, lecz oboje się ukrywają.

Po zwycięstwie Roosevelta

Ogromna większość w Nowym Jorku — Reakcja giełdy — Całkowity triumf demokratów

Nowy Jork, 10. 11. (PAT..) Prezydent Roosevelt został wybrany olbrzymią większością głosów. W stanie nowojorskim Roosevelt odniósł najpełniejszy sukces, otrzymawszy w tym obwodzie 1.297.210 głosów, podczas gdy Hoover otrzymał 495.815. W Nowym Jorku przed hotelem Baltimore, siedzibą demokratów, zebrał się ogromny tłum publiczności, która entuzjastycznie oklaskiwała nowego prezydenta w chwili, gdy wczesnym rankiem wychodził z hotelu.

Większość dzienników przyjęła zwycięstwo demokratów przychylnie, zapowiadając lepszą przyszłość.

Nowy Jork, 10. 11. (Tel. wł.) — Druzgocące zwycięstwo Roosevelta odbiło się już częściowo na akcji giełdowej. Na wiadomość o zdecydowanem zwycięstwie kandydata demokratów większość kursów początkowo wykazała zwyżki dochodzące do jednego dolara. Wkrótce jednak nastąpiło pewne uspokojenie, a niektóre kursy poczęły nawet zniżkować. Naogół wynik wczorajszych wyborów nie wykazał jeszcze takiego wpływu na giełdę, jakiego spodziewają się koła finansowe.

Nowy Jork, 10. 11. (PAT.) Według dotychczasowych obliczeń padło na Roosevelta 17 miljonów głosów, na Hoovera zaś 12.880.000. Do izby reprezentantów wybranych zostało 276 demokratów a 81 republikanów. Dotychczas brak wiadomości, dotyczących 78 mandatów. Senat liczy obecnie 58 demokratów, 35 republikanów i 1 farmera. Co do 2 mandatów brak jeszcze

Wybór dwóch Polaków w Chicago — Większość stanowisk gubernatorów w rękach demokratów

Nowy Jork, 10. 11. (PAT). W Chicago do izby reprezentantów wybrano 2 Polaków pp. Leonarda Schultza i Leona Kociałkowskiego, członków partji demokratycznej. Wybór trzeciego Polaka Wiktora Schlaegera jest jeszcze wątpliwy.

Nowy Jork, 10. 11. (Tel. wł.). Demokraci odnieśli sukces przy wyborach gubernatorskich. Z ogółu 34 wybranych na nowo gubernatorów stanowych demokraci przeprowadzili ze swej listy 18 kandydatów, przyczem w niektórych stanach zwycięstwo ich było o tyle znamienne, że zdołali oni opanować teren, na którym przez szereg lat rządzili gubernatorzy republikańscy.

Ku zbliżeniu Francji i Włoch

Paryż, 10. 11. (PAT). Herriot przyjął wczoraj ambasadora włoskiego w Paryżu. W tutejszych kołach politycznych przywiązują wielką wagę do wizyty ambasadora Włoch nazajutrz po przemówieniu Herriota w Tuluzie. Jak utrzymują, ambasador miał w imieniu swego rządu podziękować Herriotowi i zapewnić o przychylnem wrażeniu, jakie jego oświadczenie

Na karę śmierci

Grodno, 10. 11. (PAT). Sąd doraźny w Grodnie na sesji wyjazdowej w Wołkowysku rozpatrywał wczoraj sprawę o napad rabunkowy i morderstwo, dokonane na osobie Sebastjańczyka w osadzie Liberpol pow. Wołkowysk. W wyniku rozprawy skazani zostali 3 sprawcy Juljan Komejczuk, Józef Dulczewski i Juljan Kapitan na karę śmierci przez powieszenie, 2 innych oskarżonych przekazano sądowi zwykłemu. Wyrok wykonano dzisiaj o godz. 12.

Mussolini na drodze imperjalnej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Rzym, 7 listopada.

Po Turynie i Medjolanie zkolei Rzym przeżył wielkie dni dziesięciolecia faszyzmu. Tam wszystko koncentrowało się dokoła mów politycznych szefa rządu włoskiego. Tu dzisiejsza Italja w młodzieńczej postawie stanęła pod wodzą Mussoliniego oko w oko z Romą Cezarów. Na tej samej ziemi, na tej samej arenie, w obliczu pomników olbrzymów i czynów wiekopomnych, stanęła jako nowa siła twórcza w dziejach Europy i po raz pierwszy po przerwie szesnastu stuleci od upadku Rzymu. Italja jako całość, jako naród, przez wysiłek wojny zjednoczona, umocniona w swej świadomości przez ideę narodową, wystąpiła godnie i mogła porównać się z tamtą największą przeszłością.

W dynamicznym, pełnym rzetelnego dorobku przeglądzie prac, dokonanych w ciągu zaledwie dziesięciolecia, Italja Mussoliniego oświadczyła przez usta swego dzisiejszego wodza, że nie lęka się podjąć ciężaru dziedzictwa Rzymu, że do tego ma prawo nie tylko przez spadek, ale także dlatego, że ma wolę, że chce kontynuować dzieło tej cywizacji, z której soków odradza się i w naszych oczach wyrasta. Bo, jak się wyraził Mussolini: „Antytezę, w której szarpie się współczesna cywilizacja, pokonać może tylko nauka i rozsądek Rzymu".

Punktem kulminacyjnym uroczystości dziesięciolecia w stolicy było otwarcie drogi imperjalnej i przemarsz przez nią rannych wojennych w formacjach legjonowych z Mussolinim na czele. Jest to nowa droga, którą słusznie nazwano imperjalną, bo w istocie jest ona jedną z najwspanialszych arteryj świata i nie ma sobie równej pod względem wspomnień przeszłości. Zaczynając się po lewej stronie pomnika Wiktora Emanuela II, prowadzi pomiędzy forami cesarskiemi. W ubiegłym roku, po uprzedniem zburzeniu całego szeregu uliczek i starych domów u stóp Kapitolu i po odosobnieniu wzgórza kapitolińskiego, otwarto „drogę morza" (la via del mare), prowadzącą do Ostji. W tym roku w przeciągu 9 miesięcy dokonano znowuż sztuki nie lada. Po zburzeniu kilkunastu ulic i uliczek ciągnących się od piazza Venezia ku Colosseum również z odpowiednią ilością starych domów, nie przedstawiających żadnej wartości artystycznej, uzyskano nie tylko połączenie z piazza Venezia do Colosseum, a więc z centrum miasta do sławnego pomnika starożytności, ale co ważniejsze, odkryto i połączono wszystkie fora! O rozmiarach dokonanej pracy daje pojęcie fakt częściowego zniesienia wzgórza welijskiego, i wywiezienie kilkudziesięciu tysięcy metrów kubicznych ziemi i gruzu w przeciągu 5—6 miesięcy. Dzień i noc nieprzerwanie zajęta tu była cała armja bezrobotnych. W ten sposób widzi się z jednej strony Forum Trajana, Forum Augusta (uporządkowane już przed dwu laty) i Forum Nervy, z drugiej zaś Forum Cezara i wielkie Forum Romanum z ruinami bazylik emiljańskiej i Konstantyna, w głębi zaś drogi imperjalnej Colosseum. Widok zaprawdę z niczem nie dający się porównać!

Na tę drogę imperjalną, biegnącą równolegle do starożytnej „via sacra" wkroczyły legje rannych wojennych. „Słusznem jest, powiedział Mussolini, by pierwsza przeszła tędy Italja zwycięskiego i niezapomnianego poświęcenia". Ona to podała rękę starożytnej Romie i nawiązała ciągłość dziejową między tradycją a dniem dzisiejszym.

Niezliczone tłumy wznosiły okrzyki na cześć Mussoliniego, jadącego na koniu w otoczeniu okazałego sztabu. Gdy przystanął przed pomnikiem Wiktora Emanuela II, który jest zarazem „ołtarzem ojczyzny", bo tu spoczywają zwłoki „Nieznanego żołnierza", z piersi 20 000 dzieci ze wszystkich szkół rzymskich ustawionych na kondygnacjach olbrzymiego pomnika uderzył w niebo hymn „Giovinezza". Wtórował im łopot aeroplanów, które jak ptaki auguralne krążyły nad kapitolem z hasłem wróżebnem: „Quod bonum, faustum fortunatumque!"

S. M.

Kłopoty Papena

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, dn. 9 listopada.

Odbywa się w Niemczech przedziwna gra, której przeniknięcie nie jest łatwe. Stosunki bowiem są tak zagmatwane, że sami aktorzy wydarzeń z zupełną pewnością nie mogliby powiedzieć, co będzie jutro. Zbyt dużo czynników wchodzi tu w grę, zbyt skomplikowana jest nietylko ogólna sytuacja, ale i położenie poszczególnych ugrupowań.

Stosunkowo jasne są tylko drogi komunistów i Partji Niemiecko - Narodowej. Jedni dążą do rewolucji, drudzy do rozpędzenia parlamentu, a w dalszych konsekwencjach do monarchji. Oba ugrupowania są w swojem postępowaniu dosyć logiczne. Mniej jasna jest już taktyka innych stronnictw. Centrum pragnie w gruncie rzeczy powrotu ery Brüninga, t. zn. rządu „autorytatywnego", ale opartego o parlament. Jednak droga do osiągnięcia tego celu nie jest jasno określona. Socjaliści widzieliby najchętniej ponowny rozkwit demokracji parlamentarnej, chociaż w istocie nie mają nadziei, żeby to było możliwe. Hitlerowcy dążą do zagarnięcia władzy dla siebie i zaprowadzenia rządów, opartych na innych założeniach, niż wszystkie dotychczasowe. Jednak i u nich droga do osiągnięcia tego celu nie jest obecnie jasno wykreślona.

Godzą się jedynie wszyscy — za wyjątkiem Partji Niemiecko - Narodowej i Niem. Partji Ludowej — w walce przeciw Papenowi. Tymczasem ta zgoda w zwalczaniu nie oznacza wcale zgody w programach. Pogodzenie się partyj w Niemczech na gruncie rzeczowego programu i stworzenia w ten sposób trwałej większości, wydaje się wyłączone. Nawet gdyby niektóre ugrupowania doszły do porozumienia, byłoby to raczej porozumienie sztuczne, wywołane chęcią obalenia obecnego gabinetu. A co byłoby potem?

Poczucie tego stanu rzeczy istnieje w gruncie rzeczy w stronnictwach. To też nawet z ich łona rodzą się pomysły przyzwolenia na jakiś gabinet „prezydjalny" z tym warunkiem tylko, żeby na jego czele nie stał Papen, lecz tacy ludzie, którzyby odnaleźli kontakt z narodem, co oznacza oczywiście kontakt ze stronnictwami. Jakie byłyby jednak granice tego kontaktu, i jakby miał się z tem pogodzić charakter „prezydjalny" gabinetu, niewiadomo. Nie chodzi przecież o sympatje platoniczne, tylko o wpływy. Gabinet taki w krótkim czasie musiałby więc się zdecydować, czy bardziej mu zależy na porozumieniu ze stronnictwami, czy też na „prezydjalnej" samodzielności, i konflikt byłby znowu gotów. Siłą rzeczy bowiem decyzja musiałaby iść po linji „prezydjalnej", ponieważ stronnictwa, jak powiedzieliśmy, rzeczywistej i trwałej podstawy dla żadnego gabinetu stworzyć nie mogą, chyba żeby które z nich, jak np. hitlerowcy, potrafiło narzucić dyktaturę partyjną. Ale przeciwko temu bronią się przecież wszystkie inne ugrupowania.

Powstaje wobec tego pytanie, czemu w takim razie nie zostawia się Papena w spokoju, i skąd ta nienawiść do niego? W istocie jest w niej coś nielogicznego. Papen jako szef gabinetu prezydjalnego popełnić mógł niejedne błędy, ale ostatecznie nie jest gorszy od innych. Jest nacjonalistą, silnie podkreślił postulaty zagraniczne Niemiec, prowadzi bezwzględną kampanję w sprawie rozbrojenia, zdławił parlamentarną demokrację i odsunął od rządów lewicę. A przytem wszystkiem zupełnie szczerze szukał porozumienia zarówno z hitlerowcami, jak z Centrum. Czego się więc od niego chce? I co więcej mógłby w tym kierunku uczynić ktoś inny?

Bodajże właśnie w tem słowie „inny" leży istota trudności. Gabinet Papena został zrobiony jednocześnie zgrabnie — i niezgrabnie. Zgrabnie o tyle, że „zoperowanie" rządu Brüninga zostało dokonane szybko i gruntownie. Jednak sposób, w jaki tego dokonano, przysporzył Papenowi śmiertelnych wrogów. Nie doceniono przedewszystkiem roli Brüninga w Centrum. Brüning jest w całej swojej istocie sprzęgnięty z Centrum, podczas, gdy Papen należał raczej do skrzydłowego odłamu. Pobić Brüninga Papenem na terenie centrowym — a o to przecież również chodziło — było zgóry złudzeniem. Ta próba jest właśnie istotnym powodem rozłamu Centrum z rządem Papena. Czysto politycznie rzecz biorąc, Centrum, którego wpływ w Rzaszy polegał zawsze na umiejętności tworzenia koalicyj i kompromisów mogłoby również iść na kompromis z Papenem. Zato personalnie są zapory. Nad polityką centrową w stosunku do Papena unosi się pozornie ciche i niewidoczne, ale zato bardzo aktywne widmo ręki Brüninga.

Hitlerowcy również nie mogą wybaczyć Papenowi jego kanclerstwa. Z ich ramienia miał przecież zostać kanclerzem Hitler i zaprowadzić w Niemczech rządy hitlerowców. Jakie tam były przedtem umowy między Schleicherem, Papenem, Hitlerem i Strasserem, o tem obie strony rozmaicie mówią — albo i nie mówią. Faktem jest, że w rozumieniu hitlerowców Papen miał tylko przygotować ich dojście do władzy. Tymczasem Papen został. Jeżeli miał nadzieję, że, dopuściwszy hitlerowców do udziału w rządach, potrafi się z nimi porozumieć, to się pomylił. Wogóle hitlerowcy byli wielką pomocą autorów obalenia Brüninga.

Kanclerz Papen powiedział w swej wczorajszej mowie do przedstawicieli prasy zagranicznej, że walka polityczna w Niemczech jest dlatego tak ostra, ponieważ w Niemczech jest to walka poglądów na świat. Nie przeczymy tym słowom, chociaż nietylko w Niemczech te motywy odgrywają rolę. Jednak przyjrzawszy jej się objektywnie, trudno jest obronić się wrażeniu, jakoby to była wyłącznie walka poglądów na świat. Moment ten zaznacza się oczywiście bardzo silnie, właśnie w takim okresie przełomowym, jak dzisiejszy. Jednak tragedją Papena jest również to, że ma jako wrogów śmiertelnych dwóch ludzi: jednego, który był przed nim kanclerzem, i drugiego, który nim po nim nie został. Między tymi dwoma ludźmi droga obecnego kanclerza nie jest wysłana różami.

JERZY DROBNIK.

Niemiec o prasie polskiej

W jednym z ostatnich zeszytów czasopisma „Osteuropa", wychodzącego w Królewcu, a redagowanego przez prof. Ottona Hoetzscha, ukazał się artykuł p. Harry Gabrielsky'ego, poświęcony polskiej prasie codziennej.

Jakkolwiek kierunek pisma jest zdecydowanie antypolski, rozważania p. Gabrielsky'ego są utrzymane naogół w tonie objektywnym. Autor cytuje najpierw liczbę czasopism polskich, stwierdzając, że liczba ta jest świadectwem „zadziwiającej ruchliwości umysłowej", gdy się zwłaszcza weźmie pod uwagę fakt, że 65 proc ogólnej ludności Polski żyje z rolnictwa i że 46 proc mieszkańców b. zaboru rosyjskiego było do niedawna analfabetami.

Ponieważ przymus szkolny został wprowadzony na tych ziemiach dopiero w r. 1920, przeto — konkluduje p. Gabrielsky — możliwości rozpawszechnienia prasy w województwach centralnych i wschodnich ulegną poważnemu zwiększeniu z chwilą, gdy rocznik szkolny 1920 dojdzie do dojrzałości politycznej, co nastąpi właściwie dopiero w r. 1933.

Skreśliwszy następnie pokrótce historję prasy polskiej, poczynając od „Merkurjusza Polskiego", który ukazywał się w drugiej połowie XVII wieku, autor charakteryzuje obecny stan naszego dziennikarstwa. Podkreśla przytem, jako cechę bardzo charakterystyczną, decentralizację polskich organów prasowych, która jest większa jeszcze, niż w Niemczech, gdzie Berlin mimo wszystko zajmuje pozycję bezwzględnie górującą nad innemi miastami.

Wymieniając najważniejsze pisma, p. Gabrielsky uwydatnia wielką rolę polityczną, jaką odgrywa „Kurjer Poznański". „Pismo to — czytamy w artykule — liczy 38.000 egzemplarzy nakładu i jest organem partji demokratyczno - narodowej, podobnie, jak Poznań stał się wogóle twierdzą polskiego ruchu narodowego".

Artykuł kończą uwagi na temat prasy polskiej w innych krajach, zwłaszcza prasy emigracyjnej.

Bajeczka o kamiennym garnku

Jak niewybrednych środków chwyta się agitacja niemiecka, zmierzająca do podtrzymywania nastrojów antypolskich w własnem społeczeństwie, o tem świadczy następujące doniesienie, które pojawiło się w szeregu dzienników niemieckich, m. in. w „Schwarzwälder Bote". Czytamy tam dosłownie co następuje:

„W niemieckiem dawniej miasteczku Nowy Tomyśl, położonem w b. prowincji poznańskiej, proboszcz polski w czasie nabożeństwa wygłosił mowę, podżegającą przeciw Niemcom w Polsce i przeciw Rzeszy Niemieckiej. By swe podburzanie wzmocnić przykładem, kazał służącemu kościelnemu postawić na ambonie garnek kamienny i wziął go w ręce ze słowami: „Tak, jak rozpryśnie się ten garnek, tak samo kiedyś Niemcy rozpadną się na kawałki". Poczem rzucił garnek na ziemię. Ku przerażeniu księdza i jego zwolenników garnek pozostał cały"

Nie trzeba dodawać, że cała ta historyjka jest zmyślona od „a" do „zet".

Echo w Paryżu

Paryski „Temps" podaje w depeszy z Warszawy dosłowny tekst komunikatu, wydanego przez Klub Narodowy, wskutek odroczenia sesji sejmowej.

Dziwne święto prawosławne obchodzone w Polsce

(KAP). Podnoszono już nieraz, że oficjalna hierarchja prawosławna w Polsce i większość zależnego od niej duchowieństwa uprawia stale i z przekonania bardzo daleko idącą rusyfikację wschodnich ziem kresowych i dawano wyraz zdziwieniu, jak mogą pewne sfery rządowe i pewne koła polskiego społeczeństwa nie tylko biernie tolerować ten kurs „istinno — rosyjski", ale go pozytywnie nawet popierać.

Dziś chcemy zanotować jeden tylko z naprawdę dziwnych objawów rusyfikacyjnych Cerkwi w Polsce, który dotychczas się usuwał z pod uwagi. W „Prawosławnym Kalendarzu" wydawanym z polecenia metropolity Djonizego, a służącym za dyrektorjum liturgiczne dla duchowieństwa prawosławnego całej Polski, spotykamy pod dniem 4 listopada now. stylu ((22 paźdz. st. stylu) święto M. Boskiej Kazańskiej. Ponieważ pamiątkę zjawienia się obrazu Kazańskiej Bogarodzicy obchodził już kościół prawosławny wedle tegoż kalendarza w dniu 21 (8) lipca, powstaje pytanie, co ma znaczyć to drugie, pod tą samą nazwą święto?

Daje na to odpowiedź oficjalna księga liturgiczna „Minija", która wyjaśnia, że święto M. B. Kazańskiej 22 10. (czyli 4. 11. n. st.) ustanowione zostało na pamiątkę „wyzwolenia od Lachów" w r. 1612 i obchodzone być miało „w carskim grodzie Moskwie". W tekście przepisanych na tę uroczystość modlitw prosić każe cerkiew Bogarodzicę, by udzieliła prawosławnym pomocy przeciwko owym lackim wrogom, by uciekającego się pod Jej opiekę „imperatora" i tych wszystkich, co Ją czczą prawowiernie, nie dała tymże wrogom na rozdarcie i t. p.

Mogą sobie więc w Moskwie, czy wogóle w Rosji zanosić różne modły dziękczynne, po co jednak te obchody, czysto lokalne, za jakie je uważają same rosyjskie księgi liturgiczne, przenosić do Polski i tu je koniecznie chcieć zakorzenić? Czy inicjatorzy i wykonawcy tych projektów nie czują, ile w tem wszystkiem kryje się nietaktu i wprost nieprzyzwoitości względem społeczeństwa i państwa polskiego?

Dzisiaj w czwartek, 10 b. m., o godz. 20, odbędzie się w sali 18 Coll. Minus

Uroczyste Zebranie

ku czci ś. p. Stanisława Wacławskiego

studenta Uniwersytetu Stefana Batorego, sodalisa, członka Młodzieży Wszechpolskiej i Obozu Wielkiej Polski, poległego na ulicach Wilna przed rokiem.

O jaknajliczniejszy udział wszystkich Koleżanek i Kolegów prosi

Komitet Organizacyjny.

Rządowy projekt ustawy o wyższych uczelniach

Stanowisko konferencji rektorów wobec reorganizacji szkół akademickich

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.). — Przygotowany przez ministra oświaty projekt ustawy o wyższych uczelniach w Polsce zawiera m. in. następujące postanowienia:

Każda szkoła posiada statut, określający jej ustrój. Statut uchwala ogólne zgromadzenie profesorów. Musi on być zatwierdzony przez ministra oświaty, który może zmienić statut z własnej inicjatywy po wysłuchaniu opinji ogólnego zgromadzenia profesorów. Zebranie profesorów rozważa zagadnienia naukowe i wychowawcze oraz wypowiada na żądania ministra i rektora opinję w sprawach, dotyczących szkoły lub nauki. Z każdego ogólnego zebrania profesorów przedstawia się ministrowi oświaty sprawozdanie.

Senat jest naczelną władzą kolegjalną szkoły w sprawach naukowych, gospodarczych i administracyjnych. Senat uchwala swój regulamin, który musi być zatwierdzony przez ministra. — Rektor uczelni powinien zawiesić uchwałę senatu, o ile sprzeciwia się ona przepisom. Gdy senat uchwałę podtrzyma, rektor przedstawia sprawę ministrowi do rozstrzygnięcia.

Rektora wybiera z pośród profesorów zwyczajnych zebranie delegatów wydziałów bezwzględną większością głosów na okres lat trzech. Sposób wyznaczania delegatów i termin wyborów ustala minister. Wybór rektora podlega zatwierdzeniu prezydenta na wniosek ministra. Jeżeli rektor nie podoła obowiązkom albo nie przestrzega obowiązujących przepisów, prezydent może na wniosek ministra cofnąć zatwierdzenie rektora przed upływem jego kadencji. Jeżeli minister odmówi przedstawienia wybranego kandydata prezydentowi do zatwierdzenia, zebranie delegatów dokonuje w terminie miesięcznym nowego wyboru, przyczem bezwzględna większość nie jest już wymagana. W razie ustąpienia rektora lub cofnięcia zatwierdzenia dokonuje się w ciągu miesiąca wyboru nowego rektora na pozostały okres kadencji. Kandydat na rektora, który nie uzyskał zatwierdzenia, nie może być wybrany na najbliższą kadencję.

Projekt ministerjalny przewiduje, że organa bezpieczeństwa mogą z własnej inicjatywy wkroczyć na terytorjum wyższej uczelni, gdy nie można w inny sposób usunąć niebezpieczeństwa, zagrażającego życiu lub zdrowiu albo też odwrócić ciężkich szkód dla mienia publicznego. W razie uniemożliwienia normalnej pracy uczelni może być zarządzone czasowe zawieszenie wykładów, albo zamknięcie szkoły. Zarządzenie takie wydaje rektor a w pewnych wypadkach minister oświaty.

Stowarzyszeniom akademickim nie wolno prowadzić działalności politycznej. Rozporządzenie ministra ustala warunki i tryb zakładania stowarzyszeń akademickich, zgłaszanie, zatwierdzanie statutów i zmian, zakres sprawowania nad niemi dozoru i opieki oraz zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej członków zarządu za działanie stowarzyszeń a także warunki rozwiązania tych stowarzyszeń. Minister może ustalić typy ramowych statutów stowarzyszeń akademickich. Zebrania akademickie mogą się odbywać na terenie wyższych uczelni za każdorazowem zezwoleniem rektora. Na każdem musi być obecny rektor lub jego delegat. Na zgromadzeniach akademickich wolno omawiać tylko sprawy, ściśle związane z życiem akademickiem. Porządek obrad musi być zatwierdzony przez rektora. Rektor lub delegat może każdej chwili zgromadzenie rozwiązać.

Projekt tej ustawy będzie omawiany na czwartkowem posiedzeniu państwowej rady oświecenia publicznego.

6 i 7 bm. obradowała w Warszawie konferencja rektorów szkół wyższych i podtrzymała stanowisko, jakie zajęli rektorzy na konferencji z ministrem oświaty 23 września rb., iż dla „pomyślnej działalności i rozwoju szkół wyższych jest rzeczą konieczną utrzymanie autonomji nietylko nauki i nauczania, ale także w zakresie wychowawczym i administracyjno - naukowym". Konferencja wręczyła ministrowi Jędrzejewiczowi memorjał w tej sprawie. (w)

Gwałtowny orkan na wyspie Kubie

25 osób zginęło, 75 odniosło rany — Setki domów legły w gruzach

Nowy Jork, 10. 11. (Tel. wł.). Jak donoszą z Hawany (stolica republiki Kuba, wyspy należącej do grupy Antylów — red.), cała wyspa została nawiedziona w dniu dzisiejszym przez nadzwyczaj silny orkan. Burze, połączone z niezwykle silnym wichrem oraz deszczem poczyniły wielkie szkody. Liczne domy zostały zerwane ze swych fundamentów. Wiele statków na morzu Karaibskiem (inaczej Śródziemnem Amerykańskiem, które łączy się z Atlantykiem za pomocą cieśnin między wyspami Antylskiemi — red.), jest zagrożonych. Wysłały one sygnały SOS., prosząc o ratunek.

Nowy Jork, 10. 11. (Tel. wł.). Według doniesień z Kuby, niezwykle silna burza, jaka nawiedziła wyspę, spowodowała przerwę w połączeniu telegraficznem i telefonicznem licznych miast ze stolicą.

Wiele osób poniosło śmierć. Setki domów legły w gruzach. Liczba zabitych wynosi około 30 osób. 25 osób zginęło w mieście Camaguey (liczyło około 100 tys. mieszkańców — red.), które najwięcej ucierpiało. 75 osób jest rannych. Szkody materjalne są bardzo wielkie. Dokładnych danych dotychczas brak.

Zajścia na uniwersytecie warszawskim

Rektor zawiesił wykłady do poniedziałku

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym odbywał się, jak zwykle, wykład dla słuchaczy uniwersytetu w gmachu muzeum przemysłu i handlu. Po wykładzie, w czasie przerwy, jeden ze studentów Polaków wezwał zebranych do uczczenia przez powstanie rocznicy śmierci śp. Wacławskiego. Wezwania nie usłuchali znajdujący się na sali Żydzi. W rezultacie doszło do bójki między nimi a Polakami. Wszystkich Żydów usunięto z sali wykładowej.

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.) W związku z wczorajszemi zajściami, jakie miały miejsce w sali wydziału prawa w muzeum przemysłu i rolnictwa, rektor uniwersytetu warszawskiego zawiesił wykłady i ćwiczenia w dniach 10 i 12 b. m.

Wielka afera łapownicza

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.). — Śledztwo, prowadzone przez wojskowego sędziego śledczego kpt. Broszę w sprawie wielkiej afery łapowniczej w zbrojowni na ulicy Stalowej, zatacza coraz szersze kręgi. Po aresztowaniu kierownika zbrojowni kpt. Łączkowskiego został osadzony w więzieniu urzędnik cywilny wojskowego zakładu pirotechnicznego w Rembertowie Stanisław Waszkiewicz. Aresztowano go pod zarzutem współdziałania z kpt. Łączkowskim, do którego kierował dostawców wojskowych, pragnących otrzymać dostawy po wpłaceniu łapówki na ręce kpt. Łączkowskiego.

Afera łapownicza wydała się w sposób następujący: Kpt. Łączkowski brał od dostawców łapówki zgóry. Jeden z nich, wręczywszy pięć tys. złotych, pewny był otrzymania dostawy. Tymczasem komisja odrzuciła jego oferte i powierzyła dostawę innej firmie. Kpt. Łączkowski nie chciał zwrócić otrzymanej sumy, zwodząc dostawcę obietnicami, że otrzyma inną dostawę.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Przepowiednia pogody na piątek: Nadal pochmurno i mglisto.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.25 zł., gotówką 210.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.16 do 173.42 zł., gotówką 172.82 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 10. 11 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70.6 kg (120.1 ft. w hol.), 2) żyta pomorskiego 69.35 kg (118.2 ft. w hol.), 3) pszenicy pozn. i pomorskiej 72.95 kg (124 ft. w hol.), 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43,55 kg. (74.1 ft. w hol.).

Ceny transakcyjne	
Żyto 150 tonn par. Poznań	15,30
Żyto 150 tonn par. Poznań	15,25
Ceny orjentacyjne	
Żyto	14,80— 15,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23,25— 24,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	16,00— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68—69 kg	14,00— 14,75
Jęczmień 64—66 kg	13,50— 14,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	13,75— 14,00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	23,50— 24,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	36,50— 38,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	8,75— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10.00— 11,00
Rzepak	40,00— 41,00
Rzepik	38,00— 43,00
Gorczyca	39,00— 45,00
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch Folgera	30.00— 33 00
Koniczyna czerwona	120,00—140,00
Koniczyna biała	120,00—160,00
Ziemniaki jadalne	2,20— 2,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	0,00—0,12½
Mak niebieski	100.00—110,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 90 tonn, pszenicy 75 tonn, owsa 15 tonn, płatków ziemniaczanych 45 tonn.

Uwaga: Jutro w piątek, dnia 11 listopada rb. Giełda nie jest czynna.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 11. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję spokojną.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 39¾—40.—; pozatem handlowano w tranzakcjach 4% premj. dol. po 49.— oraz 4% poż. inwest po 95½. W końcu poszukiwano 3% poż. bud. po 36½ — bez oddawców.

8% obl. m. Poznania z roku 1926 handlowano po 92.— w tranzakcjach.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano w tranzakcjach 8% listy dol. stare po 55.—%, 4% listy zast. konwert. po 31.—% oraz 6% listy żytnie po 10.50.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 85.— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 39¾—40% +.
8% obl. m. Poznania z 1926 r. 92% +.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kredyt. 55% +.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 31% +.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol. serja III 49.— +.
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 10.50 +.
4% Prem. Pożyczka Inwest. 95.50 O.

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 11. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,90	124,21	123.59
Gdańsk	153.50	173.98	173.07
Holandja	358,50	359.40	357.60
Londyn	29,32	29,46	29.16
Nowy Jork kabel	8,92	8,94	8,90
Paryż	34,99	35,08	34,90
Praga	26,41	26,47	26,35
Sztokholm	156,00	156,78	155,22
Szwajcarja	171,90	172,33	171,47
Berlin	211.75		

Dewizy europejskie słabsze, amerykańskie mocniejsze.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	38.00
4% poż. inw.	97,00
5% poż. konw.	40.55
4% poż. dolarowa	49.70
6% poż. dol.	56,40— 56,25
7% poż. stabil.	56.38— 55,25
w odcinkach po 100	60.00
10% poż. kolejowa	101,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	86.25— 86,50
W. T. F. Cukru	17.75
Lilpop	13,25
Starachowice	7,80

Tendencja niejednolita.

Jutro t. j. dnia 11. 11. 1932 r. giełda warszawska jest nieczynna.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 10. 11. 1932 r.

Pszenica marchijska	201.00—203.00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica pastewna	189,00—192,00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica jara march	206,00—208,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march.	158,00—160,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	170,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—169,00
Tendencja spokojna.	
Owies march	133,00—138,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	24,50— 27,50
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia	20,50— 22,50
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	9,10— 9.50
Tendencja mocniejsza.	
Otręby żytnie	8,35— 8.70
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	22,00— 26,00
Groch drobny jadalny	20,00— 23,00
Groch pastewny	14,00— 16,00
Kuchy lniane	10.10
Kuchy z orzecha ziemnego	10.70
Kuchy mielone (mączka)	11.10
Wytłoki suche	9,00
Śrot Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,30
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11.00
Ziemniaki jad. białe	1,10— 1,20
Ziemniaki jad. czerwone	1,25— 1,35
Ziemniaki odenwaldz. nieb.	1,10— 1,20
Ziemniaki inne żółte	1,30— 1,40
Ziemniaki fabryczne w fg za funt	7½—8

Ogólna tendencja chwiejna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 9. 11. Żyto I stand. 16.25 — 16.50, II stand. 16 — 16.25, pszenica jednolita 26.50 — 27, zbierana 26 — 26.10, pszenica jara czerwona 27.50 — 28, owies jednolity 17 — 17.50, zbierany 16 — 16.50, jęczmień na kaszę 15.75 — 16.25, groch polny z workiem 24 — 26, groch Wiktorja z workiem 26 — 29, rzepak zimowy 48 — 49, koniczyna czerwona surowa 110 — 130, bez kanianki 125 — 140, koniczyna biała surowa 110 — 140, bez kanianki 130 — 210, mąka pszenna luksusowa 45 — 50, 0000 40 do 45, żytnia pytlowa 27 — 29, sitkowa 21 do 23, razowa 21 — 23, otręby pszenne szale 11 — 11.50, średnie 10 — 10.50, żytnie 9.50 do 10, kuchy lniane 21.50 — 22, rzepakowe 16.50 — 17, słonecznikowe 17.50 — 18, peluszka 16.50 — 17.50, proso 18 — 20, siemię lniane 38 — 40, gryka 17 — 18, ziemniaki jadalne 4 — 4.25. Usposobienie spokojne.

Obóz „koncentracji narodowej" w Niemczech

Jednomyślna uchwała gabinetu Rzeszy — Podjęcie narad z hitlerowcami, Centrum i Bawarską Partją Ludową

Berlin, 10. 11. (PAT.) Ogłoszony przez Biuro Conti komunikat stwierdza, że gabinet Rzeszy na wczorajszem posiedzeniu jednomyślnie wypowiedział się za podjęciem kroków, zmierzających do utworzenia obozu t. zw. koncentracji narodowej.

Rząd zaprzecza, jakoby jego poszczególni członkowie zgłosili na tem posiedzeniu dymisję. Wręcz przeciwnie, wszyscy zdecydowani są wytrwać na dotychczasowej drodze, odrzucając wszelkie eksperymenty.

W wyniku narad, które trwały do późnego wieczoru uchwalono, że kanclerz Papen odwiedzi jutro prezydenta Rzeszy Hindenburga i przedłoży mu odpowiednie wnioski w sprawie nawiązania rokowań z przywódcami poszczególnych stronnictw. Poza tem ma się odbyć narada z premjerami krajów związkowych, przybyłymi na posiedzenie Rady Państwa do Berlina.

Berlin, 10. 11. (PAT.) Komunikując uchwały gabinetu Rzeszy prasa poranna wyjaśnia, że kanclerz Papen po uzyskaniu aprobaty prez. Hindenburga rozpocznie rokowania z przywódcami stronnictw nar.-socj., Centrum i Bawarskiej Partji Ludowej. W zastępstwie Hitlera przybyć ma do Berlina na konferencję jeden z czołowych przedstawicieli partji. Papen zażądał od przywódców tych partyj poparcia dążenia, mającego na celu utworzenie rządu koncentracji narodowej.

O zapewnienie niezależności sądów

Klub Narodowy wniósł w Sejmie w dniu 3 listopada następujące wnioski:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą ustawę:

Ustawa z dnia..... uchylająca rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. zmieniające niektóre przepisy prawa o ustroju sądów powszechnych („Dz. Ustaw R. P." nr. 73, poz. 661).

Art. 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. zmieniające niektóre przepisy ustawy o ustroju sądów powszechnych („Dz. Ust. R. P." nr. 73, poz. 661) uchyla się.

Art. 2.

Osobom usuniętym ze stanowisk sędziowskich lub przeniesionym na inne stanowiska służbowe na mocy powyższego rozporządzenia, przywraca się stanowiska służbowe wraz ze wszystkiemi z niemi związanemi prerogatywami.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się ministrowi sprawiedliwości.

Art. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Art. 44 ust. ostatni Konstytucji daje Sejmowi moc uchylania rozporządzeń Prezydenta Rzplitej z mocą ustawy.

W toczącej się w poprzednim Sejmie dyskusji na temat interpretacji tego ustępu Konstytucji Klub Narodowy stał na stanowisku, że do uchylenia orzporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy wystarczy uchwała Sejmu, co nie wyklucza oczywiście uchylenia w drodze ustawy.

Klub rządowy, stanowiący obecnie większość w Sejmie, bronił poglądu, że uchylenie może nastąpić tylko w drodze ustawy.

Klub Narodowy podtrzymuje nadal swoje zasadnicze stanowisko w tej sprawie. Nie chcąc atoli, aby sprawa uchylenia niektórych, bądź niezgodnych z Konstytucją i ustawy o pełnomocnictwach, bądź, zdaniem Klubu, szkodliwych rozporządzeń utknęła na trudnościach formalnych, zwłaszcza, że rząd nie złożył dotąd Sejmowi wydanych na zasadzie pełnomocnictw rozporządzeń, Klub Narodowy zgłasza szereg wniosków o uchylenie, ujętych w formę ustaw.

Art. 78 Konstytucji ustanawia zasadę nieusuwalności sędziowskiej i od tej zasady uznaje wyjątek jedynie w razie zmiany w organizacji sądów, postanowionej w drodze ustawy. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. nie zawiera takich ustawowych zmian w organizacji sądów, któreby usprawiedliwiały zawieszenie konstytucyjnie zagwarantowanej nieusuwalności sędziowskiej, przepis zaś drugiego ustępu art. 78 Konstytucji jako wyjątkowy w żadnym razie nie ulega wykładni rozszerzającej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą ustawę:

Ustawa z dnia..... uchylająca rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym („Dz. Ust. R. P." nr. 94, poz 806).

Art. 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 roku o Najwyższym Trybunale Administracyjnym („Dz. Ust. R. P." nr. 94, poz. 806) uchyla się.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się prezesowi rady ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Rozporządzenie powyższe wprowadza do ustroju najwyższej instancji sądownictwa administracyjnego daleko idące zmiany w kierunku bądź uszczuplenia praw obywateli, wnoszących skargi, bądź też uprawnień Trybunału (art. 62).

Rozporządzenie zawiesza nieusuwalność Najw. Trybunału Admin. z powodu reorganizacji Trybunału, aczkolwiek przepisy rozporządzenia nie zmieniają samej organizacji Trybunału. Według artykułu 78 Konstytucji sędzia może być usunięty, gdy to jest wywołane zmianą organizacji sądów, postanowioną w drodze ustawy, czyli niemożnością zatrudnienia usuwanego sędziego. Tymczasem w Trybunale Administracyjnym sprawy zalegają po kilka lat, co powoduje konieczność powiększenia liczby sędziów. W tym stanie rzeczy zwalnianie sędziów z zajmowanych stanowisk nie może być niczem usprawiedliwione. Natomiast rozporządzenie daje możność mianowania w okresie przejściowym osób nieposiadających kwalifikacyj na wysoki i odpowiedzialny urząd sędziego Najwyższego Trybunału, w którym toczą się spory z władzami administracyjnemi.

Wobec tego rozporządzenie powyższe, jako sprzeczne z zasadą dostępnego dla wszystkich i niezależnego sądownictwa administracyjnego, zagwarantowanego w Konstytucji, winno być uchylone.

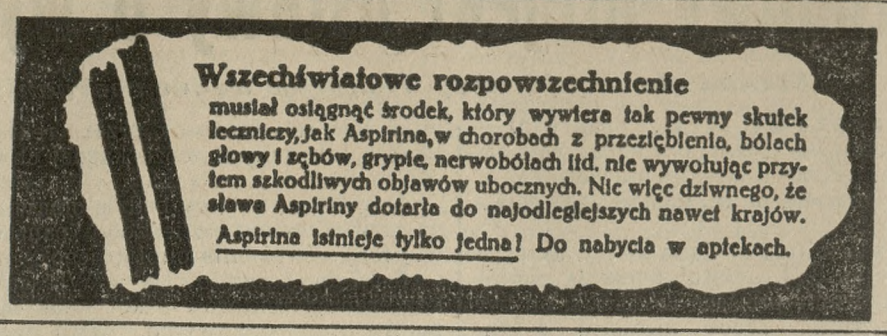

Rząd p. Herriota po kongresie radykałów

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w listopadzie.

Obrady parlamentarne rozpoczną niebawem wielki sezon polityczny. Ważnym jednak do nich wstępem był kongres partji radykalnej, który odbył się w Tuluzie. Na kongresie p. Herriot, prezes partji i premjer Francji, sprecyzował różne zagadnienia z zakresu polityki zagranicznej. Równocześnie w dyskusji wyłoniła się interesująca wymiana zdań, świadcząca wybitnie o rozłamie, dokonującym się wewnątrz stronnictwa.

Ostatnie posunięcia p. Herriota, związane z polityką zagraniczną Francji, zdobyły sobie uznanie niemal wszystkich czynników narodowych. Dlatego jednak stał się on podejrzanym dla skrajnej lewicy swego stronnictwa. Wiadomo zaś, iż ta ostatnia idzie bardzo daleko. Ulega bowiem nietylko wpływom swoich młodych, hołdujących ideom bardzo radykalnym, które głoszą pp. Cot i Kayser, ale i bolszewizującym, których przedstawicielem jest p. Bergery. Wskutek tych prądów odmiennych, można zgóry zaznaczyć, że o ile premjer Herriot wzmocnił swój autorytet w partji, to jednak zupełnie inaczej wygląda jego pozycja w grupie parlamentarnej radykalno - socjalnej. Tej przewodniczy, jak wiadomo, poseł François - Albert, który już w czasie konferencji lozańskiej nie przyczyniał się do ułatwienia swemu prezesowi prac na terenie międzynarodowym. Wprost przeciwnie: kopał pod nim, jak mógł, dołki. Wielka bitwa rozegrała się także w Tuluzie pomiędzy zwolennikami kartelu, a koncentracji z ugrupowaniami środkowemi. Zaznaczmy odrazu, iż zwolennicy metod umiarkowanych ponieśli zupełną porażkę. Radykali bowiem w zacietrzewieniu partyjnem uważają, iż ich siły parlamentarne są wystarczające, by dostarczyć conajmniej kilka odmiennych kombinacyj rządowych. To też porządek dzienny kongresu uchwalił utrzymanie „unji partyj lewicowych".

Zasadniczy atak przeciwko zagranicznej polityce p. Herriota przeprowadził p. Bergery, który utrzymywał, iż należało przyjąć propozycje prezydenta Hoovera, redukujące armję francuską do minimum, oraz nie podporządkowywać bezpieczeństwu sprawy rozbrojenia. Dwukrotne wystąpienia premjera Herriota uzasadniły jednak dostatecznie stanowisko rządu ku wielkiemu niezadowoleniu skrajnych żywiołów partji radykalnej.

Premjer Francji bowiem z naciskiem podkreślił, iż nie zgodzi się nigdy na rozłączenie bezpieczeństwa od rozbrojenia. Z energją wykazał prawa Francji, niesprawiedliwie szkalowanej i posądzanej o imperjalizm. A trzeba zaznaczyć, iż na kongresie nietylko p. Bergery domagał się zupełnej kapitulacji Francji wobec roszczeń niemiecko - bolszewickich. Wtórowali mu i inni delegaci, a przedewszystkiem młody poseł François de Tessan. Ten opowiedział się za przyznaniem Niemcom równości praw w zbrojeniach krytkował ostro szefa armji francuskiej i domagał się oczyszczenia sztabu generalnego z żywiołów nieprzesiąkniętych zmysłem iście „demokratycznym". Przyklaskiwał mu gorąco dziennikarz Cudenet, którego zdaniem armje republiki powinny spoczywać w rękach szefów republikańskich. Aluzja to aż nazbyt jasna do ostatnich wystąpień żydowskiego przywódcy socjalistycznego, prowadzącego kampanję zarówno przeciwko gen. Weygandowi, jak przeciwko gen. Gouraud.

P. Herriot odparował te wszystkie cięcia. Z uznaniem odniósł się do personelu wojskowego i dyplomatycznego, tak żywo atakowanego przez różnych radykałów. Nie dość na tem. Oświadczył bowiem, że nigdy nie będzie zwolennikiem równości praw co do zbrojenia. Zkolei zaś w sposób bardzo ciekawy scharakteryzował stosunek Francji do sąsiadów, podnosząc wartość moralną zobowiązań Wielkiej Brytanji, a opłakując zwłaszcza nieporozumienia, istniejące pomiędzy Francją a Włochami. Premjer Herriot poszedł jeszcze dalej. Oświadczył bowiem bez ogródek, iż Locarno nie załatwia wszystkiego; duże również braki znajdują się w pakcie Kellogga.

Wystąpienie premjera Herriota wywarło duże wrażenie na zebranych w Tuluzie. Pewna część opinji, bałwochwalczo przyklaskując prezesowi partji radykalnej, twierdzi, iż stanowisko rządu po tych obradach wzmocniło się. Powiedzmy raczej, wzrosła popularność p. Herriota w szerokich masach stronnictwa. Lewe bowiem skrzydło partji, podobnie zresztą jak i grupa parlamentarna, bynajmniej nie abdykowały. Najlepszym tego dowodem jest to, że żywioły przychylne obecnemu gabinetowi nadaremno starały się uzyskać od parlamentarzystów radykalnych, by bezwzględnie głosowały za rządem, gdy ten postawi w parlamencie sprawę zaufania. Wysiłki te nie zostały ukoronowane sukcesem. W ostateczności bowiem zastosowanie dyscypliny przy głosowaniu nad votum zaufania zostało pozostawione grupie parlamentarnej. Inaczej mówiąc, niezadowoleni z p. Herriota będą mogli manewrować w dalszym ciągu, a nawet spowodować upadek gabinetu.

Narodowe poczynania p. Herriota z jednej strony, oraz wzmocnienie jego osobistego autorytetu po kongresie z drugiej, są im naturalnie solą w oku. Należy się spodziewać, iż przy przyszłych rozprawach, zwłaszcza budżetowych, skrajna lewica radykalna będzie intrygowała przeciwko rządowi. Czyż zresztą przysłowie francuskie nie mówi, iż „tylko swoi zdradzają".

Panuje naogół przekonanie, że w łonie samych radykałów mogą być wysunięte trudności; które podkopią istnienie obecnego rządu. Dlatego nawet sceptycy, choć przychylni p. Herriotowi, już mu teraz śpiewają „De profundis". Zaznaczmy wreszcie, iż premjerowi bynajmniej nie zdaje się zależeć na utrzymaniu steru władzy. P. Herriot wolałby raczej pozostać wyłącznie w ministerstwie spraw zagranicznych. Tak czy inaczej, jego ostatnie oświadczenie co do Włoch stanowi niezmiernie ciekawy zwrot w polityce, praktykowanej przez tyle lat. P. Herriot zresztą po swoim powrocie do Paryża wyraźnie zaznaczył, iż czas już na wyrównanie stosunków francusko - włoskich. Wszelkie dodatnie ich ukształtowanie wpłynie niezawodnie korzystnie na ogólną sytuację międzynarodową. Przedewszystkiem zaś Berlinowi wysunie się w ten sposób z ręki jeden z atutów, jakim dotąd umiejętnie się posługiwał. Chwila zaś jest specjalnie poważna. Inicjatywa p. Herriota nawiązania bardziej przyjaznych stosunków z Włochami spotkała się z dużem uznaniem kół francuskich i znalazła także głośne echo w opinji włoskiej.

I. BRIARES.

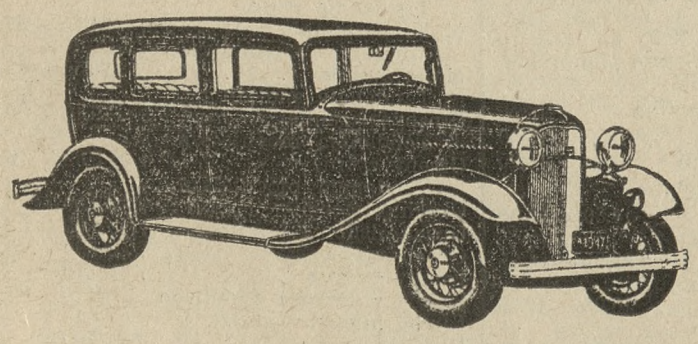

NOWY FORD

4 i V — 8 cyl.

Przekładnia „Synchromesh" z cichym biegiem motoru — Niskie położenie punktu ciężkości. Automatyczny regulator zapłonu. Amortyzatory termostatyczne o regulacji samoczynne.

Zobaczcie naszą wystawę!

Upoważniony odsprzedawca:

J. ZAGÓRSKI

ul. Ogrodowa 17.

ng 6305

W sprawie nadużyć w handlu dziennikami i czasopismami

Wobec stwierdzenia licznych nadużyć w handlu dziennikami i czasopismami, Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism podaje do wiadomości, że sprzedawcy nie mają prawa wypożyczania czytelnikom dzienników i czasopism, tak za opłatą, jak i bezpłatnie.

Takie wypożyczanie pism do czytania lub przejrzenia nietylko narusza umowę o sprzedaż komisową i dobre obyczaje kupieckie, lecz jest również nadużyciem, jakiego wobec wydawnictwa dopuszcza się sprzedawca, czyli przestępstwem, ściganem przez kodeks karny.

Ostrzegamy przeto wszystkich, których to dotyczy, że takie przestępcze działanie, tak ze strony sprzedawcy, jak i ze strony współwinnego czytelnika, pociągnie za sobą odpowiedzialność cywilną i karną.

Występować przeciwko winnym na drodze sądowej karnej i cywilnej, będą zarówno wydawnictwa, jak i władze Związku Wydawców; nadto nazwiska winnych tych nadużyć będą publikowane na łamach prasy.

Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism.

Doroczne nabożeństwo

Za spokój duszy poległych w służbie policjantów

Za spokój duszy poległych w służbie bezpieczeństwa publicznego funkcjonarjuszów policji i żandarmerji krajowej odbyło się dziś dorocznym zwyczajem nabożeństwo w kościele garnizonowym. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, oraz funkcjonarjusze i oficerowie policji.

Nazwiska poległych ogłoszone zostały na słupach ogłoszeniowych. W polskiej służbie bezpieczeństwa publicznego i w walce z przestępstwem i zbrodnią poległo na terenie województwa poznańskiego ogółem 26 funkcjonarjuszów policji i żandarmerji krajowej.

Pamięci ofiarom obowiązku służbowego — Cześć!

Mianowania w kolejnictwie

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.) — Inspektor Głównej Inspekcji Komunikacji Otto Krosner został mianowany pełniącym obowiązki wicedyrektora komunikacji dyrekcji katowickiej. Naczelnik wydziału mechanicznego dyrekcji poznańskiej inż. Mieczysław Stodolski został mianowany wicedyrektorem dyrekcji krakowskiej. (w)

Nowe prawo o stowarzyszeniach

IV. Stowarzyszenia zarejestrowane

Podobnie jak niemieckie ustawodawstwo, nowe prawo o stowarzyszeniach uzależnia osobowość prawną stowarzyszenia od aktu zarejestrowania go w rejestrze stowarzyszeń. Przez wpis stowarzyszenia do rejestru stowarzyszeń sądu grodzkiego uzyskiwało stowarzyszenie wyłącznie zdolność prawną, a takie stowarzyszenie w dziedzinie prawa publicznego nie różniło się niczem od zwykłego stowarzyszenia. Obecnie od faktu rejestracji stowarzyszenia uzależniony jest cały szereg uprawnień dla stowarzyszenia pod względem publiczno-prawnym, tak, że okoliczność zarejestrowania stowarzyszenia ma doniosłe znaczenie dla jego działalności.

Władzą rejestracyjną nie jest, jak dotychczas, sąd grodzki, lecz odpowiednia wojewódzka władza administracji ogólnej stosownie do przyszłej siedziby stowarzyszenia. W porównaniu z § 56 niemieckiego kodeksu cywilnego, który wymagał przy wpisie do rejestru stowarzyszeń conajmniej siedmiu członków, liczba założycieli wzgl. członków stowarzyszenia została znacznie podwyższona. Odnośne postanowienie prawa o stowarzyszeniach opiewa, że osoby w liczbie conajmniej 15, względnie stowarzyszenie zwykłe, liczące conajmniej 15 członków, pragnące założyć stowarzyszenie, posiadające osobowość prawną względnie uzyskać prawa takiego stowarzyszenia, wnoszą za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej miejsca przyszłej siedziby stowarzyszenia (bezpośrednia władza nadzorcza), pisemne podanie do odpowiedniej wojewódzkiej administracji ogólnej (władza rejestracyjna) o zarejestrowanie stowarzyszenia, dołączając 4 egzemplarze projektu statutu. Dotychczas przedkładano statut tylko w 2 egzemplarzach.

Duża istotna różnica zachodzi co do możności odmowy rejestracji stowarzyszenia pomiędzy niemieckim kodeksem cywilnym a nowem prawem o stowarzyszeniach. Sąd grodzki miał jedynie prawo odrzucenia zgłoszenia w tych wypadkach, jeżeli zgłoszenie nie odpowiadało formalnym przepisom wzgl. statut stowarzyszenia nie zawierał tych minimalnych postanowień, które § 58 kodeksu cywilnego ustalił dla stowarzyszeń wpisanych.

Obecnie wojewódzka władza administracji ogólnej może należycie umotywowaną decyzją podanie o rejestrację stowarzyszenia załatwić odmownie nie tylko z tej przyczyny, że istnienie stowarzyszenia nie da się pogodzić z prawem, albo może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego, lecz również i w tym wypadku, jeżeli według zapatrywania władzy powstanie zarejestrowanego stowarzyszenia nie odpowiada względom pożytku publicznego. Ponieważ prawo o stowarzyszeniach nie podaje żadnych kryteryj co do oceny, kiedy powstanie zarejestrowanego stowarzyszenia odpowiada lub nie odpowiada względom pożytku społecznego, to granice swobodnej oceny władzy decydującej o zarejestrowaniu mogą być bardzo szerokie.

Cała doniosłość tego przepisu uwypukla się wtedy, jeżeli się zważy, że rozwinięcie pełnej działalności stowarzyszeniowej posiadają tylko stowarzyszenia zarejestrowane. Stowarzyszenie z pełnemi prawami może więc powstać wtedy, jeżeli władza rejestrująca uważa, że dane stowarzyszenie odpowiada względom użytku społecznego. Od tak pojmowanej wolności stowarzyszeniowej, ustalonej w art. 108 konstytucji, do systemu uzależnienia założenia stowarzyszenia od koncesji udzielonej przez władzę, pozostaje jeszcze tylko nieduży krok.

Oprócz tego może władza rejestracyjna uzależnić swą zgodę na powstanie stowarzyszenia od poczynienia zmian w statucie. Ponieważ prawo o stowarzyszeniach tego uzależnienia nie ogranicza do tych wypadków, kiedy statut stowarzyszenia nie odpowiada przepisom prawa (braki w ułożeniu statutu), to należy wnioskować, że władza rejestracyjna może żądać istotnych zmian w statucie stowarzyszenia, naprzykład zmiany celu stowarzyszenia, terenu działalności i t. d. W razie odmownego załatwienia podania o rejestrację wzgl. uzależnienia rejestracji od poczynienia zmian w statucie, przysługuje założycielom odwołanie do ministerstwa spraw wewnętrznych w przeciągu 14 dni

Wymogi, które prawo o stowarzyszeniach stawia przy ułożeniu statutu stowarzyszenia zarejestrowanego, są dalej idące, aniżeli odnośne przepisy niem. kodeksu cywilnego, tak że w statucie stowarzyszenia zarejestrowanego muszą być uwidocznione: nazwa stowarzyszenia, teren działalności i siedziba, cel stowarzyszenia i środki działania, sposób wstępowania i występowania członków oraz ich prawa i obowiązki, sposób ustanawiania składek członkowskich, władze stowarzyszenia (zarząd, walne zgromadzenie, komisja rewizyjna i t. d.), sposób ich tworzenia i uzupełniania, oraz zakres kompetencji, sposób reprezentowania stowarzyszenia nazewnątrz, oraz warunki ważności jego uchwał i pism, sposób załatwiania sporów, wynikających w obrębie stowarzyszenia, sposób zaciągania przez stowarzyszenie zobowiązań majątkowych, sposób zmiany statutu, warunki lub sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Nazwa stowarzyszenia musi się wyraźnie odróżniać od innych stowarzyszeń zarejestrowanych w obrębie danego województwa tak, że naprzykład na obszarze jednego województwa nie mogą istnieć dwa stowarzyszenia zarejestrowane z nazwą „Lutnia". Analogiczny przepis niem. kodeksu cywilnego postanawiał, że nazwa powinna się różnić wyraźnie od nazw wpisanych stowarzyszeń, istniejących w tej samej miejscowości lub w tej samej gminie. Postanowieniem zupełnie nowem, dotychczas nieznanem, jest przepis, że w statucie musi być uwidoczniony stosunek stowarzyszenia do innych stowarzyszeń lub organizacyj, jeżeli ono zamierza podporządkować się im pod względem organizacyjnym lub ideowym. Jest to niejako przymus deklarowania się stowarzyszenia co do jego przynależności ideowej.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Nie jest tajemnicą,

z czego mydło to się składa

Właściwą wartość mydła stanowi wpływ, jaki wywiera ono na skórę, — wpływ ten zaś zależy od składników, z których jest wyrabiane Dlatego zawiadamiamy Panią, że do wyrobu mydła Palmolive używamy tylko olejów owocow oliwnych, palm i orzechów kokosowych — żadnych innych tłuszczów. Oleje te mięsza się z sobą według naszego własnego, w ścisłej tajemnicy zachowywanego przepisu. Ten bowiem specjalny stosunek mięszania wywiera tak zbawienny wpływ na skórę.

Łagodna piana mydła Palmolive wnika w każdą, najmniejszą porę i usuwa zupełnie wszelki kurz i brud — jednocześnie czyni skórę idealnie miękką i elastyczną. Nie można się przeto dziwić, że na całym świecie niema mydła toaletowego, które byłoby tak powszechnie polecane i sprzedawane w tak olbrzymich ilościach, jak Palmolive.

Mydło PALMOLIVE gr 90

WYRABIANE W POLSCE

zg 6 294

Z posiedzenia poznańskiej rady miejskiej

Interpelacja w sprawie zachowania się policji na ulicach miasta Poznania

Wczorajszemu posiedzeniu rady miejskiej należałoby poświęcić więcej niż zwykle, miejsca ze względu na szereg doniosłych spraw, które były przedmiotem obrad posiedzenia. Wzgląd jednakże na cenzurę zmusza nas do ograniczenia naszego referatu tylko do momentów najistotniejszych i samych faktów.

Petycje i wnioski

Przed porządkiem obrad przewodniczący, p. prof Paczkowski, odczytał kilka pism m in pismo Stowarzyszenia lokatorów domów magistrackich domagających się zwolnienia pracowników zakładów miejskich, mieszkających poza Poznaniem a przyjęcia w to miejsce pracowników zpośród bezrobotnych mieszkańców domów magistrackich Tę petycję oraz petycję Komitetu Tanich Kuchni o subwencję przekazano magistratowi do rozpatrzenia.

Zpośród spraw objętych porządkiem obrad, załatwiono przychylnie: wybór opiekuna społecznego na obwód 29, przyznano na wniosek radnego p. Kałamajskiego prawem i umową przepisaną emeryturę w wysokości 1 187,05 zł odchodzącemu w dniu 9 grudnia br w stan spoczynku radcy miejskiemu p. Kultysowi, oraz zaakceptowano wniosek radnej p. dr Grossmanówny o przyjęcie na stały etat miejski urzędnika miejskiego p. Kazimierza Motylińskiego.

Przy okazji uzasadnienia swego wniosku radny p. Kałamajski apelował do p. prezydenta Ratajskiego, aby licznie w ostatnim czasie opustoszałe placówki w magistracie, wskutek niezatwierdzania przez województwo wybranych na nowo radców miejskich otaczał szczególną opieką, a zwłaszcza decernat budżetowy, kierowany dotychczas z taką umiejętnością przez ustępującego radcę Kultysa.

Sprawa nadużyć

Przy tej okazji wypłynęła sprawa znacznych nadużyć, dokonanych przez dwóch urzędników magistratu, mianowicie przez urzędnika z nadzoru budowlanego Rzeszutka i naczelnika szpitala miejskiego dr Franka, emerytowanego kapitana W P.

W kwestji tej odpowiedział radca miejski p. dr Czasz

Okazuje się że zaszły dwa wypadki zdefraudowania pieniędzy publicznych: wspomniany Rzeszutka sprzeniewierzył sumę około 1 100 zł, a dr Franek kwotę poważną, sięgającą 21 tys zł W obu wypadkach magistrat, według wyjaśnienia p dr Czasza, postąpił jak należało, zwalniając wzgl urlopując nieuczciwych urzędników i wszczynając przeciw nim odpowiednie postępowanie Zaniepokojenie wywołało oświadczenie p dr Czasza, jakoby magistrat przewidywał możliwość wykrycia jakichś dalszych sprzeniewierzeń P dr Czasz zapewniał że magistrat dołoży wszelkich starań, aby miasto przez tego rodzaju nieuczciwych pracowników nie poniosło szkód

Nadmieniamy, iż wspomniani defraudanci Rzeszutek i dr Franek byli działaczami B. B. na terenie urzędniczym.

Interpelacja w sprawie zachowania się policji na ulicach m. Poznania

Zkolei radny p Cofta (Ch. D.) zareferował i uzasadnił obszernie interpelację radnego p Tylczyńskiego w sprawie zachowania się policji na ulicach miasta Poznania.

Skonfiskowano 210 wierszy

Nacechowanego powagą, spokojem i szczerą troską obywatelską przemówienia ks prałata Pradzyńskiego radni wysłuchali w głębokiem skupieniu darząc je rzęsistemi oklaskami co rzadko zdarza się w radzie miejskiej

Po załatwieniu kilku jeszcze drobnych spraw przewodniczący posiedzenie zamknął.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego"

Dzisiaj rano o godzinie 4.45 z polecenia starostwa grodzkiego w Poznaniu dokonano zajęcia Nr 515 „Kurjera Poznańskiego" (wydanie poranne) z dnia 10. 11. 1932. Konfiskacie uległa większa część sprawozdania z wczorajszego posiedzenia poznańskiej rady miejskiej oraz wiadomość miejscowa, zamieszczona na stronie 3 tegoż numeru.

Wiadomości, zawarte w dzisiejszym skonfiskowanym numerze porannym, podajemy w niniejszem wydaniu głównem — z pominięciem oczywiście skonfiskowanych ustępów; odcinek powieściowy „Małych ludzi" powtórzymy w jutrzejszem wydaniu porannem.

Tablica ku czci śp. Wacławskiego

Dzisiaj przed południem odbyła się w nowym Domu Akademickim uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci śp. Stanisława Wacławskiego. Akt odsłonięcia poprzedziła msza św. za duszę śp. Wacławskiego, odprawiona przez ks. prał. Prądzyńskiego, w kaplicy akademickiej. Po mszy św. ks. prałat wygłosił podniosłe kazanie.

Następnie uczestnicy nabożeństwa udali się do hallu, gdzie umieszczono tablicę marmurową z napisem:

„Pamięci Stanisława Wacławskiego, studenta Uniwersytetu Stefana Batorego, ukamienowanego przez Żydów w walce o polskość wyższych uczelni w Wilnie w dniu 30 listopada 1931 r."

Okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes Poznańskiego Komitetu Akademickiego p. Feliks Kończal, którego treściwe słowa wywołały głęboki oddźwięk wśród zgromadzonych. Jednominutowem milczeniem uroczystość zakończono.

Na odsłonięciu tablicy obecny był p. prof. Sajdak, prorektor U. P. delegaci organizacyj akademickich, Młodzież Wszechpolska, korporacje zrzeszone w Poznańskiem Kole Międzykorporacyjnem ze sztandarami, okrytemi kirem.

Bankiet polityczny

Londyn, 10. 11. (PAT). Wczoraj wieczorem odbył się z tradycyjną wspaniałością doroczny bankiet lorda mera Londynu z udziałem licznych członków gabinetu oraz korpusu dyplomatycznego.

Z powodu nieobecności Mac Donalda główne przemówienie wygłosił Baldwin, który omówił szereg zagadnień o znaczeniu międzynarodowem. Rząd angielski zdecydowany jest nadal wypełniać wszystkie zobowiązania, wypływające z paktu Ligi Narodów, wyrażając gotowość współpracy z nią nad dziełem pokoju i dobrobytu światowego. Baldwin wyraził wdzięczność Herriotowi za jego słowa pełne przyjaźni, wypowiedziane w Tuluzie pod adresem Anglji.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

650000 obiadów wydały przez rok „Tanie Kuchnie"

Z obrad walnego zebrania Komitetu „Tanich Kuchen"

W lokalach kuchni dla bezrobotnych pracowników umysłowych i zubożałej inteligencji przy ul. Skarbowej 24 odbyło się walne zebranie członków Komitetu Tanich Kuchen im. Kardynała Dalbora.

Obrady zagaił i przewodniczył im, delegat J. Em. ks. kardynała-Prymasa do komitetu Tanich Kuchen ks. radca Putz i wskazał przy zagajeniu na główne zadania Komitetu i działalność jego w roku sprawozdawczym. Szczegółowe sprawozdanie za czas 1. 4. 1931 do 31. 3. 1932 r. ogłosiła sekretarka Komitetu p. prof. Niklewska. W ciągu roku wydano 656 574 porcyj obiadowych. W tej liczbie wydano w ciągu roku 504 498 obiadów bezrobotnym fizycznym, 20 155 obiadów bezrobotnym umysłowym. Ubogim wskazanym przez miejską opiekę społeczną wydano 19 553 obiady, ubogim poleconym przez towarzystwa św. Wincentego a Paulo 1 520, ubogim wskazanym przez Zw. Tow. Dobroczynności „Caritas" 19 754 obiady, przez wydziały parafjalne polecone osoby otrzymały 47 263 obiady, poleconym opiece Komitetu osobom z zubożałej inteligencji wydano 16 156 obiadów, biednym Komitetu Tanich Kuchen wydano 7 518 obiadów. Poza tem otrzymały obiady w Tanich Kuchniach dzieci ubogie ze szkół ochronek parafjalnych, i innych instytucyj, oraz uczestnicy różnych kursów i przyjezdni.

Z czynności kasowej i gospodarczej referowała szafarka Komitetu p. Czubkowa. W gotówce wydano w ciągu roku 155 064 zł. Najgłówniejszą pozycją była suma na zakup żywności (116 585 zł); wydano na kupno żywności ogółem 75 proc. zebranej kwoty. Dowodzi to oszczędnej i celowej gospodarki Komitetu. W formie darów otrzymano od cechu poznańskich mistrzów rzeźnickich sumę 17 016 zł, Konsumu Urzędników Polskich 1 113 zł, pozatem różne osoby i instytucje złożyły mniejsze i większe dary. Wszystkim ofiarodawcom wypowiedziała szafarka Komitetu p. Czubkowa gorące podziękowanie.

Sprawozdanie przyjęto przez aklamację, a w toku obrad wyrażono uznanie za bezinteresowną i ofiarną pracę pp. prof. Niklewskiej i Czubkowej. W toku dalszych obrad dokooptowano do Komitetu p. Hedingerową i p. dyr. Bogajskiego. (kl)

Ostateczny wyrok w procesie Marji Lewandowskiej

Wina zatwierdzona — Kara zniesiona

Dziś przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu rozegrał się ostatecznie epilog sprawy Marji Lewandowskiej, oskarżonej o usiłowanie szantażu. Jak wiadomo, Lewandowska w pierwszej instancji została zasądzona na rok więzienia Wskutek wniesionej apelacji sprawa ponownie była rozważana przed drugą instancją. Rozprawie przewodniczył sędzia Wonsch.

Sąd po kilkudniowej przerwie w rozprawie ogłosił dziś wyrok tej treści. iż co do winy zatwierdzony został wyrok pierwszej instancji. Przy wymiarza kary zastosowano nową ustawę. która jest łagodniejsza. Lewandowska uwolniona została w ten sposób od kary. albowiem wedle tej nowej ustawy czyn ten jest niekaralny.

Sąd odrzucił wniosek prokuratora zmierzający do umieszczenia Lewandowskiej w zakładzie przymusowym. gdyż. jak orzekli lekarze biegli. byłoby to szkodliwe dla oskarżonej Koszta postępowania ponosi oskarżona.

Chcąc skutecznie przeprowadzić reklamę

w wschodniej Małopolsce

należy adresować tylko

Kurjer Lwowski

zg 16 183/4

Otwarcie sezonu w cyrku „Olimpja"

Pierwsze przedstawienie odbędzie się 11 b. m., w piątek

W związku z otwarciem sezonu cyrkowego w cyrku „Olimpja" odbyła się wczoraj konferencja prasowa, mająca na celu zaznajomienie przedstawicieli prasy z obfitym programem, jaki wystawiony będzie w cyrku.

Jak nas dyrekcja informuje, otwarcie inauguracyjnego przedstawienia nastąpi w piątek, 11 b. m. o godz 20,15. Program obejmuje około 18 numerów. Atrakcją przedstawienia ma być światowej sławy zespół p n. „Bretini" — wykonujący karkołomne sztuki ekwilibrystyczne. Efektowna i oryginalna ma być też angielska tresura koni p. Werner de Renroff, tresura psów i t. d. W pierwszym już programie wystąpi m. in. angielski zespół p. n. „Trio - Lorandos", który dotąd stanowił atrakcję światowych cyrków. Poza tem, wystąpią — jak zapewnia dyrekcja cyrku — najlepsze siły cyrkowe polskie, dotąd zaangażowane w poważnych cyrkach za granicą. Przygrywać będzie orkiestra artystyczna p. Gbiorczyka, która występowała dawniej w kawiarni „Esplanada". Pomysłowe dekoracje są projektu p. prof. Rudygo.

Dalsze wyczerpujące informacje podał przedstawicielom prasy kierownik działu propagandowego cyrku p B. Kierczyński. Dowiadujemy się m. in., że ceny za bilety są stosunkowo niskie; w środy, soboty, niedziele i święta odbywać się będą dwa przedstawienia, popołudniowe i wieczorne. (z)

Wystawa obrazów Stanisława Wyspiańskiego

Dyrekcja Muzeum Wielkopolskiego (Aleje Marcinkowskiego 9) w porozumieniu z komitetem jubileuszowym, na którego czele stoi prezydent stoł. miasta Poznania, Cyryl Ratajski, pragnie urządzić w dwudziestąpiątą rocznicę zgonu Stanisława Wyspiańskiego, wystawę jego dzieł, na ziemiach Wielpolski się znajdujących. Wystawa taka może dojść do skutku jedynie przy pomocy całego społeczeństwa a w pierwszej linji właścicieli prac malarskich Wielkiego Artysty. Do nich tedy apeluje dyrekcja Muzeum Wielkopolskiego z prośbą o zgłaszanie ustne, piśmienne lub telefoniczne (tel. Muzeum Wielkopolskiego 3641) prac Stanisława Wyspiańskiego, w ich posiadaniu będących, a to z terminem ostatecznym do dnia 19 bm. Od ilości tych zgłoszeń uzależnia Muzeum Wielkopolskie urządzenie wystawy, która musi stać na wyżynie swego celu t. zn. dawać w skrócie ale bądź co bądź pełny, niesfałszowany obraz sztuki Wielkiego Artysty.

Użyczonym na wystawę pracom dyrekcja Muzeum Wielkopolskiego zapewni najtroskliwszą opiekę i bezpieczeństwo, zarówno przez czas trwania wystawy jak i przy zwrocie.

Usiłowane oszustwo

Policja ujęła w tych dniach niejakiego Stefana Stawskiego (Droga Urbanowska) i Telesfora Nickela (ul. Szamarzewskiego 60) pod zarzutem oszustwa. Usiłowali oni sprzedawać nalepki „Towarzystwa Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie" i sfałszowali zaświadczenia. Obu oszukańczych osobników, którzy w ten sposób usiłowali poszkodować zasłużoną instytucję społeczną, odstawiono do sądu. (kl)

KALENDARZYK

Czwartek, 10 listopada 1932.

Słońce: wschód 7,04 — zachód 16,07 — długość dnia 9 godzin 3 min

Księżyc: wschód 14,46 — zachód 3,57 — przed pełnią

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Stacji Meteorologicznej przy U P.: Czwartek, godz 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. Cels. Pochmurno Cisza. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 9 st. Cels., najniższa plus 2 st. Cels

Kal rzk: Andrzej — jutro Marcin B.

Kal. słow.: Lubomir — jutro Spitosław.

Czego szukali „nieznani sprawcy" w szafkach S. M. P.?

Tajemnicze włamanie w salce parafjalnej na Winiarach

W nocy z poniedziałku na wtorek nieznani sprawcy włamali się do salki parafjalnej na Winiarach. Zainteresowanie włamywaczy skupiło się wyłącznie na szafce winiarskiego Stow Młodzieży Polskiej. Aby dotrzeć do jej wnętrza wyłamano zamek oraz ukręcono kłódkę. Mimo, że w szafce znajdowały się przedmioty, które mogły przedstawiać pewną wartość dla złodziei, niczego nie zabrano. Natomiast przejrzano skrupulatnie wszystkie książki i papiery. Rozerwano również „skrzynkę zapytań", jakkolwiek w niej nic cennego się nie przechowuje. Złośliwość nieznanych sprawców sięgała tak daleko, że uszkodzili trąbkę sygnałową, własność Stow. Młodzieży Polskiej.

KRATKI SĄDOWE

„Porządki" w firmie „Komunikacja autobusowa"

Na wokandzie sądu okręg. w Poznaniu znalazła się sprawa drogerzysty Bolesława Szała i biurowego Władysława Kortusa. Oskarżeni stanęli pod zarzutem dopuszczenia się oszustwa w wysokości około 60 tys. zł na szkodę firmy „Komunikacja Autobusowa". Oszustwo popełnione zostało, jak mówi akt oskarżenia, w ten sposób, że fałszowano karteczki benzynowe; mianowicie różne inne wydatki spisywano do książek jako wydatki na benzynę, której w rzeczywistości zużywano znacznie mniej. Stwierdzone zostało, że kwity te były sfałszowane.

Sąd miał ciężkie zadanie do wykrycia prawdy materjalnej, albowiem w biurze przedsiębiorstwa panował niesłychany nieład. Wskutek tego rozprawa wykazała tylko częściową winę oskarżonych. Ustalono, że Szał jako wspólnik towarzystwa złożył fikcyjne kwity tylko na 1.000 zł. Sąd przy tym stanie rzeczy nie mógł ustalić, czy owe nadużycia ciągnęły się przez kilka lat.

W rezultacie Szał zasądzony został na 2 miesiące więzienia Ze względu na zachodzącą amnestję karę darowano mu. Kortus został uwolniony. choć rola jego, jaką w tem towarzystwie odegrał, była conajmniej zagadkowa. (z)

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. ng 6295

Tradycyjne podwieczorki P. C. K.

Polski Czerwony Krzyż na życzenie przyjaciół organizacji, wznowił tradycyjne podwieczorki, jakie zawsze cieszyły się wielkim powodzeniem w Poznaniu

Najbliższy podwieczorek urozmaicony produkcjami artystycznemi, feljetonem literackim i tańcami, — odbędzie się w Sali Malinowej Bazaru — w sobotę dnia 12 listopada br. o godz 20.

Doskonała orkiestra zapewniona Bridge dla miłośników — w zacisznych pokojach przygotowany

Zaproszenia wydaje biuro P C K przy ul Wały Zygmunta Augusta 2 m 5. codziennie od godz. 11 do 13-tej. zg 16 666

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Rekolekcje dla młodzieży parafji św. Marcina** odbywać się będą o godzinie 7,30 wieczorem, a nie o 17, jak było podane mylnie

— * **Z parafji św. Krzyża w Górczynie.** Rekolekcje dla wszystkiej młodzieży z parafji odbędą się w czwartek 10 bm piątek i sobotę 11 i 12 bm o godz. 7 wiecz. Komunja św w niedzielę podczas mszy św. o godzinie 9

— * **Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego, sekcja eucharystyczna.** Adoracja wspólna odbędzie się w piątek 11 bm. o godzinie 7 wiecz. w kaplicy przy ul. Zielonej 2.

— * **Baczność Hallerczycy!** Z okazji rocznicy zawieszenia broni odbędzie się staraniem Konsulatu Francuskiego w sobotę, dnia 12 bm. o godz 10 w kościele garnizonowym w Poznaniu msza św w intencji poległych żołnierzy francuskich. Wzywa się członków Związku do licznego udziału w tem nabożeństwie. Zbiórka wraz z pocztem sztandarowym przy kościele.

OSOBISTE

—* **Dr. Adam Chwałkowski,** lekarz dentysta, były asystent klinik w Düsseldorfie i Bonn (prof Bruhn i Kantorowicz) organizator i były kierownik ambulatorium dentystycznego Kasy Chorych w Poznaniu, osiedlił się w Poznaniu i przyjmuje pacjentów od godziny 10 do 18 przy ul św Marcina 6. przy pomniku Mickiewicza (telefon 28-25) Gabinet do naświetlań Laboratorjum techniczne. zg 16 647

— * **Egzamin sędziowski** złożyli pp. Zygmunt Chełmicki. Józef Czech, Tadeusz Horn. Władysław Prauss i Marjan Schroeder. (z)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zebranie Koła Kuźniczanek** odbędzie się w poniedziałek. dnia 14 bm o godzinie 16 u p. Zakrzewskiej, Wały Wazów 15.

WYKŁADY

— * **Propaganda oświaty.** Dzisiaj o godzinie 20 odbędzie się w sali 18 Coll. Minus (Uniwersytet) odczyt ks. dyr. Ludwiczaka n. t. „Istota uniwersytetów ludowych typu Grundtwiga" Odczyt ten stanowi część cyklu wykładów wygłaszanych w „Tygodniu Propagandy Pracy Oświatowej", urządzanym przez Korporację Akademicką Filomatia Posnaniensis. Osoby prelegentów oraz treść odczytów przyczyniają się do dużej frekwencji publiczności. co jest dowodem coraz większego zainteresowania się znaczeniem pracy oświatowej dla Polski. Wstęp bezpłatny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Pogotowie Lekarskie Zw. Lekarzy Z. P.** przy ulicy Pocztowej 30 (tel 55 55) dyżuruje bez przerwy we dnie i w nocy. W miesiącu październiku r. b. udzielono

ogółem 839 porad, z czego na wizyty w mieście przypada 521, zaś na konsultacje 318. Pogotowie Lekarskie interwenjowało w 104 wypadkach nieszczęśliwych: rany cięte, postrzałowe i kąsane 64, oparzenia 9, zatrucia 8, krwotoki 10, zwichnięcia 3, stłuczenia 6, złamania 4. Do klinik i szpitali przewieziono 112 chorych

— * **Turniej szachowy młodzieży.** Kółko Szachowe przy Tow Uczniów Handlowych urządza w dniach 25, 26 i 27 b. m. drugi doroczny „drużynowy turniej szachowy młodzieży" o puhar p. kuratora Stanisława Szulca. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 20 bm kierownictwo turnieju w „Ognisku Ucznia Kupieckiego" przy Al Marcinkowskiego 26 (drugi dom ogrodowy) między godziną 19–21, gdzie również udziela się bliższych informacyj.

— * **Wielkopolski Zw. Myśliwych** donosi swym członkom i sympatykom, że według wiadomości zebranych w firmach eksportowych zwierzyny, rynek na zwierzynę, mianowicie bażanty i zające, jest obecnie tak przesycony, że osiągnąć można tylko słabe ceny. Zalecałoby się więc, mianowicie co do zajęcy, powstrzymać się obecnie od większego odstrzału i przeprowadzać go dopiero w grudniu przy mrozie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Wieczór artystyczny Chóru „Chopin".** Z okazji rocznic chopinowskiej i moniuszkowskiej zorganizował Chór im Chopina na Wildzie wieczór artystyczny, który odbył się w ub. niedzielę na sali „Boulevard" przy placu Nowomiejskim. Przemówienie wstępne wygłosił p. Edward Paprzycki, prezes chóru, poczem chór pod batutą p. Józefa Herrmanna odśpiewał szereg utworów Chopina, Moniuszki, Nowowiejskiego, Prusinka i Herrmanna. Wykonanie utworów stało na dość wysokim poziomie artystycznym P prof. Klara Kaulfusówna wykonała na skrzypcach po mistrzowsku kilka utworów Chopina, Wieniawskiego i Hermanna. Doskonale udały się melorecytacje p Czesława Majewskiego z akomp. fortepianu p. Haliny Kwissówny. Oprócz tego w koncercie brała jeszcze udział orkiestra mandolinistów im. Chopina pod batutą p. Gabryelewicza. Niestety, frekwencja publiczności była nikła.

— * **Z okazji 40-lecia pracy** w Starostwie Krajowem referenta p. Wojciecha Andersa odbyła się uroczystość jubileuszowa, w której brali udział poza jubilatem p. starosta krajowy, urzędnicy, przedstawiciele zarządu Stowarzyszenia Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego oraz Kasy Pośmiertnej Urzędników Krajowych Wojew Pozn. — Do jubilata przemówił p. starosta krajowy, wręczając mu dyplom z urzędu oraz upominek od ogółu urzędników. W imieniu Stowarzyszenia Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego złożył życzenia prezes i wręczył jubilatowi dyplom od zarządu. Jubilat wzruszony dowodami uznania i życzliwości, podziękował serdecznie uczestnikom uroczystości.

— * **Konkurs deklamacyjny.** W ub niedzielę w sali posiedzeń p. Jaszyka odbył się konkurs deklamacyjny urządzony staraniem Koła Muzyczno - Scenicznego „Dzwon" Poznań - Jeżyce pod kierownictwem prezesa Koła p W. Pohla. W wyniku konkursu nagrody otrzymali pp Andrzejewski Ossowska oraz p. Burdajewiczówna. Następnie odegrano jednoaktówkę p. t. „Błażek opętany" Licznie zebrana publiczność przyjmowała frenetycznemi oklaskami poszczególne punkty programu. Zabawa taneczna zakończyła uroczystość. (we.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Udar serca — nie zaczadzenie gazem świetlnym.** Na ul. Patrona Jackowskiego 17 wezwano w środę wieczorem Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55). Według telefonicznego zawiadomienia, uległa zaczadzeniu gazem świetlnym jakaś starsza kobieta. Przybyły na miejsce lekarz stwierdził zgon 78-letniej Juljanny Hofmanowej. Zgon nastąpił już na około 3 godziny przed przybyciem lekarza. Według stwierdzenia lekarza, śp. Hofmanowa nie uległa zaczadzeniu gazem, lecz zmarła na udar serca. Słabowita staruszka usiłowała wieczorem zapalić lampę gazową i otworzyła kurek dopływowy. Przytem upadła, a nagły atak serca spowodował jej śmierć Zostawiła przytem kurek otwarty; przybyły w pewien czas po zajściu jej zięć znalazł nieżyjącą już kobietę. Ulatniający się gaz wzbudził podejrzenie, iż staruszka padła ofiarą zaczadzenia. Była to jednak niewielka ilość gazu, od której zaczadzenie nie mogło nastąpić. (kl)

— * **Objawy zatrucia mięsem.** W jednej ze szkół żeńskich w Poznaniu prowadzi się kursy gospodarskie. W tych dniach przyrządzono zrazy, które spożyły uczennice. Jedna z nich zachorowała po spożyciu mięsa z objawami zatrucia. Do chorej przywołano Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55). Skutki niegroźnych zaburzeń żołądkowych usunięto i młodej kursistce nie grozi nic poważnego. (kl)

— * **Skutki jazdy „na barana".** 7-letni Tadzio Jankowski (ul. Jeżycka 7) bawił się z jednym z rówieśników w tak zwaną jazdę na barana. W pewnej chwili baraszkujący chłopiec spadł z plecy swego towarzysza i złamał kość goleniową nogi. Ofiarę dziecięcej swawoli opatrzyło Pogotowie Lekarskie (55-55) i przewiozło ją do Szpitala św Józefa (kl)

— * **Cyklistka najechana przez wóz.** Na ulicy Marszałka Focha w pobliżu ulicy Kanałowej woźnica Władysław Hadych

Koło Śpiew. w Gostyniu urządziło z okazji 60-ciolecia śmierci Moniuszki nadzwyczaj udatny koncert ku Jego czci. Dyr. p. Cz. Rybski.

(ul. Marsz. Focha 34) najechał wozem jadącą rowerem Teresę Grzesiakównę (ul Marsz. Focha 93). Koła wozu przeszły nieszczęśliwej przez pierś. Ciężko poranioną opatrzyło doraźnie pogotowie ratunkowe i przewiozło ją w stanie bardzo ciężkim do szpitala miejskiego P Grzesiakówna odniosła złamanie kości ramienia prawego i wstrząs mózgu (kl)

— * **Rozstrzyganie sąsiedzkich zatargów tasakiem.** Pomiędzy sąsiadkami p. Florjaną Dropikową a jej lokatorką Reginą Ratajczakową przy ul Ogrodowej doszło do kłótni W toku zajścia Ratajczakowa chwyciła tasak i zraniła nim dotkliwie Dropikową Rezultatem krwawego sporu była interwencja pogotowia ratunkowego i protokół policyjny (kl)

— * **Nagłe zasłabnięcie.** Atakowi nagłego krwotoku wewnętrznego uległ na ulicy p Józef Podolak (ul Kolska 21). Ciężko chorego przewieziono do szpitala miejskiego. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Postrzelony przy kradzieży węgla.** Podczas kradzieży węgla został postrzelony w lewe udo mieszkający przy ulicy Marsz Focha 27 Stanisław Agaciński P Antoni Pucek z Uściechowa w powiecie międzychodzkim napotkał Agacińskiego przy kradzieży węgla. Pucek zabronił napotkanemu kradzieży, wobec czego Agaciński rzucił się na p Pucka i, chwyciwszy go pod gardło, odgrażał się nożem. Wówczas zagrożony Pucek strzelił w obronie własnej i zranił napastnika Poranionego przewieziono do szpitala miejsk. (kl)

JARMARKI

— * **Czarnków.** We wtorek dnia 15 bm odbędzie się targ na konie, bydło i świnie

— * **Zaniemyśl.** Jarmark ogólny odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm

— * **Pobiedziska.** W środę, dnia 16 b m, odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła, z miejscowości nie objętych zarazą, dozwolony.

— * **Stęszew.** Jarmark na konie, bydło, świnie, drób, zboże i towary kramne odbędzie się w czwartek 17 bm.

Z Poznańskiego

— * **Buk.** (Wieczór pieśni moniuszkowskiej) Tow Chóru Kościelnego z swojem Kółkiem Muzycznem przy kościele farnym w Buku urządza pod protektoratem ks prob. Stanisława Kuliszaka w niedzielę, dnia 13 bm o godz. 8 wiecz. na sali Domu Katolickiego w Buku wieczór pieśni ku uczczeniu muzycznej twórczości Stanisława Moniuszki z okazji 60 rocznicy jego zgonu. Na program wieczornicy składają się: Przemówienie inauguracyjne Księdza Protektora wielki koncert orkiestry Kółka Muzycznego przy Chórze Kościelnym, wystawienie opery moniuszkowskiej „Verbum Nobile" pod reżyserją znanego śpiewaka - artysty p. Marjana Zygmańskiego Kierownicy, artyści - soliści, aktorzy i amatorzy nie szczędzą ofiar i trudów aby wieczór stał się prawdziwą ucztą duchową dla wszystkich miłośników pieśni i sztuki polskiej Cel przedstawienia opery jest nader szlachetny, bo uczczenie pamięci wielkiego genjusza polskiej pieśni Stanisława Moniuszki. — a przy tej uroczystości zysk pozostały przeznaczony w zupełności na powiększenie organ w bukowskim kościele farnym Spodziewać się należy, że obywatelstwo Buku i okolicy wysiłki Chóru Kościelnego należycie poprze i salę w dzień przedstawienia po brzegi wypełni.

— * **Czerniejewo.** (Włamanie w plebanji) Nieznani sprawcy włamali się na plebanię ks prob. Mrugasa w Czerniejewie, gdzie skradli różne przedmioty wartości 300 zł.

— * **Damasławek.** (Kradzieże.) Organiście p. Maciejewskiemu skradziono z chlewu 5 tucznych gęsi i kilka kaczek — Do śpiżarni kolejarza p. Przybylskiego zakradli się złodzieje i wynieśli słoninę, chleb i zaprawy owocowe. — P. Mellerowi wycięto wszystką kapustę na polu.

— (Przedstawienie amatorskie) Stow Młodych Polek urządziło w ub. niedzielę przedstawienie amatorskie. Odegrano farsę p. tyt „Stary kawaler" oraz obrazek sceniczny „Tramwaj damasławski". Po przedstawieniu bawiono się tańcem.

— (Odznaczenie.) Wydział Powiatowy w Wągrówcu wręczył rolnikowi p Ludwikowi Kobielakowi nagrodę w kwocie 100 zł za wzorowe utrzymywanie buhaja stacyjnego.

— * **Jarocin** (Śmierć kaleki pod kołami wozu.) W Brzeziu w powiecie jarocińskim została zabita przez wóz 46 letnia Magdalena Balcerzakówna z Brzezia. Usiłowała ona przebiec na drugą stronę drogi przed przejeżdżającym wozem Walentego Błaszczyka, który wiózł buraki Ułomna na nogi kobieta nie zdążyła przebiec na drugą stronę, a woźnica, jadący stępa, nie mógł na miejscu zatrzymać koni. Uderzona dyszlem wozu Błaszczykówna poniosła śmierć na miejscu. (kl)

— * **Kwilcz** pow. Międzychód. (Imponująca uroczystość wojaka.) W dniu 6 bm. odbyła się tutaj uroczystość poświęcenia sztandaru Tow. Powst. i Woj z Wituchowa Dzięki bardzo ruchliwemu zarządowi towarzystwo zdobyło się na zebranie własnemi siłami funduszu i sprawiło sobie nowy sztandar. Na uroczystość poświęcenia stawili się liczni zaproszeni goście i delegaci Tow Powst. i Woj. z Sierakowa, Międzychodu, Ryżyna, Chrzypska Wielkiego, Lwówka, Żatomia, wszystkie organizacje miejscowe oraz obywatelstwo miejscowe i z okolicy. Z orkiestrą lwóweckich powstańców wyruszono pochodem do kościoła na nabożeństwo Aktu poświęcenia dokonał ks prob Kowalski, wygłaszając piękne przemówienie okolicznościowe do zebranych. Rodzicami chrzestnymi byli: pp hr. Mycielska, dyr. Czajkowska, dyr. Cybowa, Gierlińska, Sobczyńska, Goździowa, Wciórkowa, hr. Kwilecki, dyr. Turno, Danielewicz, Serafinowski, Bury, Marekwia i Żebrowski. Po poświęceniu hr. Kwilecki wręczył chorążemu sztandar, poczem udano się pochodem do wozowni hrabstwa Kwileckich na uroczyste zebranie, na którem hr. Kwilecki wygłosił patrjotyczne przemówienie. Z kolei p. Przystański, były nauczyciel, wygłosił obszerny referat o powstaniu wlkp., o walkach pod Kwilczem i w okolicy, poczem nastąpiły życzenia, oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych. — Przemówieniem prezesa p. Ceglarka i odśpiewaniem „Roty" zakończono to uroczyste zebranie. (wsk.)

— * **Oborniki.** (Szkarlatyna.) Wśród dzieci szkolnych zanotowano tutaj kilka zachorowań na szkarlatynę. Jedno dziecko zmarło.

— (Różne kradzieże.) W nocy na 6 bm. włamali się niewyśledzeni złoczyńcy do mieszkania nauczycielki p. Janiny Zabockiej w Wojnowie i skradli damski płaszcz, 7 sukień, zegarek złoty z branzoletką, budzik, pościel oraz wiele innych rzeczy, wartości razem 600 zł. Tej samej i następnej nocy właśc. ziem p. Adamowi Schneiderowi z Nieszawy skradziono 16 ctr. żyta. P. Wojciechowi Koziczakowi z Potrzanowa skradziono 25 kur, 3 kaczki i dwa prosięta. P. Michałowi Strykowskiemu z Długiej Gośliny skradziono 9 gęsi i 5 kaczek. P. Stanisławowi Przybyle z Długiej Gośliny skradziono 22 kury i 2 gęsi. P. Ottonowi Riemerowi z Mściszewa skradziono 50 kg. mięsa wieprzowego, 6 bochenków chleba i większą ilość marynat. P. Wojciechowi Pałeckiemu z Boduszewa skradziono świnię wagi 100 kg. i 2 po 50 kg. P. Frankowskiemu Tadeuszowi z Długiej Gośliny skradziono rower męski wartości 200 zł. Ks proboszczowi Cielatowskiemu z Parkowa skradziono około 20 zł gotówki P. Marjannie Samulakowej z Budziszewka skradziono świnię wagi 100 kg. a p. Józefowi Pyssie z Ludom 13 gęsi i p. Walkowiakowej z Obornik 13 kur.

— (15-lecie towarzystwa.) Koło Śpiewackie „Św Cecylji" obchodziło w niedzielę 6 bm. 15-lecie swego istnienia. Uroczystość zapoczątkowano urocz. mszą św., którą celebrował ks. wikary Michalak. W południe odbyło się na sali p. Klosowej wśród licznie przybyłych gości, delegacyj oraz członkiń i członków nadzwyczajne walne zebranie, które zagaił prezes ks wik Frankiewicz i wygłosił piękny referat o znaczeniu pieśni w życiu społecznem. Obszerne sprawozdanie z działalności Koła złożył zast sekretarza p. Nowaczyk. Drugi referat wygłosił dyrygent p. Matysiak. Dyplomy uznania za pracę przyznano pp Nepomucenowi Maślance i Marji Skierczyńskiej Wieczorem odbył się koncert wykonany przez miejscowy chór i chór mieszany „Lutnia" z Wronek pod batutą dyrygentów pp. Matysiaka i Leśniaka. Po koncercie urządzono zabawę taneczną. (kko)

— * **Trzemeszno.** (Z życia S. M. P.) W niedzielę staraniem tutejszego S. M. P. odbyło się przedstawienie amatorskie sztuki p. t. „Patagonia" Po przedstawieniu bawiono się ochoczo przy dźwiękach muzyki.

— (Teatr) W poniedziałek 7 bm. wystąpił gościnnie poznański Teatr Mały z komedją p. t. „Dana od Boga".

— (Wenta) W niedzielę dnia 13 bm. o godz. 20 odbędzie się wenta Tow. św. Wincentego a Paulo na sali p. Mikulskiego, połączona z występami baletu i dialogami. Czysty zysk przeznacza się na ubogich m. Trzemeszna.

Z Kaliskiego

— * **Wieluń.** (Z rady miejskiej.) Dnia 7 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którem na wniosek radnego p. mec. Wiesława Przedpełskiego wyznaczono termin wyborów burmistrza i ławników na dzień 14 bm., dając polecenie magistratowi, ażeby w prasie zamieścił odpow. notatkę informacyjną Na wniosek radnego p. Adama Glapińskiego rada miejska przyjęła do wiadomości zamknięcia budżetowe za lata 1929, 1930, 1931 i 1932, nie uznając jednak następujących pozycyj: Opłaty odsetek od długów, rozmowy telefoniczne, nadebrane pobory i sumy wypłacone za budowę gmachu szkolnego, jako niewłaściwie wydatkowane, dając jednocześnie polecenie Komisji rewizyjnej, sprawdzenia kwestjonowanych pozycyj i wynik takowej przedstawić radzie miejskiej. Z powodu późnej pory, wolnych wniosków nie było. (ww)

Południowe powiaty województwa poznańskiego objeżdża w ostatnim czasie samochód propagandowy Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych. W samochodzie mieści się radjo, wystawa ruchoma i mała stacja radjo - nadawcza. Samochód jest wielką atrakcją dla członków kółek rolniczych.

Dla djabetyków
CZEKOLADA
WEDLA
z Siononem
kalorycznie pełnowartościowym węglowodanem
gwarantowana bez cukru.
Pg 6 479-62 444

Wprowadzenie w urząd nowego prezydenta miasta Bydgoszczy

Z Bydgoszczy donoszą:

Na wczorajszem uroczystem posiedzeniu rady miejskiej wprowadzono w urząd czwartego z rzędu od czasów powojennych prezydenta miasta, dotychczasowego prezydenta m. Gniezna p. Leona Barciszewskiego.

Odpowiednie przemówienie wygłosił prezes rady miejskiej p. Kazimierz Beyer, poczem zabrał głos p. Barciszewski. W zakończeniu uroczystości uchwalono na wniosek Narodowego Klubu Gospodarczego wysłać depeszę organizatorom gimnazjum polskiego w Bytomiu.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CO SŁYCHAĆ W PRZYLEGŁYCH REGJONACH?

BYDGOSZCZY PRZYBYŁ NOWY POMNIK

Bydgoszcz, 8 listopada.

W spadku po Niemcach pozostał Bydgoszczy nietylko cały szereg dużych, bardzo solidnych i bardzo brzydkich gmachów, ale także kilka pomników. Całe szczęście, że część pomników (tych o charakterze politycznym) zabrali Niemcy ze sobą przed oddaniem Bydgoszczy władzom polskim i że dalej Polacy prędko usunęli „monumenty" w rodzaju „wieży Bismarka" i pomnika „Zwycięstwa nad Francją" (!) Te, co pozostały, wystarczająco dokumentują przysłowiowy pruski brak smaku. Sławny bydgoski „Potop", dłuta prof. Lepkego, w parku Kazimierza Wielkiego jest zlepkiem form, związanych z sobą tylko „tematycznie", które nieznośnem gadulstwem realistycznych szczegółów przekreślają jakiekolwiek założenie monumentalności. Już nieco lepiej przedstawia się t. zw. „Łuczniczka", stojąca sztywno, w postawie „na baczność!", na placu Teatralnym. Ten suchy, akademicki akt, nudny i poprawny, ma tę przynajmniej zaletę, że nie razi pretensjonalnością. Już z okresu polskiego — bo odsłonięty w r. 1927 — datuje się pomnik Henryka Sienkiewicza w parku Kochanowskiego. Wykonał go Konstanty Laszczka. Świetny ten rzeźbiarz ma w swym dorobku artystycznym kapitalne popiersia, maski, medaljony itp., jednak do rzeźb o zakroju monumentalnym brakowało mu siły czy tchu. Jego bydgoski Sienkiewicz, to „portret", ustawiony na mniejwięcej przypadkowym piedestale w otoczeniu niezwiązanych z całością orłów. Ten sam Sienkiewicz, ustawiony w odpowiedniej niszy czy jeszcze lepiej w dużem wnętrzu, wypełniałby znakomicie swoją rolę. Na otwartym placu trzeba pomnikowi szerokich, zdecydowanych płaszczyzn, jeśli ma działać na patrzącego.

W ostatnich dniach przybył Bydgoszczy nowy pomnik, poświęcony czci „Serca Jezusowego". Projektował go młody rzeźbiarz bydgoski p. Triebler i wykonał w sztucznym kamieniu przy pomocy drugiego zdolnego rzeźbiarza-bydgoszczanina p. Gajewskiego. Pomnik powstał sumptem parafji „Św Trójcy" a ustawiono go na placu Poznańskim.

Z wydłużonego prostokąta piedestału wyrasta wysoka postać Chrystusa, szlachetnie stylizowana i złożona z płaszczyzn naogół syntetycznie traktowanych. Całość — acz nie jest rewelacją i nie daje nowych rozwiązań — szczęśliwie powtarza najwartościowsze wzory. Zbyt dosłownie brane kanony sztuki kościelnej nie pozwoliły prawdopodobnie młodym rzeźbiarzom wypowiedzieć się swobodniej i oryginalniej. Szkoda, że szczupłość funduszów nie zezwoliła na dzieło większych rozmiarów. Ten sam model, chociażby o zdwojonych rozmiarach, działałby już monumentalnie i zdołałby zamknąć architektonicznie rozległy plac Poznański mocnym środkowym akcentem. Nie mniej taki jaki jest, zasługuje na życzliwą uwagę. W towarzystwie słabych pomników bydgoskich, nowowzniesiony wybija się bodaj czy nie na pierwsze miejsce i budzi nadzieję, że i tutaj z czasem podniesie się poziom wymagań estetycznych.

Marjan Turwid.

CIEKAWE DZIEJE ŚLĄSKIEJ CZĘSTOCHOWY

Lubliniec (G. Śląsk), 7 listopada

Staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku ukazał się pierwszy zeszyt „Źródeł" do historji Śląska, obejmujący część historji kościoła w Piekarach na Śląsku. Piekary, śląska Częstochowa, położone na szlaku Tarnowskie Góry — Katowice, posiadają piękny stary kościół, zbudowany w roku 1303, konsekrowany w roku 1308 pod patronatem św. Bartłomieja. Od dawna ciągną do tego miejsca tłumy wiernych, szczególnie ze Śląska, by przed cudownym obrazem N. Marji Panny szukać pomocy w strapieniach duszy. Przed obrazem tym modlił się król Sobieski wraz z całą rodziną w drodze pod Wiedeń, Matce Boskiej Piekarskiej składał hołd pierwszy z Sasów król polski.

W roku 1677 przeszedł kościół pod zarząd Jezuitów, którzy tu pozostali do roku 1776. Pozostawili oni po sobie kronikę kościoła, która się niecałkowicie zachowała. Odnaleziono mianowicie tylko tom IV i I tych „Dziarjów". Tom pierwszy obejmuje lata 1697 do 1706, tom IV zaś lata 1732 do 1750. Niezmiernie ciekawem uzupełnieniem tych zapisków kronikarskich jest „Historia Residentiae et Templi Societatis Jesu Piekarii", właśnie co jako pierwszy tomik „Fontes" śląskich wydanych. Obejmuje ona lata 1678 do 1716. Oryginał odnalazł ks. Hoffmann, korespondent T. P. N. w Wrocławiu i porównując znalezione na probostwie w Piekarach drukowane arkusze umożliwił T. P. N. wydanie pierwszego tomiku „Fontes". Arkusze drukowane, obejmujące właśnie „Historję", znalezione na probostwie w Piekarach, przygotował do druku b. naczelnik gminy Piekar dr. Schindler w odpowiedzi niemieckiemu profesorowi doktorowi Wahnerowi z Opola, który, korzystając z rękopisu, posługiwał się nim tendencyjnie w „Jahresbericht des Gymnasiums zu Oppeln" w latach 1874 i 1877. Dr. Schindler opuszczając w roku 1918 Śląsk złożył drukowane już arkusze na probostwie w Piekarach, bez jakichkolwiek wskazówek. Tam je znalazł ks. prałat Pucher i przekazał je Śląskiemu T. P. N.

„Historia", pisana w formie kroniki, rozpoczyna się od wyjaśnienia nazwy Piekar, zawiera następnie zwięzły zarys dziejów kościoła aż do objęcia tegoż przez Jezuitów. Potem są już same zapiski kronikarskie. Więc wpierw historja objęcia kościoła przez Jezuitów, co się bynajmniej gładko nie odbyło i natrafiało na „oppositiones gravissimae sive societati sive Silesia invidentium adversariorum". — Toczyła się szczególnie zacięta walka o obraz cudowny. Historja cudownego obrazu, złożonych wotów, cudów dokonanych w kościele piekarskim zajmuje dużą część tych zapisków. — Ciekawe są bieżące zapiski o rozmaitych wydarzeniach i przejściach kościoła i zakonu, nie brak wzmianki o pobycie Sobieskiego i pierwszego Sasa w Piekarach, jednakże kronikarz zbył te wydarzenia bardzo krótko. Historyk znajdzie wiele szczegółów, zdolnych go zainteresować. Warto podkreślić, że „Historia" szczególną posiada doniosłość jako dokument polskości Piekar, ludności i Śląska wogóle, mimo germanizatorskich zarządzeń wyższego kleru, śląskich władz duchownych. Bardzo przysłużyło się Tow. Przyj. Nauk na Śląsku badaczom dziejów naszych wydając tę ogromnie ciekawą „Historię".

Alfred Jesionowski.

Pisma nadesłane

„Dom, Osiedle, Mieszkanie". Nr. 9—10 Treść: Wystawa „Tani Dom Własny": Sprawozdanie, domy, plany, wnętrza. — Arch. I. Tomaszewski: „Wartości izolacyjne ścian zewnętrznych". — Arch W Weker: „O uregulowaniu wysokości zabudowań". — J. T.: „Śmietnik" — Inż. T Michejda: „Krycie tarasów blachą cynkową". — Buduj z betonu — Arch W Weker: „O sposobach ogrzewania domów małych". — Z Pol. Tow. Reformy Mieszkaniowej. — „Dom tani, czy własny?" — Kronika.

„Przegląd Powszechny". T. 196. Nr. 587. Treść: Prof. L. Caro: „Nowoczesny kapitalizm". — S. Podoleński: „O życie nienarodzonych. Wskazania lekarskie". — S. Szczutowski: „Nad głębiami „Wesela". — A. Waśkowski: „Teatr Teofila Trzcińskiego w Krakowie". — F. Śmidoda: „Sprawy duchowieństwa na sejmie warszawskim 1578 roku". — M. Kasterska: „Polacy w teatrze rumuńskim". — Przegląd piśmiennictwa. — J Urban: „Sprawy Kościoła". — R. Wierzejski: „Nowe odkrycia i pojęcia w przedhistorji". — Adr. Red. Kraków, ul. Kopernika 26.

„Przegląd Pedagogiczny". Nr. 31. Treść: P.: „Zmiana Pragmatyki Nauczycielskiej" Z.: „Szkolnictwo prywatne na nowych podstawach prawnych" — Państwowa Rada Oświecenia Publicznego — D.: „Zmiana w ustawie o Najwyższym Trybunale Administracyjnym". — Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W — Z życia Koła Warszawskiego T. N. S W — Gamma: „Światła i cienie". — Kronika — Zast: „Prasa o szkole i nauczycielu" — Nowe książki. Adr. Red. Warszawa, Bracka 18

ŻYCIE KULTURALNE

UCZEŃ PADEREWSKIEGO GRA W POZNANIU W NIEDZIELĘ

Paderewski, aczkolwiek regularnych kursów fortepianowych nie prowadzi zajmuje się młodymi pianistami polskimi i udziela im wskazówek, zwłaszcza gdy w chwilach wolnych od podróży bawi w swej szwajcarskiej posiadłości w Morges Od skąpo wymierzonych dni odpoczynku odrywa sobie Paderewski te lekcje czy wykłady, aby i w ten sposób przyczynić się do rozwoju muzyki narodowej Mówimy: „i w ten sposób", bo innych jest niemało O ofiarności Paderewskiego mówi się rzadko, gdyż znakomity artysta-obywatel — wprost czuje się dotkniętym, jeżeli bywają rozgłaszane czyny które on sam traktuje z najszlachetniejszą dyskrecją. Kto stoi bliżej spraw muzycznych polskich, ten wie, jaką opieką otacza Paderewski naszą najmłodszą twórczość i w czem się ta opieka wyraża. Szerszym kołom dość będzie wiedzieć rzecz najogólniejszą: tj że ludzi równie wielkodusznych i ofiarnych niełatwo jest znaleźć

Jednym z uczniów Paderewskiego jest młody pianista Henryk Sztompka którego usłyszymy w najbliższą niedzielę w Poznaniu Jest on solistą koncertu Orkiestry Symfonicznej m Poznania i wykona koncert e-moll Chopina z towarzyszeniem orkiestry, którą dyrygować będzie p Zygmunt Latoszewski Program, wysoce interesujący, przynosi poza tem symfonję szkocką Mendelssohna oraz dwa utwory francuskie współczesne, mianowicie Honeggera „Pastorale d'été" i słynne scherzo Dukasa „Uczeń Czarnoksiężnika".

Dosyć na kawiarni. Z Rzymu donoszą nam: Ma powstać Instytut włosko-amerykański, który weźmie sobie za cel zbliżyć kulturalnie Włochy ze Stanami Zjednoczonemi Czynniki, mające się zbliżyć są trochę niewspółmierne, ale to ostatecznie nic nie szkodzi i jedna strona zawksze korzyść stąd odniesie. Wiadomo, że w miłości zawsze ktoś kocha więcej, ktoś mniej, tak że jedno z dwojga bywa pokrzywdzone. Zbliżenie ma być literackie, plastyczne, sportowe, naukowe i... muzyczne to ostatnie w tym sensie, że Instytut ma propagować muzykę i piosenki włoskie w Ameryce, amerykańskie zaś śpiewki we Włoszech. Na to jednak odpowiedziała „Tribuna" zapytaniem, czy tego w istocie potrzeba? „Czy na pieśni amerykańskie nie wystarczają, nawet z nadwyżką orkiestry kawiarniane, radjo i kino?" (rm)

Dygat w Krakowie. Piszą nam z Krakowa: Wystąpił z koncertem młody pianista paryski Zygmunt Dygat który korzystał z wskazówek Paderewskiego i liczy się do uczniów genjalnego pianisty. P Dygat jest po części Krakowianinem, tutaj spędził najmłodsze lata ze swoją matką, znaną aktorką ś. p. Gromnicką — Później, dzięki opiece Karola Huberta Rostworowskiego, mógł udać się na studja zagranicę i osiedlił się w Paryżu, gdzie ma duże wzięcie Szczególnie interesująco wypadły utwory Schumanna i Chopina, p Dygat miał duże powodzenie i dobrą prasę. (kt)

ZIMOWE ODCZYTY KRAJOZNAWCZE W POZNANIU

Co roku pod zimę, gdy pora i pogoda coraz mniej sprzyjają wycieczkom krajoznawczym rozpoczyna się sezon odczytowy, który dzięki przeźroczom i aparatom projekcyjnym zaopatruje krajoznawców jakby w namiastkę wędrówek po Polsce Nasz poznański oddział Polskiego Tow Krajoznawczego corocznie organizuje taki cykl „wycieczek na siedząco" odbywanych w krześle, a mających już ustaloną opinję, że są ciekawe i godne udziału

Tegoroczny sezon zainaugurowała urządzona w sobotę 5 bm prelekcja wiceprezesa naszego oddziału, prof J Kilarskiego zatytułowana „Brzegiem polskiego morza" Na wstępie przypomina prelegent nasze prawo do morza, oparte na przesłankach historycznych, gospodarczych i narodowościowych, poczem oprowadził słuchaczy brzegiem naszym od granicznego kamienia nad Piaśnicą, przez pobrzeże helskie do Pucka i Gdyni. Przeźroczy było mnóstwo, zaczerpniętych z przepięknej książki prof Smolińskiego „Morze i Pomorze". Zakończył je widok ratusza w Gdańsku, uwieńczonego złocistą postacią Zygmunta Augusta

Jak potrzebne są te odczyty i jak słuchaczy zaciekawiają wykazuje ich liczna frekwencja Prof J Kilarskiego słuchało 211 osób, które pokaźnie zapełniły salę Śniadeckich w Coll Medicum przy ul. Fredry. Następny odczyt odbędzie się w sobotę dnia 12 bm Wygłosi go dr T Smoluchowski na temat „Wędrówki i wspinaczki w Dolomitach tyrolskich" Trzeci z rzędu odczyt zajmie się Białowieżą, którą tego lata zwiedzali Wielkopolanie wycieczką urządzoną i zorganizowaną przez nasz poznański oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego Tytuł odczytu brzmi: „Park Narodowy w Białowieży" a wygłosi go leśniczy Parku Narodowego, p. R. Jasiński.

NAUKA

Żywy ruch filologiczny w Belgji. „Zapał do studjów klasycznych potęguje się w Belgji z każdym dniem, a przyczynia się do tego walnie „Ligue des Humanites". Daje się odczuć potrzeba podniesienia kultury klasycznej do roli podstawy wszelkiej kultury, a nietylko „zawodowej". Kultura grecka i łacińska ma być podstawą wykształcenia średniego i zyskać sobie wybitne stanowisko na uniwersytetach. Na to jednak, by nauczanie greki i łaciny w szkołach średnich mogło doprowadzić do pożądanych wyników, należy przeznaczyć na te przedmioty odpowiednią liczbę godzin w programach szkolnych. Cały ten ruch nie skupia siędokoła kilku profesorów lub garstki filologów ,lecz przeciwnie opanował on cał, kulturalną warstwę społeczeństwa. Liga ma swe oddziały w mniejszych miastach, których celem jest współpraca z wielkim i pięknym programem całego towarzystwa i rozbudzanie przedewszystkiem drogą odczytów miłości dla kultury antycznej". — Tak pisze ostatni kwartalnik klasyczny (1932,2) o Belgji. Niestety u nas inaczej. J. P.

Z Tow. Miłośników Książki. Oddział Lwowski Towarzystwa łącznie z Miejskiem Muzeum Przemysłu artystycznego zorganizował odczyt p A. Semkowicza pt „Oprawa książki w historycznym rozwoju" (Od papyrusa d oksiążki współczesnej)

Z Zw. Bibljotekarzy Pol. Koło wileńskie odbyło posiedzenie z odczytem dr W. Mermelsteina pt. „Feliks Bentkowski jako biograf" (w 80-tą rocznicę zgonu).

TEATR

Podróż okrężna sztuk polskich. Rostworowskiego „U mety" dotarło obecnie do Katowic. Prapremjera odbyła się, jak wiadomo, w Poznaniu, następnie wystawił „U mety" teatr krakowski, najbliższym etapem ma być teatr Narodowy w Warszawie. „Dzika Pszczoła", wystawiona zrazu w Warszawie i w Krakowie, znalazła się w Grodnie, ostatnio zaś w Wilnie Poznańska premjera „Fortepianu" była trzecią z rzędu po Warszawie i Krakowie Wreszcie Łódź wystawiła obecnie „Królową Przedmieścia". Regjonalny ten wodewil krakowski w obróbce i inscenizacji Trzcińskiego doczekał się był w Krakowie przed wakacjami niebywałej liczby przedstawień, potem był grany w Poznaniu, teraz zawędrował do Łodzi.

RUCH REGJONALISTYCZNY

„Od naszego morza". Po dłuższej kilkumiesięcznej przerwie z powodu kryzysu, zaczęło ponownie wychodzić w Grudziądzu pożyteczne czasopismo „Od naszego morza". Jest to regjonalny dwutygodnik dla młodzieży, poświęcony popularyzacji zagadnień, związanych z naszem morzem. Obecnie podjęto ponownie to wydawnictwo, licząc na bezinteresowną pomoc ze strony autorów i poparcie ze strony społeczeństwa prze zprenumeratę. (Adres redakcji — Grudziądz, Rynek 15). Pierwszy zeszyt w większości został poświęcony wspomnieniom z dnia „święta morza" uroczyście obchodzonego w Gdyni 31 lipca r. b. (J. St.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Introligator w Akademji Umiejętności. Ze Lwowa donoszą nam: Polska Akademja Umiejętności w Krakowie zaliczyła do swoich współpracowników w Komisji Historji Literatury Polskiej p. Aleksandra Semkowicza wybitnego introligatora, właściciela znanego w naszem mieście zakładu. P. Semkowicz jest autorem wielu prac z zakresu swej specjalności, a także z bibljografji. Nakładem Książnicy-Atlas ukazał się był jego szkic bibljograficzny p t. „Wydania Mickiewicza w ciągu stulecia". (lk)

SZKOLNICTWO

Mowy Cycerona. Nowy, trzeci z kolei, tomik wyboru mów Cycerona wydawanych przez Książnicę-Atlas, przynosi: mowę przeciw Kwintusowi Cecyljuszowi Nigrowi (Divinetio) i czwartą księgę drugiej mowy przeciw Warrusowi (De signis). Tekst opracował umiejętnie prof J Szczepański, zaopatrując tomik w zwięzły wstęp, który omawia zarząd prowincyj przez Rzymian i historję procesu Werresa o zdzierstwo. Uzupełnia książkę słowniczek użytych w tekście imion własnych ze szczegółowemi informacjami o tych osobach. (sz)

Książki nadesłane

Stanisław Kolbuszewski: „Mickiewicz i Maryla". Poznań 1932. Księgarnia J. Dippel.

Stanisław Tync i Józef Gołąbek: „Czytanki Polskie dla III oddziału szkoły powszechnej" Książnica — Atlas, Lwów, Warszawa, 1932.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Katastrofalne położenie rolnictwa

Z zebrania zorganizowanych rolników powiatu poznańskiego

W związku z „Tygodniem Rolniczym" odbyło się 8 bm. w sali p. Jarockiej zebranie Kółek Rolniczych powiatu poznańskiego. Zainteresowanie obradami było bardzo znaczne, albowiem olbrzymia sala zaledwie zdołała pomieścić licznie przybyłych członków.

Obrady otworzył prezes Szułdrzyński, który na wstępie podkreślił, że zgromadzenie zwołano w tym celu, by przekonać sfery rządzące, jakoteż całe społeczeństwo, iż byt rolników poważnie jest zagrożony. Obrady mają za cel zastanowienie się nad grozą obecnego położenia rolnika.

Członek zarządu głównego p. Żychliński w dosadny sposób przedstawił katastrofalne położenie naszego rolnictwa, które najbardziej chyba odczuło skutki kryzysu. Jak wiadomo, w okresie kryzysu spadły katastrofalnie ceny zboża, natomiast ceny artykułów przemysłowych dzięki kartelom pozostały na tym samym poziomie, albo obniżyły się znacznie słabiej niż ceny produktów rolnych. — Rolnicy zaczęli zatem oszczędzać wszędzie, gdzie się dało. Z gospodarki intensywnej przeszło rolnictwo do gospodarki ekstensywnej, a obecnie trzeba będzie chyba przejść do gospodarki pierwotnej — prymitywnej Wobec takiego stanu rzeczy państwo pod względem produkcji i konsumcji będzie się cofało i w konsekwencji dojdzie do coraz to większej biedy. Rolnictwo stoi przed zagadnieniem, jak się wydźwignąć z tego położenia. Do tego celu, zdaniem referenta, służą dwie drogi, t. j. podniesienie cen produktów rolnych i obniżenie kosztów produkcji. Dalsze ciężary w rolnictwie, to nadmierna wysokość procentów, podatki itd. Redukcja tych ciężarów jest konieczna i dziś jest ostatnia chwila do ratowania rolnictwa przed ruiną.

Wiceprezes p. Fenrych poruszył sprawę obniżenia taryfy przewozowej P. K. P., podatków państwowych i samorządowych, monopoli i karteli, świadczeń socjalnych oraz życia spółdzielnego. Mówca apeluje, aby pod względem gospodarczym wszyscy byli solidarni i zgodnie bronili swych interesów.

Przedłożone rezolucje wywołały żywą dyskusję, która nacechowana była troską o byt stanu rolniczego. W konsekwencji uchwalono przedłożyć kompetentnym czynnikom rezolucje, które w streszczeniu podajemy:

Rezolucja pierwsza stwierdza, że dotychczasowy rozwój położenia gospodarczego zmierza do rozprężenia wszelkich więzów życia społecznego i gospodarczego wsi i do ruiny warsztatów rolnych. Druga rezolucja podnosi, że dochody gotówkowe warsztatów zmalały przeszło o połowę. Z trzeciej zaś rezolucji wynika, że rolnicy domagają się

a) skierowania wszelkich wysiłków oraz zastosowania wszelkich rozporządzalnych przez państwo środków, zmierzających do podniesienia cen produktów rolnych drogą rozszerzenia dotychczasowego systemu w tym zakresie, a niezależnie od tego

b) racjonalnego zmniejszenia kosztów produkcji i utrzymania w rolnictwie,

c) racjonalnego zmniejszenia rozpiętości pomiędzy poziomem cen płaconych przez konsumentów miejskich, a poziomem cen płaconych rolnikom.

Czwarta rezolucja dotyczy obniżenia stopy procentowej, konwersji kredytów i rent.

Dalej omawia konieczność zmian w obecnie obowiązującem ustawodawstwie m. in. w sprawie ubezpieczeniowej. Rezolucja domaga się pozatem umorzenia podatku majątkowego, reformy podatku gruntowego, obniżenia podatku spadkowego i od darowizn. Wreszcie rezolucja uważa za konieczne obniżenie cen towarów przemysłu fabrycznego, ustawowe uprzywilejowanie w dostawach dla przemysłu krajowych surowców pochodzenia rolniczego, a w związku z wprowadzeniem nowej taryfy celnej, domaga się przeprowadzenia rewizji traktatów handlowych. Rezolucja pozatem porusza kwestję unormowania wynagrodzenia robotników rolnych, oraz domaga się usunięcia ciężaru opłaty świadczeń wyrównawczych na rzecz cukrowni w innych dzielnicach, dalej obniżenia taryfy przewozowej P. K P., która utrudnia, a nawet uniemożliwia obrót produktami rolnemi.

Przygotowano też osobną rezolucję w sprawie gorzelnictwa, które w myśl wywodów otaczane być winno szczególną opieką. Następnie poruszono sprawę wysłania delegatów na zjazd do Warszawy. (z)

Co postanowiono na sejmiku spółdzielczości

Sejmik Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, obradujący w poniedziałek i wtorek w Poznaniu, powziął szereg rezolucyj, które podajemy w streszczeniu:

Stanowisko Spółdzielni Kredytowych w organizacji kredytu krótkoterminowego i oszczędności w Polsce.

Sejmik stwierdza, że związkowe spółdzielnie kredytowe, oparte na zdrowych zasadach, odgrywają niepoślednią rolę w kapitalizacji, jako zbiornice oszczędności, i w organizacji kredytu

Jako nieodzowne ogniwo nowoczesnej organizacji kredytu ludowego winny spółdzielnie kredytowe znaleźć należyte uwzględnienie w programie państwowej polityki ekonomicznej, która, posługując się dla szeregu uzasadnionych i szerokich celów gospodarczych instytucjami o charakterze publicznym, winna unikać wytwarzania warunków, umniejszających możność rozwoju organizacjom gospodarczym, powstałym ze zdrowej inicjatywy społecznej. Uwzględniając, iż zaufanie instytucyi publicznych opierać się musi nietyle na poręce publicznej, ile na umieszczaniu powierzonych kapitałów w lokatach, dających maksimum pewności, należy do tego zakres ich działania ściśle ograniczyć i wykluczyć temsamem niezdrową konkurencję w organizacji pieniężnej.

* * *

Wobec istnienia dobrze zorganizowanych spółdzielni kredytowych ogólnych, Sejmik nie zaleca tworzenia nowych spółdzielni stanowych względnie zawodowych. Istniejące drobne spółdzielnie zawodowe lub specjalne dążyć winny w interesie własnym do połączenia się ze spółdzielniami ogólnemi, które, posiadają znaczniejsze kapitały własne, fachowy personel i doświadczenie, przyczynić się mogą skutecznie do zaspokojenia potrzeb pieniężnych wszystkich warstw społecznych.

* * *

Sejmik przestrzega społeczeństwo przed nieuczciwemi lub nierealnemi imprezami, powstającemi bez kontroli publicznej w formie spółdzielni, a obliczonemi na wyzyskiwanie nieświadomości i trudnego położenia szerokich sfer społeczeństwa i przynoszącemi szkodę dobrej opinji ruchu spółdzielczego

Jednocześnie Sejmik apeluje do Rady Spółdzielczej, aby podjęła kroki w celu uniemożliwienia powstawania i działania tego rodzaju spółdzielni.

Jakie wskazania wynikają dla Spółdzielni Kredytowych z doświadczeń, nabytych w okresie kryzysu.

Sejmik stwierdza, że spółdzielnie kredytowe opanowały odpływ wkładów o własnych siłach bez pomocy zewnętrznej i wykazały dużą odporność, a temsamem ugruntowały swe stanowisko w bankowości polskiej.

Doświadczenie przeżywanego kryzysu wykazało atoli, że szerokie operowanie kredytem, przy małej podstawie kapitałów własnych, było ogólną wadą naszego gospodarstwa. Tylko kredyt stosowany w odpowiednim stosunku do płynnych kapitałów własnych przedsiębiorcy i jego ogólnego majątku, dający kalkulację w procesie produkcji, jest zdrowym czynnikiem ekspansji gospodarczej.

Obecnie winny spółdzielnie dążyć przedewszystkiem do przystosowania udzielonych pożyczek do właściwych norm i do zmienionych wartości.

Przypominając dawno głoszoną zasadę udzielania drobnych kredytów jak najszerszym warstwom społeczeństwa, zaleca Sejmik szczególnie redukowanie większych zadłużeń.

Sejmik poleca spółdzielniom kredytowym, aby przed przywróceniem odpowiedniej płynności i oddłużeniem się nie udzielały nowych kredytów.

Ustawy ochronne dla rolnictwa w odniesieniu do spółdzielni.

Sejmik zwraca uwagę ogółu rolników na to, że wyzyskiwanie wydanych ustaw ochronnych przez niesumienne jednostki w celu uchylenia się od całkowitego spełnienia swych zobowiązań wobec instytucyj finansowych i handlowych jest dla całości rolnictwa szkodliwe, ponieważ podcina jego kredyt.

Ponadto Sejmik zwraca się do władz państwowych, Banku Polskiego, państwowych instytucyj finansowych i sądów, aby kierując się wytycznemi państwowej polityki ekonomicznej, wyrażonemi w zmienionem ustawodawstwie gospodarczem, udzielały ze swej strony pełnego poparcia i pomocy spółdzielniom i ich centralom, jako tym instytucjom, które w pierwszym rzędzie znosić muszą ciężar upadku licznych warsztatów i wydanych dla ich ochrony zarządzeń gospodarczych.

Sejmik uważa również za konieczne uzupełnienie wydanych ustaw w kierunku zapewnienia zainteresowanym instytucjom rozwikłania stosunków finansowych z jednostkami korzystającemi z dobrodziejstw ustaw ochronnych.

Przyszłość i warunki rozwoju spółdzielni rolniczo - handlowych.

Sejmik stwierdza, że przyczyną ciężkiego położenia spółdzielni rolniczo - handlowych w obecnym kryzysie gospodarczym, były błędy w przyjętym ogólnie systemie finansowania bieżących potrzeb gospodarczych warsztatów rolnych.

Sejmik stwierdza konieczność oparcia działalności „Rolników" przedewszystkiem na własnych kapitałach obrotowych. Aby uniknąć w przyszłości strat na dłużnikach, „Rolniki" winny przejść głównie na handel gotówkowy, a wysokość kredytu towarowego ograniczyć każdorazowo do potrzeb jednego roku gospodarczego i udzielać go zasadniczo tylko członkom, na podstawie zabezpieczeń, w stosunku odpowiednim do wpłaconych udziałów, przyczem należy przestrzegać, aby spłacanie kredytu odbywało się w terminie.

Szczególną uwagę należy zwrócić na wybór odpowiednich i majątkowo niezależnych osób do rad nadzorczych, aby zapewnić należytą kontrolę nad działalnością zarządów i poparcie ich przy energicznej likwidacji zamrożonych kredytów.

Sejmik poleca wybierać na stanowiska członków zarządu, prowadzących księgowość „Rolników", wyłącznie osoby wykwalifikowane i o odpowiednim poziomie moralnym.

Sejmik apeluje do wszystkich instytucyj kredytowych o obniżenie stopy procentowej spółdzielniom znajdującym się we wyjątkowych trudnościach finansowych.

Z „Tygodnia Rolniczego"

„Tydzień Rolniczy" wszedł już w stadjum najbardziej żywe. Zebrania, jakie odbywały się w ciągu niedzieli zgromadziły z górą 5 000 osób, co wskazuje na wielkie zainteresowanie zrzeszonego rolnictwa i na chęć podkreślenia zdecydowanego stanowiska, jakie organizacje rolnicze zajmują w sprawach bezpośrednio dotykających każdego rolnika. Jeżeli chodzi o zebrania w dniu 7 b. m., to odbyły się one w Jarocinie przy udziale 300 osób, i we Lwówku przy udziale 500 osób.

Jeżeli chodzi o zebrania, które się odbyły w dniu 8 b. m., to dotychczas mamy informacje z pow. czarnkowskiego, gdzie zebranie odbyło się przy udziale 700 osób oraz w Poznaniu przy udziale 600 osób. Z innych powiatów narazie wiadomości brak, jednakże sygnalizują nam, że na zebraniach tych zgromadziły się jeszcze większe tłumy, i to nietylko gospodarzy, ale również i gospodyń.

Sądzimy, że kulminacyjnym punktem „Tygodnia Rolniczego" na naszym terenie będą zebrania w dniu 10 b. m., które niewątpliwie zgromadzą największą ilość uczestników.

Właściwym wyrazem „Tygodnia Rolniczego" będzie zjazd centralny w Warszawie który odbędzie się w dniu 13. 11. br. Jeżeli chodzi o nasze województwo, to pokaźny odsetek delegatów stanowić będą członkowie Związku Kółek Włościanek i Towarzystwa Ziemianek. Można śmiało twierdzić, że „Tydzień Rolniczy" jest wyrazem powagi sytuacji i wyrazem solidarności wszystkich rolników.

Dodać należy, że według naszych prywatnych informacyj na zebraniach dochodzi niekiedy do scen wprost tragicznych. Dotknięci kryzysem drobni gospodarze demonstrują nędzę swą tak dobitnie i wymownie, że głosy te powinny dotrzeć do uszu tych, co dotąd zdawali się nie wiedzieć o tem, jak wygląda rzeczywiście na wsi.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Zadłużenia Polski wobec zagranicy.** Zadłużenie Polski wobec zagranicy wynosiło w końcu r. 1930 — 10.098 milj. zł., wierzytelności zaś 1 222 milj zł Ostatecznie zadłużenie Polski, wobec zagranicy wynosiło per saldo 8 876 milj zł i wzrosło w porównaniu do r. 1929 o 32 milj. zł. Z ogólnej sumy zadłużenia Polski wobec zagranicy 41,7 proc. przypada na zadłużenie państwa i samorządów, 19,6 proc. na kapitały zagraniczne, zaangażowane w przedsiębiorstwach polskich, 8.6 proc. na kapitały przedsiębiorstw zagranicznych, pracujących w Polsce, oraz na obligacje i listy zastawne prywatne, umieszczone zagranicą. Ogółem zobowiązania Polski o charakterze długoterminowym wynoszą 69.9 proc., a reszta t. j. 31,1 proc. przypada na zobowiązania o charakterze krótkoterminowym, z czego najwięcej przypada na kredyty gotówkowe przedsiębiorstw polskich, następnie na zobowiązania bankowe i na kredyty z tytułu handlu zagranicznego. Należy wszakże zauważyć, że w ciągu całego r. ub. oraz pierwszego półrocza r. b. odbywał się silny odpływ z Polski kredytów krótkoterminowych, tak iż obecnie zadłużenie Polski wobec zagranicy jest mniejsze, aniżeli z końcem r 1930.

(k) **Handel kompensacyjny ma widoki w obrotach z Argentyną.** Ze strony sfer gospodarczych Argentyny wystąpiono z inicjatywą tranzakcji zamiennej z Polską, w której z jednej strony wchodziłby w rachubę garbnik quebracho, używany w dużych ilościach przez polski przemysł garbarski, z drugiej zaś polskie wyroby przemysłowe Należy zaznaczyć, iż wartość importu z Argentyny w roku 1931 wynosiła 26,5 milj. zł, podczas gdy wartość eksportu z Polski do Argentyny wynosiła 5.5 milj zł. W imporcie z Argentyny wspomniany garbnik wynosił 7,5 milj. zł, t. j prawie ⅓ całkowitego importu. Przeprowadzenie tej tranzakcji mogłoby się korzystnie odbić na poprawie bilansu stosunków handlowych polsko-argentyńskich.

(k) **Pomysł utworzenia centrali skupu wełny nierealny.** Projektowane swego czasu utworzenie centrali skupu wełny, celem poparcia zbytu krajowej wełny, stało się zupełnie nierealne — a to wobec tego, że ze strony przemysłu włókienniczego zgłoszono wprawdzie gotowość pokrycia udziałów projektowanej centrali na 100 000 zł, natomiast przedstawiciele rolnictwa oświadczyli, że nie mogą zapewnić pokrycia jakiejkolwiek części udziałów. Podobnie przedstawiciele Banku Rolnego oświadczyli, że Bank Rolny nie dysponuje funduszami na ten cel. (l)

Z ZAGRANICY

(z) **Dokoła ograniczeń przywozu wytworów mięsnych do Anglji.** W związku z akcją rządu brytyjskiego, zmierzającą do bezzwłocznego wprowadzenia 20 proc. ograniczenia przywozu mięsa i bekonów, zaszły w ciągu dnia wczorajszego dalsze zmiany. Argentyna, Brazylja i Urugway zgodziły się już na ograniczenie importu mięsa i to baraniny o 20 proc., wołowiny zaś o 10. Zgodę tę uzależniono jednak od analogicznego ograniczenia przywozu bekanów i szynek. — Trudności w pertraktacjach z europejskimi importerami bekonów i szynek zasadzają się na ustaleniu podstawy obliczeniowej dla ograniczeń przywozowych Polska wysuwa propozycję, aby przeciętną przywozu ustalić na podstawie obliczeń przywozu w ciągu ostatnich 22 miesięcy. Inne państwa terminy od 2 miesięcy do lat 5. Propozycja polska ma najwięcej szans realizacji. Gdyby jednak nie doszło do kompromisu między państwami importerskiemi angielskie min. rolnictwa narzuci własny klucz obliczeniowy. Strona brytyjska zgodziła się na to, aby ze względu na transporty bekonów, będące w drodze, przesunąć termin wprowadzenia ograniczeń do 21 listopada. Prowizoryczne ograniczenia trwać mają do 21 stycznia. W ciągu tych dwóch miesięcy przywóz bekonów nie mógłby przekraczać 350 tys. tonn, a mianowicie 150 tys. w listopadzie i 200 tys. t. w grudniu. Ze strony brytyjskiej podkreślają, że ostatnie ograniczenie przywozowe ma charakter zarządzenia wyjątkowego, nie mającego nic wspólnego z ewentualnemi ograniczeniami stałemi, jakie na podstawie zaleceń komisji reorganizacji produkcji bekonów przewiduje się od 1 lipca 1933. Ograniczenia te będą miały formę ustawową, gdyż uchwali je parlament.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Przegląd Gospodarczy".** Wyszedł z druki zeszyt 21 z 1 listopada r. b zawierający następującą treść: „Przegląd sytuacji" — E. R.; „Rewizja umów handlowych Polski — na tle obecnego układu stosunków międzynarodowych" — Dr R. Battaglia; „Przed rokowaniami handlowemi z W Brytanją" — T Geppert; „Problem organizacji przemysłu naftowego" — Inż. M. Szydłowski; „Konferencja imperjalna w Ottawie" — Dr S Janicki; „Z gospodarczego położenia Niemiec" — Dr W. Dyjas. Poza tem zeszyt zawiera: rynek pieniężny, rynki towarowe oraz kronikę.

We wtorek, dnia 8 bm., kanclerz Rzeszy von Papen, minister spraw zagr. von Neurath, sekretarz stanu von Bülow i szef Urzędu Prasowego Rzeszy major Marcks byli gośćmi Związku Prasy Zagranicznej w Berlinie. Podczas śniadania w hotelu Adlon kanclerz wygłosił mowę, która została szeroko skomentowana w prasie światowej. Na fotografji kanclerz von Papen rozmawia z korespondentem „Kurjera Poznańskiego" p. Jerzym Drobnikiem.

Z życia wielkiego przestępcy

Nazywał się Jerzy Savin i pochodził ze starej szlacheckiej rodziny w północnej Rosji. Po skończeniu szkoły kadetów i kawalerji, wstąpił do gwardji kirasjerów Jako wielokrotny miljoner prowadził życie zbytkowne, nieobliczalne, aż na koniec piękne kobiety, wyścigi i kasyno gry doprowadziły go do zupełnej ruiny

Stracił wszystko, a kiedy ponadto zrobił miljon rubli długu, zmuszony był zrezygnować z wszystkiego Koledzy pułkowi musieli zapłacić za niego bo tego wymagał honor wojskowy, a on, niezdolny do zarobkowania przerzucił się na karjerę najsławniejszego przestępcy swej epoki Policji sprawiał kłopot niesłychany wszelkie środki policyjne bowiem z reguły zawodziły, gdyż Savin był nieuchwytny Oto wiązanka niektórych „czynyów" Savina.

Pewnego dnia w roku 1882 zatrzymał się wspaniały pojazd przed składem jubilerskim Sasikoffa w Moskwie. Dwa wspaniałe siwki strojne w bogatą uprząż Lokaj w galowem ubraniu zeszkoczył z kozła otworzył drzwi pojazdu, z którego wysiadał generał. Generał wszedł do składu, a że to było w południową godzinę, zastał w nim tylko samego właściciela — Potrzeba mi bogato haftowanej „risy" (szata popa) — rzekł — i również ozdobnej mitry i drogocennego krzyża. Pop z mego majątku awansował i chciałbym mu z tej racji zrobić przyjemność i ofiarować coś pięknego.

Sasikoff uszczęśliwiony przedłożył generałowi żądane rzeczy, a wszystko kapiące od złota i drogich kamieni.

— Wspaniale, jestem zadowolony, ale ponieważ nie wiem, jak się strój ten będzie prezentował na kimś chciałbym, aby się pan ubrał w niego.

Sisikoff więc ubrał się w strój popa, a kiedy włożył na głowę ciasną trochę mitrę, generał uderzył w nią z taką siłą, że wtłoczył ją kupcowi aż po samą szyję Następnie wziął najspokojniej złoty krzyż wartości 150 000 rubli i opuścił skład z głośnym śmiechem Sasikoff śmiał się również, bo uważał, że generał dowcipkuje Ale ponieważ nagle zrobiło się w składzie cicho zdjął z wysiłkiem mitrę i ujrzał że jest sam Zniknął również krzyż Wobec tego wybiegł na ulicę z krzykiem. —„Trzymajcie złodzieja!" — Przechodnie patrzeli zdumieni na biegnącego popa a policja przypuszczając, że to warjat aresztowała go Dopiero na policji wyjaśniło się wszystko, ale Savin za generała przebrany awanturnik był już daleko.

Po kilku dniach otrzymał szef policji list od Savina, w którym donosił o swym wyjeździe do Petersburga, pociągiem pospiesznym o godz. 10 Dworzec obstawiono tajnymi agentami, uważano bacznie na każdego wchodzącego pasażera, na peronie roiło się od kryminalnych O pół do 10 wieczorem zajechał pociąg podróżni wysypali się na peron, ale między nimi nie było Savina Nagle o godz 9.45 zabrzmiał podle dworca śpiew chórowy, pop prowadził kondukt żałobny do pociągu, w którym miano przewieźć trumnę do miejsca przeznaczenia Po skończonych egzekwiach wsunięto trumnę do wagonu i pociąg ruszył. W cztery godziny później dyrektor policji kryminalnej otrzymał telegram: —„Zmartwychwstałem Savin" — Zadepeszowano natychmiast do Petersburga, ale po Savinie nie było już śladu. Savin przejechał się w trumnie

W kilka dni później odbywało się uroczyste przedstawienie w petersburskim teatrze w obecności cara i wysokiej arystokracji Między innemi znajdowała się księżniczka Barakowa, słynna z swych wspaniałych klejnotów Tego właśnie wieczoru ubrała się w cudne kolczyki z perłami które słynęły z swej niebywałej okazałości i ceny na całą Rosję. W czasie przerwy zbliżył się jeden z adjutantów cara do księżniczki i poprosił aby pozwoliła carowej obejrzeć z bliska wspaniałe kolczyki Wzruszona pochlebstwem księżniczka wyjęła natychmiast kolczyk i podała oficerowi Zaczął się drugi akt, nastąpiła druga przerwa, ale oficer z kolczykiem nie wrócił Księżniczka zwróciła się więc do pełniącego służbę oficera lecz oficer stwierdził że z loży carskiej wogóle nikt nie wychodził ani też nie wchodził M mo to poszedł się jeszcze upewnić do carowej która jak się okazało nic o kolczyku nie wiedziała Księżniczka została więc okradzioną i to przez Savina I znowu nie odszukano winowajcy mimo, że sam car zainteresował się tą sprawą.

I znowu minęły trzy miesiące Aż nagle zjawił się u księżniczki urzędnik policji kryminalnej i poprosił o posłuchanie Wylegitymował się papierami i oznajmił że policja wpadła na trop skradzionego kolczyka Ale ponieważ kosztowna perła jest w posiadaniu pewnej znakomitości musi policja postępować bardzo oględnie aby nie uczynić kroku niewłaściwego. W tym celu byłoby dobrze aby księżniczka dała drugi kolczyk w celu łatwiejszego dokonania porównania Łatwowierna księżniczka wydała go za rewersem który tak samo był fałszowanym jak sam urzędnik policji Był nim znów nie kto inny jak Savin.

Po pewnym czasie inspektor policji petersburskiej, generał Szulgine otrzymał list z Paryża, w którym mu Savin donosi, że miewa się doskonale i wyraża żal z powodu nieobecności jego w Paryżu, gdzie jest tyle cudnych kobiet Powiadamia dalej, że niebawem przyjedzie do Petersburga i przedstawi mu się osobiście Po trzech tygodniach zatelefonował do generała Szulgina książę Zarukin z prośbą aby przyjął u siebie jego siostrzeńca który chce z nim pomówić w pewnych bardzo ważnych sprawach Generał zgodził się i naznaczył posłuchanie na godzinę trzecią. Punktualnie stawił się siostrzeniec, nazwiskiem Muchrowski i opowiadział o wielkiej kradzieży kosztowności u swej matki Wkrótce po wizycie księcia spostrzegł dyrektor policji brak drogocennego złotego zegarka, upominka od cara, zginął mu również jego portfel z kilku tysiącami rubli Rozglądając się po pokoju, generał ujrzał na podłodze wizytówkę z nazwiskiem „Jerzy Savin" Na wizytówce skreślone były słowa: „Dziękuję za zegarek i za pieniądze, które potrafię doskonale zużytkować" — Przepraszał również za natręctwo i donosił, że wyjeżdża obecnie do Ameryki.

Savin pojechał istotnie na drugą półkulę i nie wrócił już do Rosji Podobno osiadł w porcie Aden gdzie otworzył kawiarnię. Ożenił się i wiedzie życie uregulowane spoczywając na laurach swej awanturniczej przeszłości. Bz.

Tuż przed ukończeniem wyborów w Stanach Zjednoczonych przeprowadzono gruntowne czyszczenie Kapitolu (gmach parlamentu Stanów) w Waszyngtonie. Jak gruntownie wzięto się do tego dzieła, świadczy najlepiej zdjęcie sąsiednie: powołano nawet straż pożarną, która nie szczędziła wody przy zmywaniu płaskorzeźb, kapitelów i kolumn.

Nowi mieszkańcy Białego Domu w Waszyngtonie. Nowy zwycięski prezydent Franklin Roosevelt, obok niego żona, oraz synowa; stoją córka Roosevelta zam. Dahl, i syn James Roosevelt.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Afera łapownicza

Jak donoszą pisma warszawskie, z polecenia prokuratora wojskowego sądu okręgowego, został aresztowany pod zarzutem łapownictwa kierownik zbrojowni na Pradze, kpt. Łączkowski Aresztowanie nastąpiło w następujących okolicznościach:

Do kpt. Łączkowskiego przybył dostawca zbrojowni Jan Domański, który zabawił krótki czas w gabinecie kapitana i wyszedł. Domański powrócił do zbrojowni w towarzystwie oficera żandarmerji, który z miejsca przystąpił do zrewidowania kpt. Łączkowskiego. Po zrewidowaniu kapitana oficer żandarmerji porównał numery znalezionych przy nim banknotów z wykazem numerów, jakie miał przy sobie dostawca i w konsekwencji oznajmił kpt. Łączkowskiemu, że jest aresztowany.

Kpt. Łączkowski przebył kiedyś specjalne fachowe wyszkolenie w Paryżu i uchodził za jednego z lepszych specjalistów w dziale zbrojowni Szczegóły sprawy są trzymane w tajemnicy. Wiadomem jest tylko, że prócz kpt Łączkowskiego są aresztowani jeszcze i inni.

70-letni rejent w więzieniu

Rejent warszawski Kosiński, skazany prawomocnym wyrokiem sądowym na karę jednego roku więzienia za nadużycia, rozpoczął odsiadywanie tej kary Rejent Kosiński znany był w sferach towarzyskich Warszawy i cieszył się w swoim czasie wielkiem poważaniem. Liczy on lat 70.

Ruch w porcie gdańskim

Jak wynika z ostatnich zestawień, w ciągu września zawinęło do portu gdańskiego ogółem 448 okrętów, w tem 128 statków niemieckich, 107 szwedzkich, 91 duńskich, 18 estońskich, 17 polskich, 15 holenderskich, po 8 angielskich i łotewskich, 7 francuskich, 5 włoskich, po 3 gdańskich i panamskich, oraz po 1 statku litewskim i greckim.

W tym samym okresie czasu odeszło z portu gdańskiego 449 okrętów, w tem 124 statków niemieckich, 104 szwedzkich, 88 duńskich, 25 norweskich, 20 polskich, 19 estońskich, 16 holenderskich, po 9 łotewskich i francuskich, 8 angielskich, 5 włoskich, 4 panamskie, 3 gdańskie, oraz po 1 statku jugosłowiańskim i greckim.

Kat i kupiec w jednej osobie

Cudzoziemcy, zwiedzający stolicę Bułgarji Sofję zwracali często uwagę na spory sklep przy ulicy Tataria, na którego szyldzie widniał napis: „Bazar pod Katem" Właścicielem tego sklepu był do ostatnich czasów niejaki Hussejn Yassaroff, który potrafił pogodzić ze sobą dwie funkcje, dwa zawody: kupca i kata Zajęcia kata nie obciążały go jednak zbytnio i nie zabierały mu dużo czasu, gdyż wyroki śmierci w Bułgarji zapadają dość rzadko, a król Borys korzysta z przysługującego mu prawa ułaskawienia skazanych W ubiegłym roku Yassaroff urzędował jako kat jeden tylko raz: wykonał wyrok śmierci przez powieszenie na pięciu bandytach, oskarżonych o zamach dynamitowy.

Yassaroff-kat nie miał wielkiego powodzenia, natomiast Yassaroff-kupiec cieszył się popularnością i robił dobre interesy. Sklep jego należał do najlepiej prosperujących przy ul. Tataria. Ciekawość, snobizm napędzały Yassaroffowi klienów, których on, jako dobry kupiec umiał zainteresować swoją osobą pokazując im fotografje własne w przepisowym stroju kata, wycinki z gazet, zawierające opisy egzekucyj wreszcie zbiór stryczków To wystarczało, aby sklep „Pod Katem" i jego właściciel stali się jedną z osobliwości Sofji, podziwianych przez szukających tanich wrażeń i sensacyj.

Sklep „Pod Katem" został jednak ostatnio zamknięty Yassaroff postanowił szukać szczęścia w karjerze politycznej co w Bułgarji nie zawsze idzie w parze z bezpieczeństwem. Podczas bankietu który Yassaroff i jego zwolennicy wydali w restauracji na przedmieściu Sofji doszło do sprzeczki i bójki a podgazowani biesiadnicy zaczęli strzelać z rewolwerów.

Zabłąkana kula trafiła Yassaroffa w głowę Kandydat na posła i działacza politycznego padł trupem. Tak się zakończyła kariera kata i kupca sofijskiego w jednej osobie.

zg 16 567/8

Dnia 12 listopada b. r. Bal Reprezentacyjny W. S. H.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **J. K.** Ustawę o państwowym podatku przemysłowym z 15. 7. 1925, w opracowaniu Jerzego Nikodema, można nabyć w księgarniach, np. w Poznaniu u G. Gebethnera i Wolffa lub w Księgarni św. Wojciecha. W nr. 17 Dziennika Ustaw z dnia 8. 3. br. ukazało się obwieszczenie Min. Skarbu z dnia 27. 1. 1932 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państw. podatku przemysłowym. (K)

— **H. O. z Poznania.** Może Pan obecnie płacić czynsz ustawowy, natomiast do zwrotu nadpłaconych kwot nie ma Pan prawa. O jakiemkolwiek wymuszeniu nie można mówić, również obejścia ustawy nie było, lecz tylko wzajemna dobrowolna umowa. (K)

— **P. Łuczak.** Na 12 proc. (K)

— **A. B. 101** Rozporządzenie Prez. Rzpl. z 16. 3. 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz Ustaw nr. 35/28 poz. 323) i Ustawa z 16. 5. 1922 o urlopach (Dz. U. 40/22 poz. 334). Obydwa teksty ustaw można nabyć w księgarniach. (K)

— **Stała abonentka 166.** Jednorazową spłatę można umówić. W postępowaniu sądowem można osiągnąć stałą alimentację. Adopcja w tych okolicznościach będzie możliwa jeżeli przyszły mąż się zgodzi. Dziecko pod względem praw obywatelskich jest równouprawnione, a po adopcji ma również prawa spadkowe do majątku po przybranym ojcu. — W sprawie kapitalizacji renty radzimy odnieść się do ubezpieczalni. (K)

— **Asystent.** Takie jest prawo. (K)

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Teatr Polski daje dziś po raz drugi głośną na cały świat nowość francuską „Mademoiselle" Devala, która w Paryżu w Theatre St. Georges od stycznia co dzień znajduje się w repertuarze. Główne role odtwarzają pp.: Młodziejowska, Niwińska, Sachnowska, Noskowski, Piotrowski i inni.

Z Teatru Wielkiego

Dziś i jutro „Dolly", jedna z najweselszych operetek doby współczesnej w znakomitem wykonaniu całego zespołu. W sobotę wagnerowski „Tannhaueser" z gościnnym występem p. Ireny Cywińskiej i cenionego tenora scen zagranicznych M. Sowilskiego.

W niedzielę po poł. poraz ostatni po cenach zniżonych „Bajadera".

Z Teatru Nowego

Dziś po raz ostatni „Plac Paryski 13", jedna z najaktualniejszych komedyj współczesnych, ukazująca życie dzisiejszej kobiety w humorystycznem i niezwykle zajmującem oświetleniu.

Premjera głośnej komedji B. Winawera „...poprostu truteń" odbędzie się w piątek, 11 bm.

Z Komedji Muzycznej

Słynna rewjo - komedja muzyczna „...pod białym koniem" codziennie czaruje szczelnie wypełnioną widownię swym przemiłym wdziękiem, słoneczną pogodą, humorem i sentymentem.

„Wiktorja i jej huzar" zostanie wystawiona w niedzielę o godz. 3-ciej popołudniu po cenach znacznie zniżonych.

Niedzielny koncert symfoniczny

Henryk Sztompka — Zygmunt Latoszewski

Solistą niedzielnego koncertu będzie jeden z nielicznych uczniów mistrza Paderewskiego, Henryk Sztompka. O artyście tym, który ostatnio wystąpił z własnym recitalem w Paryżu pisze „Intransigeant": „Sztompka posiada temperament i subtelność zupełnie indywidualne, które szczególnie uwydatniają się w interpretacji dzieł Chopina Kiedy ulega bezpośrednio impulsowi rytmicznemu kompozytora, którego interpretacje — jego gra nabiera akcentu i barwy właściwych tylko wielkim pianistom".

Koncertem, który odbędzie się w niedzielę dnia 13 bm. wieczorem o godz. 8 w Teatrze Wielkim, dyryguje p. Zygmunt Latoszewski, pod którego kierownictwem wykonane zostaną: Mendelssohna „Symfonja a - moll", koncert fortepianowy Chopina f - moll, Dukasa Scherzo symfoniczne i Honeggera „Pastorale d' Etè".

SPORT

Przed spotkaniem Polska — Niemcy

Ostateczne zestawienie par, które walczyć będą w niedzielę w postkaniu Polska i Niemcy w Dortmundzie — według danych z kierowniczych kół związku niemieckiego — jest następująca (podajemy według kolejności wag, na pierwszem miejscu Niemców): Spannagl i Polus, Forlański i Ziglarski, Sipiński i Jakubowski, Arski i Schmedes, Garncarek i Strattman, Chmielewski i Bernloehr, Tomaszewski i Berger oraz Zieliński i Kohlhaas. Spotkanie rozpocznie się o godz. 5 popołudniu w t. zw. „Westfalenhalle". (tel wł)

Polska i Szwecja, spotkanie międzypaństwowe odbędzie się w dniu 4 grudnia w Poznaniu. W dniu 8 grudnia Szwedzi walczą w Łodzi a 6 grudnia projektowany jest ich występ w Gdańsku, lecz dotychczas brak zgody na przeprowadzenie tych zawodów przez „Gedanję

Wioślarstwo

Sekcja kajakowców K. S. „Czarni" zawiadamia, że budowę kajaków wyścigowych i turystycznych rozpoczyna około 15 grudnia. Nadzór i pomoc przez specjalnie szkolony personel zapewnione. Informacyj udziela i zgłoszenia przyjmuje p. Waligórski, Aleje Marcinkowskiego 27. m. 12. codziennie od godz. 1 do 18.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Piątek, dnia 11 listopada 1932 r.

Poznań (335 m) godz **7.00** zegar i hejnał z wieży ratuszowej; godz. **10.00** nabożeństwo; godz. **13.05** koncert z płyt; godz. **14.00** giełda; godz **16.40** (Warszawa); godz. **17.55** audycja uroczystościowa; godz. **18.50** kwadrans krajoznawczy; godz. **19.30** (W); godz. **20.00** akademja (tr. z sali tronowej Zamku Poznańskiego); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty; godz **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramof.; godz. **16.15** lekcja języka angielskiego (linguaphone); godz. **16.30** płyty gramofonowe; godz. **17.00** płyty gramof.; godz. **19.20** przegląd rolniczej prasy krajowej i zagranicznej (Wilno); godz. **19.30** feljeton pt. „Pokojowość Rzeczypospolitej Królewskiej" — red. St. Poraj; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** pogadanka muzyczna; godz. **20.15** tr. koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej z udziałem Karola Szymanowskiego (fortepian); godz **22.40** wiadomości sportowe; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 wieczór wesoły z Kolonji. 21 10 wieczór operowy, 22.40 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.30 „Cavaleria Rusticana" op. Mascagniego i balet „Die Puppenfee" Bayera; **Wiedeń** (516 m) 20.00 „Biedny djabeł" opt. Weinberga, 22.45 gramofon; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert; **Medjolan** (501 m) 20.30 koncert symfoniczny.

KRONIKA TOWARZYSKA

Komenda Poznańskiej Drużyny Błękitnej zawiadamia, że w sobotę dnia 12 listopada br., urządza w sali „Loży" przy ul. Grobla, zabawę taneczną, na którą zaprasza wszystkich swych członków i sympatyków. Początek o godz. 20. zg 16 677/8

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Polskiej „Orzeł".** Z okazji nadchodzącego święta młodzieży odbędą się 10, 11 i 12 bm. rekolekcje dla młodzieży męskiej w kościele na Jeżycach o godzinie 19,30. Apelujemy do wszystkich druhów, aby nietylko jaknajliczniej uczestniczyli, lecz zarazem zachęcili swych kolegów do udziału w rekolekcjach Na powyższe rekolekcje zapraszamy również młodzież zorganizowaną w innych organizacjach oraz młodzież niezorganizowaną.

— **Tow. Sport. „Unja".** Plenarne zebranie oddziału piłki nożnej odbędzie się dnia 11 bm. o godz. 8 wiecz. w lokalu Kolejowców przy ul. Spokojnej.

— **Tow. Przemysłowców w Jeżycach.** Dzieci po zmarłych i poległych członkach, do lat 14 winny się zgłosić celem zapisania do gwiazdki u skarbnika p. Jankowskiego, ul. Szamarzewskiego 36, m. 7, w każdą niedzielę od godz. 11—12. Ostateczny termin zgłoszeń dnia 11 grudnia 1932 o godz. 12.

— **Tow. Kulturalno - Fizyczne „Harmonja".** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. o godz 19.30 w lokalu p. Tomczaka, ul. Wroniecka 13.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej.** W piątek dnia 11 bm odbędzie się w auli Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu, ul. Śniadeckich 54 o godzinie 20 obchód rocznicy listopadowej.

— **Stow. Porządku Publicznego dzieln. IV. Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek dnia 11 bm o godz 19.30 w lokalu p. Zawadki, ul Górna Wilda 75. Na porządku obrad ważne sprawy.

— **Tow. Sport. „Jutrznia".** Zebranie odbędzie się w piątek 11 bm o godz. 20 na salce strzelnicy małokalibrowej przy ul. Fr. Ratajczaka.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań - Dębiec.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 12 bm. o godz. 19 w lokalu zebrań przy ul. Wspólnej 15.

— **K. S. Sparta.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę 12 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. W czasie zebrania wygłoszony będzie referat p. t. „Historja piłki nożnej".

— **Koło Śpiew. „Gędźba" Poznań - Winiary.** Zebranie nadzwyczajne walne odbędzie się w sobotę dnia 12 bm o godz. 19 w ćwiczni sokolej przy ul. Obornickiej. W sobotę dnia 19 bm o godz. 20 w sali Parku Sołackiego zabawa.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19 Poznań - Wilda.** Msza św. za poległych i zmarłych członków odbędzie się w niedzielę 13 bm. o godzinie 8 w kościele Zmartwychwstania Pańskiego Zbiórka o godzinie 7.45 u druha prezesa Górna Wilda 103. O liczny udział druhów prosi Zarząd.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 8 listopada 1932 r.

Pelagja Klawitterówna, prasowaczka, 32 l. Józef Wojczyński, cukiernik, 63 l. Hieronim Starczewski, radca mierniczy, 71 l. Weronika Drobińska z d Michalska, wdowa, 71 l. Bożena Tarczewska 2 l. 6 m 11 d Jan Podlasiński, kupiec, 65 l. Szczepan Hein, sekretarz Dyrekcji Ceł, 32 l. Antoni Wieklak, robotnik, 59 lat. Mieczysław Marjan Koralewski 3 lata, 11 miesięcy 20 dni.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: W. M. 5 zł; — Zofja Kowarzykowa, Poznań, 5 zł; Adamczewska z podziękowaniem za otrzymane łaski 3 zł: — N. N. 5 zł; — Ksoń 4 zł; — Danusia Ochocka 10 zł; — razem 32 zł.

Dnia 9 bm. wypłaciliśmy złożone w naszej administracji składki:

na **Pomnik Serca Jezusowego w Poznaniu** Komitetowi budowy 2684.87 zł i 1 akcję na 50 000 mk. nom. Tow. Akc. Płótno.

na **tablicę pamiątkową śp. Anieli Tułodzieckiej** p. M. Paczkowskiej 176 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM" Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Komu sprawia przykrość przyjmowanie proszka, niech żąda „Kogutków" w postaci tabletek. ng 6245

2 g. 10' do Gdańska
1 g. 50' „ Krakowa
2 g. „ Katowic
2 g. 10' „ Gdańska, Gdyni lub Poznania

2 g. 15' do Lwowa
4 g. 2[illegible]' „ Czerniowiec
5 g. 05' „ Brna
6 g. 25' „ Wiednia
7 g. 50' „ Bukaresztu

z Poznania:
2 g. 10' do Warszawy
— 50' „ Bydgoszczy
2 g. 20' „ Gdańska

a kilkanaście godzin do Sofji lub Salonik trwa podróż z Warszawy samolotami P. L. L. „LOT". — Ruch codzienny. zw 14254

Informacje i bilety: Tel. 78-45 i biura podróży.

CYRK-VARIETÉ „OLYMPIA" ul. Poznańska 64 telefon nr. 63-60

Jutro w piątek otwarcie cyrku

początek o godz. 8 15 **początek o godz. 8,15**

Wszechświatowe atrakcje cyrkowe dz 1 669/70

W środy, soboty, niedziele i święta przedstawienia popołudniowe.

Początek o godz. 4,15 — ceny od 70 gr. — Początek o godz. 4,15.

†

Dnia 8. bm., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Marja Gołaś

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11. 11. rb., o godz. 3, z domu żałoby, pl. Karmelicki 1 a, na cmentarz parafjalny Bożego Ciała.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 231 zg 16 675

†

Dnia 6 listopada 1932 r., zmarł długoletni członek Towarzystwa naszego, ś p.

Józef Wojczyński

Pogrzeb odbędzie się w czwartek dnia 10 bm., o godz. 16, z Zakładu Przemienienia Pańskiego

O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 265 zg 16 660/1

Przewielebnemu Duchowieństwu, Zwierzchn. Monopolu Tyt., W. Pani Dr. Horoszkiewiczowej, za troskliwą opiekę, Wysokiemu Konwentowi Kl Lechja, J. W. Pani Przełożonej Kluczównie, Towarzystwu św. Teresy, Krewnym i Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę naszej drogiej Zmarłej, ś. p.

Władysławy

składamy na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

zg 16 676 **Rodzina Chojnackich.**

†

Dnia 7. 11. 1932, o godz. 9 wiecz., zmarł, po długich, ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Piotr Szajek

w 73 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11. bm., o godz. 4, z Zakładu Sióstr Miłosierdzia, przy ul. Sielskiej, na cmentarz w Górczynie

W ciężkim smutku pogrążona **żona z dziećmi.**

zg 16 667

†

W dniu 7 listopada, rozstał się z tym światem, ś. p.

Szczepan Hein

Zmarły był długoletnim i gorliwym członkiem naszego Towarzystwa. Cześć Jego pamięci. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10. 11., o godz. 16, z kostnicy cmentarza w Górczynie.

rg 4125 **Zarząd P. T. W. Tryton T. Z.**

Dr. Adam Chwałkowski

lekarz dentysta

b. asyst. klinik w Düsseldorfie i Bonn (prof. Bruhn i Kantorowicz) organizator i b. kierownik ambulat. dent. Kasy Chorych w Poznaniu

przyjmuje od 10 — 6

św. Marcin 6 (przy pomniku Mickiewicza)

telefon 28-25

Gabinet do naświetlań. Laboratorjum techniczne. Członkom Kas Chorych w Poznaniu i niezamożnym udzielam porady bezpłatnie.

zg 16 679

CAFÉ „ESPLANADE“

Rogale Świętomarcińskie

Do każdego zakupionego rogala prezent z Fabryki Fajansu **St. Mańczak-Chodzież**

Przyjmujemy zlecenia na Torty i Ciasta. Pg 6 765-45 69

ROGALE św. Marcińskie

najlepszej jakości oraz wyborowe pieczywa

poleca

Wiedeńska Piekarnia - Cukiernia

Tel. 30-80 **Kaczmarek,**

plac św. Krzyski nr. 4. zg 16 672

Otworzyłem kancelarję adwokacką

w Poznaniu, ul. Młyńska 4

KAZIMIERZ PLUCIŃSKI,

adwokat. zp 16 671

WYSZYNK

i butelkowa sprzedaż wyrobów wódczanych, położona w ruchliwem miejscu dobrze prosperująca z powodu choroby natychmiast do **sprzedania.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zg 16 656**

WARUNKIEM

zdrowego i normalnego wzroku

są

dobre szkła do ócz

korygujące astygmatyczne wady oka i przywracające wzrokowi pełną jasność i siłę.

Okulary i binokle

w bogatym wyborze, najlepszej jakości optycznej i w nowoczesnych fasonach dostarcza ściśle według zleceń lekarzy:

KAZIMIERZ GREGER

Oddział: „Optyka“

Poznań — ul. 27 Grudnia 18

DOSTAWCA DLA KAS CHORYCH! Pg 6 758-45.46

Trwała

i wodna ondulacja to nowoczesny sposób fryzowania. Farbowanie włosów, brwi i rzęs. Manicure, prace perukarskie, spec. peruczki do użytku dziennego wykonuje starannie i po cenach umiarkowanych

„Salon de Coiffure“

N. Muszyński

(dla Pań i Panów)

ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja 3

Pg 6 767 45,70

Noże i widelce

Łyżki, łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Garnki aluminjowe
Wagi kuchenne
Wanny do prania
Łóżka żelazne
Karnisze do okien

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel 35-18 i 35-48

Pg 6 768-45 72

W górnem śródmieściu poszukuję dla dobrze poleconych małżeństwa

3-pokojowego mieszkania

parterowego lub na I ptr. Łaskawe adresy wprost od pp. właścicieli domów uprasza Edward Pawłowski, św. Marcin 70

PIECE

kuchnie westfalskie, rury, kolana, płyty z kręgami, kuchenki naftowo-gazowe, żelazka elektryczne, gazowe i okowiciane, wagi i ciężarki

tanio

A. KOSZEWSKI

Poznań St. Rynek 61.

Pg 6 395-44.7

2. N 1/31. W sprawie upadłościowej Kostrzyńskiej Fabryki Pierników i Makaronów, Spółki z ogr. odp., dawniej A. Markiewicz w Kostrzynie, wyznacza się dodatkowy termin badania wierzytelności na dzień 1 grudnia 1932, godz. 12 na kadencji w Kostrzynie w lokalu p. Płócieniaka. Pobiedziska, 2 listopada 1932. **Sąd Grodzki.**
ng 6 113

Dla mego syna, który 2 lata prakt.,

poszukuję miejsca

za opłatą za utrzymanie w intens. gosp. roln., celem dalszego szkolenia się, gdzie będzie miał możność prowadzić konwersację polską i będzie traktowany jako członek rodziny **Hrabia Alvensleben, Głuchowo,** pow. Chełmno (Pomorze). zg 16 665

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 11 listopada r. b. o godzinie 10 przed południem sprzedam w Chwałkowie publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: **stóg owsa.** ng 6312

Zbiórka przed gospodarstwem p. Stan. Cychnierskiego.

Krawski, komornik sądowy w Środzie.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Losy
I. klasy najszczęśliwsze, poleca kolektura Kedziory Poznań Sieroca 5/6 narożnik Nowej. zdg 32 065

Meble W. Paetz
Wrocławska 15 Poznań telefon 19-04. Przyjmuje zamówienia — Upominki inkrustowane na gwiazdkę. zdg 42 749

„Antyki“
meble używane wielki wybór ceny najniższe Flasiński Woźna 9 Pg 6662-57.424

Sprzedam okazyjnie
lustro kanapę łóżka szafki, — skrzypce futerałem kożuch. Dolna Wilda 69 m. 12. zdg 45 161

Zakład fryzjerski
damsko-męski z pokojem — w ruchliwem mieście powiatowem, w najlepszym punkcie sprzedam, cena 2 700. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 732

Nową willę
5-mieszkaniową dochodową, w Debcu, nadająca się specjalnie dla lekarza, okazyjnie sprzedam. Cena przystępna. Warunki wyjątkowo dogodne. Wpłata około 30 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 721

Sprzedam
budynek młyński z wymianą mąki, mieszkaniem, ogrodem — mieście, cena 20 000 Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 45 712

Dobry
interes rzeźnicki, skład kolonjalny, do tego 40 mórg roli, w śródmieściu pow. wolsztyńskiego — zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia w języku niemieckim do Agentury Kurjera Poznańskiego, Wolsztyn ng 6 309

Fryzjerski
zakład sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 706

1 000 ctn.
buraków pastewnych sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 236

Piece
kaflowe i żelazne rury i kolana armatury do pieców piekarniki, sprzęty kuchenne w wielkim wyborze po cenach korzystnych. M. Matuszewski i S-ka, skład żelaza św. Marcin 27 telefon 40-45. dg 1 523

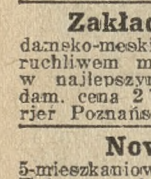

Walizy kolorowe
okrągłe 1.75; torebki damskie parasole laski teki paski, portmonetki manicury walizy. Ceny kryzysowe 50% zniżone — Własne pracownie W. Czysz Szkolna 11, naprzeciw Szpitala. Pg 5 075-43.47

Maszyny
do szycia światowej sławy oddaje tanio fachowiec. Wszelkie reparacje. Plac Nowomiejski 1 a. zdg 45 576

Platforma
do 20 centnarów jak nowa do węgli lub do handlu tanio na sprzedaż Franciszek Schneider Stolarska 7. zdg 45 496

W. Groszkiewicz

Stary Rynek 59 telefon 22-55 hurt detal. Kołdry w wielkim wyborze po cenach zniżonych watowane ręczna praca od 12 jedwab adamaszek na białej wacie. 26 jedw. pr adamaszek na białej ang. wacie 46.50 jedw adamaszek na wełnie (chem. czyszcz.) 47.50 jedw prima na wełnie — (chem. czyszcz.) 68.50 puchowe w każdej cenie piękne wykonanie firany tiulowe ang 3 częściowe już od 8.50
Pg 5058-41.2

Meble stylowe
własnego wyrobu tanio poleca Szczaniecki Tama Garbarska 3. zdg 45 096

Wagę
decymalną 750 kg sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 499

Tanio
smoking (średnia figura), lustro 2.20×70 lornetki aparat „Sanax“ masowania 27 Grudnia 10 m. 2. zdg 45 502

Ejektorka
Krupp 16, mało używana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 575

Kapelusze damskie skórki na obsady płaszcze jesienno-zimowe, piękne modele
po cenach najniższych poleca P. Szczawińska S-ka Wodna 1 — Przyjmujemy asygnaty „Kredytu“
Pg 6 600/01 44.23/4

Okazja
Futro karakuły najlepsze jak nowe sprzedam. Obejrzeć Mickiewicza 17, mieszkanie 5. zdg 45 577

Bufet
i stół rozciągany. Fabryczna 13 a, mieszkanie 3. zdg 45 547

Parcelę
pod willę piękny narożnik najlepszej dzielnicy Poznania sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 548

Sklep
kolonjalny z maglem przyległem mieszkaniem tanio sprzedam. — Długa 11. zdg 45 469

Folwark
500 mórg z jeziorem sprzedam przy zaliczce 70 000 zł gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 485

Korzystnie
na sprzedaż zaraz dom masywny, dwa pokoje kuchnia wraz zabudowaniem ogrodem okolica lesista, komunikacja dogodna. Pajchrowski Piotrowo p. Obrzycko pow. szamotulski. zdg 45 498

Samochód
limuzyna 6 osobowa za 2 000 zł gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 486

8
letni śronek ładny zaraz na sprzedaż Ul. Malinowa 3, Debiec. zdg 45 487

Parcela
3 morgi — Szeląg (naprzeciw cmentarza ewangelickiego). Zgłoszenia — Naramowicka 21. zdg 45 550

Zamienię
złote pióro wieczne na rewolwer. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 558

Pianino
bardzo mało używane sprzedam za gotówkę. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 566

Pianino
zagranicznej fabryki okazyjnie sprzedam. Św. Czesława 10 parter, lewo. zdg 45 616

Płaszcz damski
zimowy korzystnie sprzedam. Małeckiego 10, mieszk. 18. zdg 45 511

Młyn
poleca mąkę, ospę, śrut, każdej ilości w składzie. Ulica Poznańska 20. rg 4077

Piękne meble antyczne
obrazy, porcelanę, etc. poleca Antykwarjat, Woźna, narożnik Mostowej. zdg 45 593

Salon Ludwika XV
jak nowy, tanio sprzeda Antykwarjat, Woźna, narożnik Mostowej. zdg 45 592

Skład
kolonjalny towarem i mieszkaniem zaraz korzystnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 630

Skład
dwa pokoje kuchnia sprzedam spiesznie z powodu choroby. Cena przejęcia towaru 3 200 zł nadaje się nar artykuły męskie bieliznę trykoty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 653

Używane
meble, garderobę, obuwie, rozmaitości z likwidacji za bezcen. Staszica 14 skład komisowy. zdg 45 569/70

Konia
wóz resorach sprzeda okazyjnie Strzelecka 21 mieszkanie 3, godzinę 5. zdg 45 743

Rower
tanio Słowackiego 48, mieszk. 6. zdg 45 781

Domek
przy Poznaniu nowobudowany, morga ogrodu 3 500 wpłaty 1 500 złotych spiesznie sprzeda Błoch, Poznań Długa 5. zdg 45 602/3

32
morgi zabudowania murowane, inwentarze. Cena 5 000, wpłaty 2 500. Wójcik, Mostowa 4. zdg 45 788

Zamienię
dobrze prosperujący skład kolonjalny na mieszkanie 3-pokojowe. Adres Kurjer Poznański zdg 45 785

Firany
odpasowane od 3.80 zł. Kongres od 45 gr. Tiulowe od 8.50. Kapa pikowa od 4.60. Kapa na 2 łóżka 16.50 Kołdra watowana od 11.50 Raczyk — Poznań Stary Rynek 94.
Pg 6 766-45.63

Futro
damskie bronzowe korzystnie. — Maciejewska, Wały Zygmunta Augusta 2, m. 13 zdg 45 799

Salonik
w komplecie plusz. bordo, oraz stół kuchenny 2 regały sprzedam tanio. Wrocławska 17, m. 7. zdg 45 786

Klubowy
garnitur dobrze wykonany tanio sprzedam Grobla 19 mieszk. 9. zdg 45 670

Sprzedam
lub zamienię gabinet męski na samochód Chevrolet lub Ford. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 669

Maszynę
do pisania Adler czterorzędową sprzedam. 27 Grudnia 20 mieszkanie 12 a. zdg 45 667

Dom
w Krobi z dwoma składami, nadający się na każdą branżę — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 770

Skład
kolonjalny, dobrze zaprowadzony, z pełnym towarem, dobry punkt, cena 4 000. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 765

Pianino
oryginalny instrument, ca. 800 zł sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 744

Futra
posiadam wielkim wyborze karakułowe całych skór 1 400 oraz futra piżmowce, tchórze sealowe, popielice nutrja żrebce różnego rodzaju począwszy od 200 także skóry każdego gatunku wydry, bobry, blamy lisy srebrne. Sprzedaję po cenach najtańszych. Łajewski, Fredry 1. Pg 6 667-45.53

Złoto, srebro, brylanty
kupisz najtaniej tylko Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Biżuterję oraz inne przedmioty przyjmuje również w komis. Warunki bardzo dogodne. Telefon 2442. Pg 6 764 45.54

Śniegowce, kalosze
wielki wybór bardzo tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 6 760-45.58

Jadalnie sypialnie, gabinety kluby skórzane
eleganckie nowoczesne najlepsze wykonanie okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 6 763 45.55

Bibljoteka dębowa fotel skórzane
dobrym stanie okazyjnie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 6 762 45.56

Pianina zagraniczne
bardzo dobre instrumenty czarne orzechowe okazyjnie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 6 761 45.57

Dzierżawa
70 mórg pszennych zabudowania dobrym stanie od właściciela objęcie 4 000. Rutkowski Mickiewicza 28. zdg 45 708

Wyszynk
wódek sprzedaż butelkowa, obrót miesięczny 11 000 za 5 800. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 704

Dom
nowowybudowany Poznaniu, dochód 5 000 rocznie za 35 000 sprzedam ewentualnie zamienię na parcelę z dopłatą. Dudek, Wielkie Garbary 34. zdg 45 806

Dwa
pokoje 2 kuchnie ½ morgi ogrodu, cena 6 000. Józef Bąk, Pecna stacja Iłówiec. zdg 45 703

Futro
sealowe nowe 250. Półwiejska 37 — 4. zdg 45 701

Dog
duński na sprzedaż. Św. Marcin 62, mieszkanie 12. zdg 45 699

Piecyk gazowy
kaloryfer. Rynek Śródecki 12, parter. rg 4 109

Futerko
karakułowe, modne, korzystnie sprzedam. Stary Rynek 40 II, pracownia futer. rg 4 017

Pościel
świeża, czysta tanio. Mostowa 5, mieszkanie 10. zdg 45 734

5 KUPNA

Kontyngent
zakupu Monopolu Spirytusowego kupi od gorzelni rolniczej. Maj. Manieczki pow. Śrem. zdg 45 216

Biurko
kupię Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 45 265

Kachle
używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 501

Psa
czystego, ostrego czujnego poszukuję Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 625

Kupię
okazyjnie dywan 3×4 mtr., oraz lampy elektryczne. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 606

Kupię
kocioł rzeźnicki dobrym stanie. Kilińskiego 9 mieszkanie 16. zdg 45 533

Wózek
dwukołowy do towarów kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 476

Kupię
ostrego psa Dobermana lub Doga, szafę do rzeczy, browning 6,35 mm Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 508

Powiększający
fotoaparat kupię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 516

Zakład
fryzjerski kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 45 664

Kupię
maszynę do pisania dobrze utrzymaną. Oferty Kurjer Poznański dg 1 666

Urządzenie
do warsztatu rzeźnickiego z maszynami i motorem w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 807

Lampę kryształową
antyczną poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 690

Gramofon
dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 532

Repozytorjum
stół składowy kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 568

6 KAMIENICE

Kamienica
komfortowa, masywna dochód 20 tys. cena 145 000 sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 45 479

Kamienicę
komfortowa, 4 piętrowa blisko Opery wolne 5 pokoi — 130 000, wpłaty 70 000 dochód 15 000 — sprzedam Maciejewski, Dąbrowskiego 88, telefon 62-66. zdg 45 775

Kamienicę
kupię przy św. Marcinie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 758

Zredukowany urzędnik bankowy
przejmie jeszcze kilka domów w administracje. Jest obeznany we wszelkich sprawach podatkowych, sądowych i meldunkowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 764

Willę - domek
5—6 pokojową z wygodami kupię wprost od właściciela w cenie do 25 000 wpłacę gotówką 8 000 — resztą hipoteka amortyzacyjna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 745

Kamienica
olbrzymi narożnik blisko śródmieścia Poznania dochód 16 500 cena 105 000 wpłaty 70 000 sprzeda „Krakus“ Pocztowa 30. zdg 45 709

7 PIENIĄDZ

3 — 4 tysięcy
na I. hipotekę stałą w Poznaniu poszukuje zaraz. Oferty Oredownik Wielkopolski zd 44 693

Wypożyczę 10 tysięcy zł
proszę o poważne i szczegółowe propozycje. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 356

Dyskretnie
powierniczy Bank Właścicieli Nieruchomości Poznań Piekary 1 przy kupnie i sprzedaży nieruchomości. ng 6021

Poszukuję
40 000 na I hipotekę kamienicy w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 416

100 000
nawet miljon możesz zdobyć mając los szczęśliwej kolektury Radomińskiego. Aleje Marcinkowskiego 14. zdg 44 607

3 000 zł
pożyczki na I hipotekę poszukuje na majątek ziemski (Poznańskie) bez długu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 470

2 000
kupiec. kawaler wydzierżawi lub kupi restaurację ewentualnie w handlu jako wspólnik miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 549

3 000
do 5 000 zł posiadający ślusarz narzędziarz znajdzie sposobność dobrej egzystencji. Gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 659

Inteligentną
współpracowniczkę do księgarni i składu papieru z udziałem 3—4 tysięcy przyjmę zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 787

Ostrzeżenie
Ostrzegamy przed tranzakcją wekslem na 3 000 zł (trzy tysiące złotych). akceptowanym przez nas wystawca Mieczysław Ratajczak. Poznań. św. Józefa 3. bez daty wystawienia i terminu płatności do dnia dzisiejszego. gdyż weksel ten jest dany jako gwarancyjny Mieczysławowi Ratajczakowi i służy na zabezpieczenie tylko sumy 948 60 gr — Władysław Łuczak. Marja Ratajczak Poznań Przecznica 7. zdg 45 759

8 DO WYNAJĘCIA

Słoneczne
frontowe dwupokojowe. rok zgóry. Gen. Chłapowskiego 26. gospodarz. zzdg 45 324

7
pokojowe mieszkanie odpowiednie dla lekarza lub na biura. Aleje Marcinkowskiego tuż przy placu Wolności I piętro front wynajmie gospodarz za dzierżawę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 422

6 pokojowe
słoneczne. eleganckie mieszkanie. elektryczność gaz. ciepła woda z przynależnościami 2 piętro. Ulica Słowackiego zaraz do wynajęcia. Oferty tylko poważnych reflektantów do Kurjera Pozn. zdg 45 008

2
pokoje kuchnia łazienka czynsz roczny. Marsz. Focha 121. gospodarz. zdg 45 338

Dwupokojowe
komfortowe Górczynie zaraz. — Niegolewskich 16. m. 18. zdg 45 483

Trzypokojowe
kuchnia na stałe. Puszczykowo. Pocztowa 4. zdg 45 651

Dwa mieszkania
komfortowe. reprezentacyjne 7 i 8 pokojowe. widne. holle. pokoje wyjątkowo duże. wszelkie wygody zaraz do wynajęcia Obok parku Wilsona. Wiadomość Skład papieru „Ad Astra". ulica 27 Grudnia 12. telefon 13 45. pomiędzy godz. 4—5 po poł. zdg 45 444

Mieszkania
za dzierżawę wskaże Pijanowski. Wielkie Garbary 23 restauracja. zdg 45 666

Za
udzielenie pożyczki 3 000 zł dam jako procent mieszkanie pokój kuchnia antrej łazienka. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 663

6 pokojowe
przy parku Wilsona parterowe. odnowione tanio wynajmie gospodarz. Matejki 57. dg 1 665

3 pokojowe
mieszkanie z przynależnościami w najładniejszej części Łazarza do wynajęcia od 1 grudnia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 752

Mieszkanie
2 pokojowe. kuchnia łazienka. Palacza 39 zdg 45 742

5 pokojowe
wolne. Podgórna 9. Informacje u stróża. dg 1 668

5 pokoi
na biura Aleje Marcinkowskiego. Informacje telefon 65-21. dg 1 667

Skład
przy Klasztornej 2 mieszkania 2 pokoje z kuchnią przy Marsz. Focha. Gospodarz Wodna 26. rg 4 107

Dwupokojowe
łazienka ul. Mickiewicza trzypokojowe kuchnia. Łazarz od gospodarza wolne wynajmie „Pawilon" Marszałka Focha 15. zdg 45 699

Próżne
dwa pokoje (większy i mniejszy) tylko razem wydzierżawię. Wały Jagiełły 22 m. 8. zdg 45 735

9 SZUKA MIESZK.

3 pokojowego
z wygodami ewentualnie ogrodem poszukuje. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 45 494

2 — 3
pokojowego mieszkania poszukuje samotna osoba w okolicy Jeżyc. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 710

Mieszkanie
1 lub 2 pokojowe młode małżeństwo bezdzietne na dobrem stanowisku pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 627

Poszukuję
4 pokojowego mieszkania okolicy Kaponiery. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 567

3 lub 4
pokojowego mieszkania z wygodami poszukuje. Oferty z warunkami Kurjer Pozn. zdg 45 518

3
pokojowego mieszkania frontowego. Jeżyce. Łazarz. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 588

Poszukuję
pokoju i kuchni od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni Okolica: Wilda Łazarz śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 673

Solidni
poszukują mieszkania 3 puokojowego lub 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 561

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje kuchnię składem na 3 pokoje kuchnią śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 691

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
z osobnem wejściem czysty. słoneczny inteligentnemu panu na stałem stanowisku Plac Działowy 10. mieszkanie 9 d 1 652

Uniwersytecie
pokój wynajmę. Libelta 3. mieszkanie 4. zdg 45 578

Inteligentnemu
panu (om) pokój czysty elektryczność Szkolna 11 mieszk. 12. zdg 45 537

Półwiejska
6 mieszkanie 13 dwuosobwy. zdg 45 539

Centrum
centralne telefon zaraz. Składowa 1. mieszkanie 17 wejście III. zdg 45 540

Niekrępujący
(dwuosobowy) u samotnej. Małeckiego 6. mieszkanie 11. zdg 45 441

Panienkę
Św. Wojciech 21. m 44. zdg 45 551

Pokój
komfortowy. panu. Matejki 39 m. 8. zdg 45 552

Dwuosobowy
Żupańskiego 8. m. 4. zdg 45 562

Pokój
ogrzewany. utrzymaniem 100 zł. Wyspiańskiego 11. m. 13. zdg 45 513

Pokój
od 15. Aleje Marcinkowskiego 16. mieszkanie 18. zdg 45 520

Pokój frontowy
niekrępujący. Marsz. Focha 67. mieszk. 4. godz. 4—5. zdg 45 605

Pana
na wspólny. Wodna 22 mieszkanie 9. zdg 45 607

Dobrze
umeblowany. Wierzbięcice 15. m. 10. zdg 45 531

Korzystnie
dwuosobowy. ewentualnie utrzymaniem Focha 39. m. 7. naprzeciw Wilsona. zdg 45 586

Pokoik
Łąkowa 8. m. 8 zdg 45 597

Mały
pokój tanio. Długa 18. m. 16. zdg 45 508

Ładny
czysty. elektryczność. ogrzewanie. łazienka. tanio. Śniadeckich 28. m. 2. zdg 45 583

2
pokoje. elektryczność. Zielona 1. m. 2. zdg 45 584

Dwuosobowy
Podgórna 13. m. 9. zdg 45 582

Dwuosobowy
wygody. utrzymanie. bez. — 27 Grudnia 10. m. 2. zdg 45 591

Pokój
do wynajęcia. także małżeństwu. Małeckiego 11. m. 9. zdg 45 617

Elegancki
pokój dla przyjezdnych. Małeckiego 11. m 9. zdg 45 618

Dwuosobowy
dobrem utrzymaniem. Fr. Ratajczaka 15. mieszkanie 3. zdg 45 620

Pokój
frontowy. dwuosobowy. ładny. czysty. światło elektryczne. wynajmę panom od 1 12. Św. Wojciech 5. m. 6 zdg 45 623

Dwuosobowy
elektryczność. Kanałowa 8. mieszkanie 5. zdg 45 631

Umeblowany
pokój dla 1 lub 2 panów Przemysłowa 40. mieszkanie 8. zdg 45 632

Pokój
utrzymaniem. Mickiewicza 21/25. m. 10. zdg 45 637

Dwuosobowy
utrzymaniem Mickiewicza 21/25. m. 10. zdg 45 638

Ciepły
elektryczność. 1—2. Łazarz. Małeckiego 4. m. 7. zdg 45 644

Półwiejska
5. m. 9. solidnemu. zdg 45 654

Balkonowy
drugi mały tylny zaraz. Długa 12. I., prawo. zdg 45 660

Dwuosobowy
utrzymanie obiady bez. Słowackiego 35. m. 10. zdg 45 797

Dwuosobowy
jednoosobowy. Dąbrowskiego 36. m. 7. zdg 45 779

Kantaka
7. m. 10. pokój od 15. zdg 45 791

Pokój
1—2 utrzymaniem bez. centralne. fortepian. Matejki 68. m. 1. zdg 45 780

Słowackiego
34. I., lewo. pokoje zdg 45 782

Pokój
dwuosobowy. Kraszewskiego 19 mieszkanie 7. zdg 45 665

Pokój
elegancki. — Cieszkowskiego 8. m 9. zdg 45 756

Centrum
elegancki. jedno. dwuosobowy pokój. Mielżyńskiego 22. mieszkanie 7. p. I. zdg 45 761

Pokój
ładny inteligentnemu małżeństwu. ewentualnie używaniem kuchni. Focha 29 m 31. zdg 45 762

Pokój
dwuosobowy — utrzymaniem. ogrzewaniem centralnem. Śniadeckich 16. m. 9. zdg 45 737

Niekrępujący
dobrze umeblowany. — Śniadeckich 30. m. 6 zdg 45 738

Klatki
schodowej dwuosobwy utrzymaniem wynajmę. Focha 47 a. mieszkanie 2. zdg 45 749

Dwuosobowy
lub biuro. Aleje Marcinkowskiego 3 b. mieszkanie 17. zdg 45 682

Dwuosobowy
elegancki. Mickiewicza 13 mieszkanie 2 zdg 45 681

Słowackiego
39 — 9 kulturalnemu panu. zdg 45 678

Ładnie umeblowany
pokój światło elektryczne wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 3 a. II. mieszkanie 8. zdg 45 675

Pokój
ładny wynajmę. Wroniecka 10. m. 10 rg 4 108

Panienkę
na wspólny. skromna. Woźna 20. m. 4. rg 4 115

W śródmieściu
dwa pokoje z kuchnią. umeblowane. łazienka do wynajęcia — Wiadomość: Towarowa 21. mieszkanie 11. godz. 19—20. zdg 45 656

Niekrępujący
Niegolewskich 14 m 12. zdg 45 707

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
ciepłego z niekrępującem wejściem elektrycznem oświetleniem. biurkiem poszukuje urzędnik prywatny zaraz w centrum miasta. Zgłoszenia z podan. wymagań do Kurjera Poznańskiego zdg 45 498

Pan
poszukuje pokoju najchętniej u samotnej pani bezdzietnej śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 705

Poszukuję
pokoju swobodniejszego. początek Jeżyc. śródmieście. Cena. oferty Kurjer Pozn. zdg 45 553

Niekrępującego
swobodnego pokoju do 25 zł szuka pan własna pościela. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 519

Młode
bezdzietne małżeństwo z inteligencji szuka pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 528

Bezdzietne
małżeństwo w górnej części św. Marcina na parterze ewentualnie dom ogrodowy. z używaniem kuchni. Cena do Kurjera Pozn. zdg 45 596

Towarzystwo Młodzieży
poszukuje pokoju pustego w śródmieściu na ognisko. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 595

Solidna
pani poszukuje pokoju niekrępującego i niedrogiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 579

Starszy
pan na stałej posadzie poszukuje pokoju do 35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 645

Pokoju
próżnego dla małżeństwa poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 766

Pokoju
umeblowanego poszukuję dla małżeństwa Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 45 767

Pokój
w centrum z telefonem ewentl. bez. Oferty „Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 57.481 Pg 6 750 57.481

Poszukuję
pokoju skromne umeblowanego niedaleko uniwersytetu. Kawa. herbata. światło elektryczne. opał. najwyżej 35 zł Oferty Kurjer Poznański zdg 45 747

Poszukuję
umeblowanego pokoju czystego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 571

15 zł
pokoiku z pościelą Oferty Kurjer Poznański zdg 45 574

13 LOKALE

Biura
3 pokoje. Słowackiego. Jasna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 643

Lokal
z całkowitem urządzeniem. śniadalnia i probienia wyszynk wódek sprzedam. Oferty Orędownik Wielkopolski zd 45 750

Ubikację
na warsztat garaż śródmieściu oddam. Karaś. Pocztowa 3. zdg 45 800

Składu
przy św. Marcinie poszukuję. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 757

Sklepów
suchych w śródmieściu szukam. Telefon 28 07. zdg 45 724

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
600 — 700 — 1 000 — 1 400 mórg dobrej ziemi do oddania Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 534

Zaraz do wynajęcia
3 pokoje kuchnia skład. nadający się do wszystkiego. szczególnie do rzeźnictwa oraz ogród. Informacje udziela administrator ulica Chociszewskiego 27. m. 2 (Łazarz). zdg 45 730

Piekarnia - kawiarnia
kompletna. urządzona w pełnym biegu. od właściciela zaraz do wydzierżawienia. 80 zł miesięcznie; objęcie 1 600 złotych. — Ledworowski Rawicz. 3 Maja 21 ng 6 310

16 OSOBISTE

Zawiadamiam
Szanowna Klientelę. iż pracuję przy Alejach Marcinkowskiego 5. Telefon 30-99. Firma Koziołek obok poczty. Z poważaniem Józef Owczarzak. fryzjer damski zdg 45 621

Unieważniam
zagubiony index 9983 Jan Wyganowski zdg 45 793/4

Zapraszamy
znawców i smakoszy do śniadalni Ziętkiewicza Aleje Marcinkowskiego 21.

Myśliwy
dzierżawca większego polowania niedaleko Poznania również na grubszą zwierzynę poszukuje miłego towarzysza gorliwego amatora gentlemana celem wspólnych wyjazdów na stanowisko etc. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 671

22 ROZMAITE

Swetry
jumpry. pullowery garsonki — mundurki włóczkowe wykonuje miarowo przerabia — „Tricot". Pocztowa 23 I Pg 6 430 44.20

Obiady
z 3 dań 80 gr smaczne poleca restauracja. Półwiejska 5. zdg 45 427

1,45
pończochy jedwabne do prania Ia jedwab 2 25 złoty Bemberg od 2 50 pończocha jedwabna niedoścignionej trwałości od 3.90 pończochy macco od 45 gr jedwabny flor od 95 gr Ia pończocha pozwórna od 1.90 fil d'ecosse od 2 90 poczwórny fil d'ecose od 3 25 Dziecięce nr 5 od 60 gr 10 nr. od 80 gr skarpety męskie od 45 gr deseniowe od 75 gr poleca po znacznie zniżonych cenach w wielkim wyborze specjalny magazyn pończoch i fabryka bielizny J Schubert Poznań ul. Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały Pw 4 178-37 74

Swędzenie
ciała. oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z Kogutkiem). Jest idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka tak u dorosłych jak i u dzieci ng 6 266

Wykonuję
wszelkie naprawy odzieży. bielizny szybko. tanio. Helka. Żydowska 29. zdg 45 751

Ogłoszenie
Weksel na 600 złotych z akceptem Leon Iczakowski. żyrem Stanisław Matysiak. który zaginął w liście wysłanym. unieważniam i za niego nieodpowiadam. Iczakowski. Wiry. zdg 45 514

Obiady
smaczne. obfite. pożywne za złotego — wydaje: Moszczeńska. Ratajczaka 31 zdg 45 527

Inwalida
wojenny posiadający koncesje na wyszynk i butelkowa sprzedaż wyrobów alkoholowych oda koncesje do eksploatacji — Zgłoszenia przyjmuje Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań ul Kozia 8. pokój 5. telefon 39 97 zdg 45 686/7

Przepisuję
tanio maszyna. Piekary 22. m. 52. zdg 45 798

Wypożyczalnia
eleganckie ubrania frakowe — smokingowe. Erdmann Kuntze. Poznań. Nowa 1 I piętro. rg 4 122

Arcydzieło!
Wystawa świeżych zabalzamowanych kwiatów które przez 5 lat nie tracą swej świeżości i zapachu. Hotel Royal. od 13—19. zdg 45 657

Kto
wiąże filet? Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 45 510

23 OŻENKI

Panna
lat 34. osobista wyprawa. 5 tys. gotówki i umeblowane mieszkanie szuka niższego urzędnika celem zamążpójścia Oferty Kurjer Poznański zdg 45 474

Kawaler
lat 38 z własnem przedsiębiorstwem poszukuje panny celem ożenku. Cokolwiek gotówki dla wspólnego dobra pożądane. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 45 565

Kupiec
lat 27 (własny skład). pozna odpowiednią towarzyszkę życia. — Ewentualny majątek pożądany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 505

Kawaler
kowal. posiadający skład kolonjalny. 3 pokoje i kuchnia bez umeblowania poszukuje panny z gotówką 5 tysięcy zł w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 629

Panna
lat 19 posiadająca 8 000 wyjdzie zamąż. Biuro Przyszłość". Poznań Ogrodowa 5 m 7. zdg 45 613/14

Ziemianin
lat 30. Wielkopolanin posiadający majątek 500 mórg w Poznańskiem. przystojny. poważny. dyplom i doktorat agronomji zagraniczny posiadający wszechstronne kwalifikacje. mogący prócz swego zawodu. prowadzić inne przedsiębiorstwa szuka znajomości z zdrową przystojną. inteligentną panią z dobrego domu. miłą. w obejściu w celu matrymonjalnym Dla wspólnego dobra na odpowiedni poziom potrzebne conajmniej 100 000 zł gotówki. Pośrednictwo krewnych chętnie przyjmuje Dyskrecja obopólna rzecz honorowa. Tylko poważne zgłoszenia upraszam do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdg 43 832

Zamiłowany agronom
lat 32 przystojny religijny administrator większych majątków posiadający 25 000 zł pragnie poznać panią z odpowiednią gotówką przystojną. miłą. gospodarną. zdrową w celu matrymonjalnym. ewentl właścicielkę majątku lub dzierżawy. Rzecz traktuje poważnie. Dyskrecja obopólna rzecz honorowa. Pośrednictwo krewnych chętnie przyjmuje. Tylko poważne zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego pod zdg 43 843

Inteligentna
panna. lat 28. muzykalna. miłego usposobienia. posiadająca 6 000 zł i wyprawę. nawiąże korespondencję z poważnym. przystojnym panem na wyższem stanowisku. do lat 35. Cel matrymonjalny Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 718

24 NAUKA

Szkoła Tańca Mąkowskiego
Akademicki III. kurs. Piątek. godz 20. Plac Wolności 14 a Pg 6 752-57.469

Akademja Tańców Wituszkowskich
Marcina 34 Pg 6 730-57.464

Kursy Tańców Szczurkówny
Pocztowa 23, parter
Zgłoszenia każdego czasu. zdg 45 475

Niemieckiego
korepetycje. Dąbrowskiego 26. m. 4. zdg 45 564

Francuskiej
konwersacji udzieli za obiady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 507

Rodowita Francuzka
udziela lekcyj tanio. Jezuicka 12. III. prawo. zdg 45 529

Gimnazjasta
VII klasa. udzieli lekcyj za mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 601

Tanganillę przebój karnawału uczy Ola Antoszewska
Zielona 3. Pg 6 756 44.86

Student
prosi o korepetycje wzamian za wolne mieszkanie Oferty Kurjer Poznański zdg 45 773

Szkoła tańców Baletmistrza Szczurka Dom Rzemieślniczy
ul. Ratajczaka. Zgłoszenia początkujące każdego czasu. zdg 45 688

Magister fil.
sympatyczna rutynowana udziela lekcyj i korepetycyj każdego przedmiotu cena niska Oferty Kurjer Poznański zdg 45 676

25 MUZYKA

Pianina
(fortepianu) dobrego do ćwiczeń poszukuje dobrze grający. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 105

Kto
udzieli lekcyj gry mandoliny? Cena Kurjer Poznański zdg 45 573

Szkoła dla skrzypków
nauka od początków aż do zupełnego wydoskonalenia Zgłoszenia od 14—17 w poniedziałki i czwartki. Koncertmistrz Ehrenberg. Dąbrowskiego 26. zdg 45 563

Pianistka
(studentka konsewatorjum) potrzebna grania cztery ręce łatwych rzeczy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 769

Trębacz
rutynowany wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 733

26 ROZRYWKA

Uroda życia
Nora Ney Adam Brodzisz. Kino Wilsona Łazarz. zdg 45 473

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Dzielna
garderobiana szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn zdg 44 866

W krytycznem
położeniu poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 949

Elektromonter
dobry kreślarz. poszukuje posady. ewentualnie innego zajęcia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 140

Szukam
posady jako podróżujący w branży drogeryjnej. wolonjalnej lub czekolady i karmelków. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 199

Garderobianka
szuka pracy lub do pomocy w lokalu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 221

Fryzjerski
uczeń po wojskowości. wykształcenie szkoła wydziałowa. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 449.

Osoba
starsza wykształcona (francuska konwersacja) zdrowa pracowita poszukuje jakiejkolwiek posady za utrzymanie tylko Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 44 292

Poszukuję
posady sekretarki. maszynistki. Tylko godziny popołudniowe — Oferty Kurjer Pozn zdg 44 908

Sekretarza
instytucji: prywatnego posady poszukuje. uczciwy. twórczy. pracowity. inteligentny — reprezentatywny szlachcic. potomek powstańców 31—63 roku katolik. o etyce przedwojennej. bez nałogów. Najpoważniejsze referencje. ewentualnie gwarancje — Wymagania skromne. — Gotów wyjechać — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 974

Krawcowa
wykonująca garderobę damską. dziecięcą. dobrze tanio poszukuje pracy. Wrocławska 36. m 4. wejście Gołębia. zdg 45 031

Dziewczyna
lat 20 poszukuje posady od 15. lub zaraz pod kucharkę lub kucharza miejscowość obojętna. — Łaskawe zgłoszenia: Podgórna 3. m. 4. II. ptr. zdg 45 490

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady lub stałej wypomóżki. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 491

Służąca
samodzielna szuka posady okolica obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 45 503

Gospodyni
poszukuje posady samodzielnej. z dobremi świadectwami długoletnią praktyką. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 504

Pani
poleca uczciwą dziewczynę umiejącą gotować prać prasować. sprzątać. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 574

Dziewczyna
skromna polecona samodzielnem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 538

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego — Oferty Kurjer Pozn zdg 45 541

Młoda panienka
szuka posady biurowej sekretarki lub t. p. również z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 543

Dziewczyna
sierota. uczciwa pracowita w średnim wieku poszukuje posady do wszystkiego najchętniej u państwa z Królestwa lub Małopolski. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 544

Posługaczka
dobremi poleceniami szuka posługi praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 545

Pomocnik
fryzjerski szuka posady. małe wynagrodzenie dobre polecenia. Zgłoszenia Łodziński Łomnica. pow. Nowy Tomyśl. zdg 45 484

Młodsza
dziewczyna do dzieci albo do wszystkiego poszukuje posady od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 477

Służący
lat 22 poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 480

Poszukuję
posady jako kucharka z gotowaniem do wszelkiej pracy domowej najchetniej do samotnej osoby, miejscowość obojetna. Podgórna 3, m. 4 II. ptr. zdg 45 489

Poszukuję
prania lub pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 546

Przyjmę
posade do dzieci zaraz, znam wszelkie robótki. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 556

Starsza
osoba z długoletniemi świadectwami, szuka posady do wszystkiego do starszych państwa jednej lub dwóch osób, od zaraz. — Łaskawe oferty uprasza skierować Filja, Focha 36. zdg 45 560

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 515

Służący
lat 22, poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 522

Krawcowa
dzielna poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 524

Panna
w krytycznem położeniu poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 609

Poszukuję
posady z gotowaniem za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 604

Służąca
gotowaniem, prasowaniem szuka posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 585

Sierota
lat 18, poszukuje posady do prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 589

Służąca
z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 600

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Mademoizel".

Teatr Wielki (Opera): Dziś „Dolly".
Piątek, 11. 11. godz. 8 wieczorem: „Dolly".
Sobota, 12. 11. godz. 3 „Głupi Maciuś", bajka, ceny zniżone; godz. 8 wiecz. „Tannhäuser".
Niedziela, 13. 11. o godz. 3 „Bajadera", ceny zniżone.

Teatr Nowy: Dziś — Plac Paryski 13"
Piątek, 11. 11. „Poprostu truteń", premjera.
Sobota, 12. 11. „Poprostu truteń".

Komedja Muzyczna: Dziś — „...Pod białym koniem".
Piątek, 11. 11. „Pod białym koniem".
Sobota, 12. 11. „Pod białym koniem".
Niedziela, 13. 11. godz. 3: „Wiktorja i jej huzar", ceny zniżone.
Niedziela, 13. 11. godz. 8: „...Pod białym koniem".

Teatr Narodowy: Sobota, 12. 11. „Obrona Częstochowy" w Inowrocławiu.
Niedziela, 13. 11. godz. 15: „Ogniem i mieczem".
Niedziela, 13. 11. godz. 17,30: „Dziady".
Niedziela, 13. 11. godz. 20: „Dziady".

Kina **Apollo i Metropolis**
to rekord taniości
i dobrych programów.
dg 1 519

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Szatan Zazdrości".
Aurora: „Naszyjnik Ramony" i „Wujaszek z psiej wólki".
Corso: „Tarzan i Złoty Lew" oraz „Sokół Prerji".
Colosseum: „Człowiek Śmiechu". Conrad Veidt.
Metropolis: „Gasnące płomienie".
Muza: „Odkupienie".
Orzeł: „Stalowa Dłoń i Dwaj Pechowcy".
Odeon: „Blaski i Nędze Życia Kurtyzany".
Roxy: „Miłość i Sport".
Renaissance: „Sensacja Cyrku Roxy".
Słońce: „Frankenstein".
Sfinks: „Bunt młodości"
Tecza: „Biały Szatan".
Wilsona: „Uroda Życia".

Krawcowa
domowa szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 526

Siła pomocnicza
z 12-letnia praktyka w aptekach obeznana w recepturze i taksowaniu, poszukuje posady zaraz lub od 1. 12. 32. Oferty uprasza sie do Kurjera Poznańskiego ng 6 304

Poszukuję
posady do lepszego domu, z gotowaniem, od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 590

Dziewczyna
uczciwa, czysta, pracowita, poszukuje posady do wszelkiej pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 628

Wykwalifikowany
sekretarz adwokacki, w bardzo krytycznem położeniu materjalnem, bez środków do życia, poszukuje jakiegokolwiek zajecia w biurze. Łaskawe oferty pod adresem Towarzystwa Pomocy dla Inteligencji św. Marcin 6 a. zdg 45 639

Dziewczyna
młoda, uczciwa pracowita poszukuje posady od 15 lub 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 642

Sierota
poszukuje prania prasowania lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 646

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od 15. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 655

Służąca
z gotawaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 661

Pielęgniarka
wykwalifikowana 12 lat praktyki szpitalnej 3 lata prywatnie świadectwa poszukuje posady, miejscowość obojetna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 481/2

Była
ekspedjentka przyjmie jakakolwiek posade za skromnem wynagrodzeniem — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 590

Szukam
posady z długoletnem świadectwem, do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 587

Sierota
poszukuje posady za małem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 45 622

Kucharka
uczciwa, pracowita z dobrem świadectwem poszukuje posady od 15 do restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 796

Maszynistka
biegła w niemieckim poszukuje posady. Zgłoszenie do Kurjera Poznańskiego zdg 45 789

Szukam
dla mojej córki nauki fryzjerki lub do składu pieczywa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 672

Posługaczka
wiejska uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 668

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 662

Krawcowa warszawska
wykonuje wszelkie roboty szycia oraz sama praktycznie kroi, szuka posady w Poznaniu do magazynu. Wyspiańskiego 21, m. 14 zdg 45 772

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady praniem, gotowaniem. 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 763

Starsza
dziewczyna z prowincji, majaca dobre świadectwa, poszukuje posady od 1. 12. 1932 z gotowaniem i do wszystkiego, także może być z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 739

Młodsza
dziewczyna z prowincji, lat 20, pracowita i uczciwa, poszukuje posady do dzieci lub wszystkiego zaraz lub 15. 11 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 740

Dziewczyna
lat 19 poszukuje posady od 15 b. m. lub od 1. 12. do wszystkich prac domowych cośkolwiek z gotowaniem, najchetniej za Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 804

Panna
umiejąca dobrze gotować szyć i prasować szuka posady w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 658

Sierota
z lepszej rodziny prosi o posade do dzieci lub jakiejkolwiek. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 702

Posługaczka
przyjmie posługę zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 685

2 panienki
Polka i Niemka, z lepszej rodziny, znające robótki, przyjmą posade do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 720

Dziewczyna
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 679

Uczciwa
sierota, inteligentna zdrowa, lat 19, pomoc dzieciom nauce składzie domu, własna pościel, poszukuje posady. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 746

Prośba!
Sierota, Małopolanka, inteligentna, znająca wszelka prace, poszukuje jakiegokolwiek zajecia. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 727

Krawcowa
szyje elegancko, szuka pracy w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 728

Kucharz
młody, kawaler poszukuje posady we dworze, kasynie, hotelu. Pracował wiekszym hotelu a ostatnio we wiekszym dworze. Zna bardzo dobrze pieczenie ciast zaprawy oraz wyrób wedlin. Polecenia bardzo dobre. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 717

Cukiernik
specjalista w dziale karmelowym, długoletnia praktyka wiekszych fabrykach znający sie na nowoczesnych maszynach wyrabia specjalne gatunki cukierków gryżażowych, atłasów roksów, kwiatowych, firmowych mieszanki miekkiej wszelkie inne gatunki posiada również urzadzenie reczne do cukierków. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 719

Technik dentystyczny
poszukuje posady — Pracuje w operatywie, złocie i kauczuku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 722

Uczeń zegarmistrzowski
z 2 i pół letnia praktyka poszukuje posady celem dokończenia nauki Zgłoszenia — Mogilno skrzynka pocztowa 26 zdg 45 723

Inteligentna zaufana
przyjmie posade w majatku ziemskim do pomocy w księgowości, kasierstwie również w gospodarstwie domowem za małem wynagrodzeniem — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 711

Skrzypek
pierwszorzedny (repertuar, akordeon) szuka posady. Kaczmarek Bydgoszcz, Grunwaldzka 1 a ng 6 307

Parasole damskie i męskie
3,50, 4,75, 6,—
Własna pracownia
W. Czysz Szkolna 11
Pg 5 073-43.43

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 45 210

Sierota
poszukuje pracy do dzieci przychodnia Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 269

Praczka
uczciwa, czysto pierze. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 247

Młodsza
ekspedjentka rzeźnicka szuka posady od 15. bm. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 258

Krawcowa
kuśnierska naprawia futra szuka pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 270

Poszukuję
posługi na przedpołudniem od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 272

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego od 15. lub 1 grudnia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 273

Uczciwa
panienka poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 310

Kto
z ludzi uczynnych dałby prace wdowie z 4 dzieci, młodej, energicznej znającej prace biurową i inna. Dzieci uprosza łaske i błogosławieństwo Boże dla dobroczyńcy. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 282

Dziewczyna
z prowincji młodsza, z szyciem i gotowaniem przyjmie posadę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 304

Służąca
szuka posady w religijnym domu od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 353

Praczka
poszukuje prania, czysta i pracowita. Prusa 17, m. 10. Jeżyce. zdg 45 256

Sierota
poszukuje posady lub posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 252

Panienka
lat 22, nienagannej prezencji — przyjmie posade do pomocy pani domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 45 308

Młoda ekspedjentka
rutynowana poszukuje posady zaraz lub 1. 12. w składzie towarów krótkich. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 203

Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem od 15. 11. 32. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 260

Poszukuję
posady do wszystkiego, dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 436.

Pani
młoda, inteligentna miłej powierzchowności, znająca dobra tania kuchnię, zaprawy robótki, kochająca dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 268

Osoba
zaufana szuka posady do niemowlecia lub do osoby samotnej z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 190

Kucharka
uczciwa pracowita z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 219

Samotny
władający językami francuskim, niemieckim i polskim w piśmie i czytaniu poszukuje jakiejkolwiek posady Oferty Kurjer Poznański zdg 45 198

Bufetowa
uczciwa czysta z kilkoletnia praktyką szuka posady do kawiarni lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 209

Dziewczyna
uczciwa pracowita, sumienna poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 220

Kupiec
zbożowiec 38 lat, Poznańczyk, obeznany dokładnie buchalterją, były kierownik Rolnika, ostatnio 2 lata praktyki 20-tonnowym młynie poszukuje jakiejkolwiek pracy buchaltera handlowca magazyniera Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznński zdg 45 066

Szukam
dla mojej 16-letniej córki, Niemki posady w której miałaby możność dalszego wykształcenia się w handlu bez wynagrodzenia. Ukończyła kurs handlowy w Poznaniu. Otto Schüler, Boruja Kościelna, powiat wolsztyński. zdg 45 063

Pisarz
gospodarczy, kawaler lat 35 obeznany z księgowością poszukuje posady zaraz na większym lub mniejszym majatku Okolica obojetna. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 40 912

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 163

Służąca
uczciwa, porządna z długoletniemi świadectwami szuka posady do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 175

Młoda
dziewczyna umiejąca cośkolwiek gotować poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 317/8

Dziewczyna
skromna, pracowita, samodzielnem gotowaniem, poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 335

Inteligentna
panienka lat 18 z lepszej rodziny wykształcenie gimnazjalne 1½ letnia praktyką biurową poszukuje posady w biurze lub jako kasjerka do składu za małem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 44 830

Kasjerka dominialna
z dłuższą praktyką na majątkach, rutynowaną siła, dobrze polecona poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 44 837

Wdowa
lat 30, 7 lat praktyki biurowej szuka posady lub jako kasjerka kaucją 300 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 44 844

28 WOLNE MIEJSCA

Nauczycielka egzaminowana
nie powyżej lat 30 poszukiwana na stanowisko nauczycielki domowej do wykładania języka polskiego, francuskiego, historji literatury i rachunków. Posada w Bydgoszczy z przyłączeniem towarzyskiem do rodziny. Zgłoszenia z fotografja i podaniem wymagań do Agencji Reklamy — Bydgoszcz, Dworcowa 54, pod Nauczycielka. ng 6287

Potrzebna
dziewczyna do prac domowych od zaraz. Kośnia Mostowa 4. zdg 45 492

Pracownica
do świec potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 45 608

Potrzebny
chłopak do doju i wszelkiej pracy. Św. Wawrzyńca 30, m. 1. zdg 45 741

Zdolnych
PRZEDSTAWICIELI
w Poznaniu i na prowincji **poszukuje** Towarzystwo Ubezpieczeń do działu
Ubezpieczeń na życie.
Uczciwym i dobrym pracownikom, posiadającym szersze stosunki w sferach inteligencji pracującej, kupiectwa i przemysłu
gwarantujemy całkowite oparcie o naszą instytucję.
Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zg 16 673**

Służąca
z pościela potrzebna. Bamasińska, Romana Szymańskiego 1. rg 4 124

Panów
lub pań do sprzedaży pat. artykułu prywatnie. Zgłoszenia: Podgórna 4, m. 4 w godz. 12—1. zdg 45 495

Pomocnik
fryzjerski. Niegolewskich 5. zdg 45 581

Piekarz
który wypożyczy 500 może sie zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 530

Kuśnierki
biegłe potrzebne. Aleje Marcinkowskiego 15 Milecy. zdg 45 594

Uczennica
i uczeń fryzjerski potrzebny Narożnik Sczanieckiej Focha 84 zdg 45 580

Stolarz
wyrabiający meble Biedermeier poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 626

Poszukuję
inteligentna panienke z szyciem do dzieci. Góralowa Marszałka Focha 93 zdg 45 572

Potrzebny
od 1. 12. 932 · elny pomocnik z branży delikatesów rutynowany ekspedjent i dekorator piszący plakaty. Reflektuje sie tylko na siłe fachowa i dobrze polecona. Zgłoszenia z odpisem świadectw oraz podaniem wynagrodzenia przy wolnem utrzymaniu stancji. Dom Delikatesów T. Zgaiński, Leszno, Rynek 32. ng 6 283

Drogerzysta
młodszy pomocnik, dobry ekspedjent i dekorator sumienny potrzebny od 1. 12. 32. Zgłoszenia z podaniem referencyj i pensji przy wolnem utrzymaniu do Drogerji pod Filarami, Rawicz. zdg 45 371

Zaufana
siła biurowa z pożyczką około trzysta zł. potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 783

Służąca
młodsza do obsługi gości i prac domowych zaraz. — Kawiarnia, Wojciech 14/15 zdg 45 604

Magistry
cośkolwiek praktyki poszukuje apteka w Poznańskiem od pierwszego grudnia. Wraunki Kurjer Poznański zdg 45 535

Otrzyma
stała posade w mleczarni za kaucja 3—4 tys. złotych Oferty Kurjer Poznański zdg 45 471

Pomocnik
krawiecki może sie zgłosić. Tylkowski Przemysłowa 37 zdg 45 619

Panienka
możliwie znająca cośkolwiek rzeźnictwo do lekkich prac domowych potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 748

Urzędnik gospodarczy
kawaler sumienny i uczciwy dobrze polecony potrzebny na 500 morgowy folwark. Pensja 50 zł przy wolnem utrzymaniu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 45 493

Poszukujemy
w dziale propagandowym kilka pań energicznych, z dobra reprezentacją powyżej lat 25. Praca samodzielna na bardzo dobrych warunkach. Zgłoszenia z dokumentami w piątek od 10—13 św. Marcin 44 hotel Brytanja, pokój nr. 18. zdg 45 795

Kucharka
z praniem prasowaniem, silna, zdrowa potrzebna zaraz do Koźmina. Zgłoszenia osobiste niedziela 13 bm. Poznań Niegolewskich 14 u pp. Paruszewskich. ng 6 313

Służąca
potrzebna zaraz. Kreta 24 mieszkanie 7. zdg 45 815

Fryzjer
zdolny żelazkowy i wodny ondulator potrzebny na wyjazd. Zgłosić się do p. Kolendowicza św. Marcin 16/17 zdg 45805

Modelki
młodej ładny akt sfera inteligentna poszukuje Krzyżański, Wały Jagiełły 20 mieszkanie 12, 10—12. Pg 6 769-57.483

Nauczycielka książkowa
zdrowa dobra praktyka i referencje na prowincje potrzebna do 2 dzieci pomoc w lekcjach 1 gimnazjalna muzyka fortepjan — książkowość amerykańska. Pensja miesięczna zł 25.00 z pełnem utrzymaniem i przyłączeniem familijnem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 808

Służąca
czysta zdrowa uczciwa potrzebna do dwóch osób najchetniej z Małopolski. Piśmienne oferty z krótkim życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdg 45 521

Szukam
odsprzedawców na prowincje do opatentowanej nowości, potrzebnej każdemu. Zarobek 40.— zł dziennie na wzory 5.— zł kaucji przesłać znaczkami. Zgłoszenia Poznań, Wielkie Garbary 18 — m. 9. zdg 45 713

Akwizytorów
podróżujących poszukuje sie do nowego wynalazku we wszystkich miastach Polski. Nowość ta jest łatwo sprzedajna i zapewniająca duży zysk. Pożądani są również podróżujący, którzy już podróżują na inne artykuły. Zgłoszenia pod Piotr Fryder, Śrem, ul. Łazienkowa 2. ng 6 311

Rutynowany
kupiec z branży węglowej, pożądana stenografja polsko-niemiecka, biegły w pisaniu na maszynie, natychmiast otrzebny. Reflektanci obeznani w tej branży jak i organizowaniu zechca złożyć swe oferty z podaniem pensji. Świadectw do Kurjera Poznańskiego ng 6 308

Ekspedjentka
bardzo zdolna młoda do wędliniarni potrzebna. Oferty warunki nadsyłać Warszawa Hortensja 6 Roszkowski. ng 6 306

Humor zagraniczny

W co by się pragnął przemienić pan Wódeczka, przypatrując się tej wystawie.

(Uhu, Berlin). S. F.

Przedpłata na miesiąc listopad 1932 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztą poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkodą w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1 łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.